MAR - 7 1955
MAR 18 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published Twice Weekly by the Daugavas Vanags. Editor in Chief: Ingrida Viksna. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel.: Virgina 9-7778.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, MARCH 2, 1955

LATVIJA
AMERIKA

17./348. n-rs. TREŠDIEN, 1955. GADA 2. MARTĀ 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanags. Galvenais redaktors — Ingrida Viksna. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel. — Virgina 9-7778. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

ĀDENAUERS UZVAR APAKŠNAMĀ

Rietumvācijas Apakšnams ratificē Parīzes līgumus

Pēc galīgās Rietumvācijas apbruņošanas līguma ratificēšanas Apakšnamā Helu Adenauera atbalstītāju pārsvaru sagaida arī Augšnama balsošanās.

Bonnā. — Šogad palet pieci gadi, kopš Korejas agresijas iebaidītie amerikāņi pārsteidza pasauli ar savu Rietumvācijas apbruņošanas priekšlikumu. Grozīts un pārgrozīts, izničināts un atkal dienas gaismā celts, izmaitā dažādos Eiropas parlamentos, diplomātu pelts un slavēts Rietumvācijas apbruņošanas plāns pagājušā gada oktobrī beidzot sasniedza ratificēšanas stadiju. Tagad Parīzē parakstītais līgums beidzot ratificēts Rietumvācijas Apakšnamā. Ratificēšana Augšnamā notiks tuvākajā laikā, un arī tur sagaida Adenauera atbalstītāju uzvaru.

Rietumvācijas bruņošanas līgumā paredzētas sekojošas pārmaiņas Rietumvācijā: 1. Gandrīz pilnīga Rietumvācijas neatkarības atjaunošana, 2. Rietumvācijas apbruņošana Ziemeļatlantijas organizācijas valstu saimē un 3. Šāras apgabala strīdus nokārtošana, atstājot Sāru politiski starptautisku, bet saimnieciskā ziņā piesaistītu Francijai.

Jau Rietumvācijas aizsardzības domas proponēšanas laikā Rietumiem bija jāsaduras ar asu Padomju Savienības pretestību, kas visu laiku turpinājusi augt. Gan ar draudiem, gan ar meliem Padomju Savienība ir mēginājusi aizkavēt bruņošanās līguma ratificēšanu. Komūnistiem viņu pretbruņošanās kampaņas laikā radās arī ievērojams skaits sekotāju, jo sevišķi vācu sociāldemokratu un Anglijas krelsā spārna strādnieku partijas aprindās. Bez tam arī pacifisms vāciešu starpā pēdējā laikā ir atradis daudz dzirdīgu ausu; valda arī zināma neuzticība pret Rietumu sabiedrotajiem, kas viss palīdz trokšņa taisīšanā pret bruņošanos.

Rietumvācijas galvenais bruņošanās balsts visu laiku bija un vēl tagad ir kanclers Adenauers. Viņš jau sākumā redzēja, ka sabiedrotajiem ir taisnība, ka ar Padomju Savienību var runāt tikai tad, kad bruņošanās līgums ir ratificēts. Tikai ar bruņota spēka palīdzību Rietumvācija var cerēt uz Padomju Savienības piekāpību. Līdz šim kopsolī ar Adenaueru turējās visas 4 valdošās koalicijas partijas: kristīgie demokrati, brīvie demokrati, vācu partija un vāciešu bloks. Pagājušā nedēļā, sākoties līgumu ratificēšanas izšķirīgajam posmam, partiju starpā sākās nopietna šķelšanās. Vispirms jau kristīgie demokrati mēģināja atšķelties no Adenauera. Šāka mosties arī brīvie demokrati, kas domāja, ka Adenauers ir izdarījis lielu muļķību, atdodams Sāru Francijai, pie tam vēl neko nedabūdams pretī. Uz savu roku rīkojās arī sociāldemokrati, kas, skaitā apmēram 25.000, pagājušā ceturtdienā sarīkoja pret — Adenauera, pret — bruņošanās demonstrācijas Minchenē, Ķelnē un arī Bonnā. Demonstranti taisīja pēc iespējas lielu troksni un kliedza, ka negribot mirt nedz dolaru, nedz arī rubļu dēļ.

Sākoties noslēguma debatēm Apakšnamā, sociāldemokrati pieprasīja nekavējoties uzsākt sarunas ar Maskavu, uz ko Adenauers atbildēja, ka tas būtu apmēram tāpat kā mēģināt iejūgt zirgu, to piesienot aiz astes. Bet par spīti lielajiem nemieriem un tračiem Apakšnams Parīzes līgumu tomēr ratificēja, un sagaidāms, ka to visdrīzākā laikā darīs arī Augšnams.

JAUNĀS STRATĒĢIJAS SEKAS

Nacionālisti lēnām atkāpjas uz dienvidiem

Formozā. Pēc Jiklangšanas salas zaudēšanas un Tačenas salu atstāšanas arī nacionālisti pagājušā nedēļā bija spiesti pakāpties vēl dažus soļus uz dienvidiem tuvāk Formozai, atstājot Nanči salu. Salas civiliedzīvotāji jau bija evakuēti uz Formozu pirms laba laika, bet tagad salu atstājuši arī Čangkaišeka karavīri, bez cīņas atdodot komūnistiem vēl vienu pleturas punktu ceļā uz Formozu.

Nanči salas garnizona evakuācija notika vislielākā slepenībā un ilga tikai 40 stundu. Visi nacionālistu karavīri, kas atradās uz Nanči, tagad pārvesti uz Matsu salu pēdējās aizsardzības stiprināšanai. Matsu, kā zināms, bloķē komūnistu Fučovas ostu, kamēr Kvēmoja kavē komūnistu kuģu kustību Amojas ostā. Kaut arī Sav. Valstis nav skaidri izteikušās, ka atbalstīs nacionālistus Kvēmojas un Matsu aizsardzībā, paši nacionālisti ir pārliecināti, ka tā tas būs. Tādēļ tagad tiek darīts viss šo salu aizsardzības pastiprināšanai, un Kvēmoju un Matsu komūnisti bez cīņas nedabūs.

Nanči salu nacionālisti bija spiesti atstāt, jo amerikāņi skaidri pateica, ka komūnistu uzbrukuma gadījumā salas aizsardzībā nepiedalīsies. Bez tam komūnisti bija uzsākuši sistēmatisku visu Nanči tuvumā esošo, neapsargāto saliņu okupāciju, jo šinīs salās nacionālistu garnizonam draudēja ielenkšana. Nanči evakuācijas laikā komūnisti neiejaucās, kaut arī atradās tikai divpadsmit jūdžu attālumā. Evakuācijas operācijas atbalstīja vienīgi pašu nacionālistu kara flote; amerikāņu tuvumā nebija.

Citādās domās kā Ķīnas nacionālisti Kvēmojas un Matsu jautājumā ir Indijas ministru prezidents Nēru, kas, lai kur un kas arī notiktu, atzīst par svētu pienākumu pateikt savu sakāmo. Pēc Nēru domām nacionālistiem vajadzētu steidzīgi taisīties ārā no Kvēmojas un Matsu salām, lai arī tās bez cīņas paņemtu komūnisti. Indijas parlamentam Nēru paskaidroja, ka abas minētās salas atrodas tik tuvu Ķīnas cietzemei, ka pilnīgi neciešami, ja tās atrodas „ienaidnieka" rokās.

ITALIJAI DRAUD VALDĪBAS KRIZE

Romā. — Blezi apdzīvotā Itālijā zemes jautājums ir viens no akūtākajiem. Miljoniem zemnieku ir spiesti dzīvot kā rentnieki un pusgraudnieki, jo lielais vairums lauksaimniecībai derīgās zemes joprojām ir lielīpašnieku rokās. Tiek gan runāts, ka tiksot kas darīts, lai sadalītu 3.5 milj. ahru zemes bezzemniekiem, bet tālāk par runāšanu nevienu vēl līdz šim nav ticis.

Zemes reformas trūkuma dēļ krize pagājušajā nedēļā sāka draudēt Šelbas trīs partiju koalīcijas valdībai. Kā zināms, Itālijas valdībā piedalās kristīgie demokrati, liberāļi un labā spārna sociālisti. Nesaskaņas sākās, pārrunājot zemes īpašnieku un nomnieku attieksmes. Kopš Otrā pasaules kara beigām Itālijā pastāv līgums, kas zemes īpašniekiem aizliedz izlikt nomniekus, lai kādi arī būtu iemesli. Zemes reformu debašu laikā liberāļi pieprasīja, lai šādu aizliegumu nekavējoties atceltu. Pēc labā spārna sociālistu domām šāds aizliegums būtu atcelams tikai pamazām. Liberāļu partijas vadītāji bija gatavi iet kompromisā un sāka slieties uz labā spārna sociālistu pusi, bet partijas vairākums nostājās pret kompromisu un draudēja izstāties no valdības. Bez liberāļu partijas atbalsta Itālijas koalicijas valdība acumirklī zaudētu vairākumu.

Gala vārdu Itālijas valdības krizē dzirdēsim šīs nedēļas beigās, jo pirmkārt, liberāļi vēl ir apsolījuši pārdomāt, un, otrkārt, Itālijas ministru prezidents gatavojas braukt uz Vašingtonu, tādēļ grūti būtu iedomāties, ka Sav. Valstu cerojuma priekšvakarā ministru prezidents būtu spiests bilietes pārrakstīt uz kāda cita vārda.

12 atomu spēkstacijas Anglijā

Londonas lielie dienas laikraksti ziņo, ka angļu valdība šajās dienās izstrādājusi projektu 12 lielu atomspēkstaciju būvei. Šo plašo plānu paredzēts veikt līdz 1956. gadam. Spēkstacijas ražos divi miljoni kilovatu strāvas, ietaupot daudz ogļu gadā. Ir aprēķināts, ka 1975. gadā ceturto daļu no visas Anglijas elektrības dos atomrūpnīcas, ietaupot ap 40 miljonu tonnu ogļu gadā. 12 elektroatomiskās centrāles izmaksāšot apmēram 300 miljonu mārciņu (750 miljonu dolaru). Pirmā atomcentrāle sākšot darboties ne agrāk kā pēc pieciem gadiem. Jauno atomrūpnīcu enerģija neizmaksāšot nemaz dārgāk kā līdzšinējā ogļu ražotā. Šīs atomu elektriskās centrāles cēlēji būšot privātie uzņēmēji, bet īpašniece — valsts. Savā tālākā paskaidrojumā britu valdība izteikusies, ka tā labprāt apgādāšot arī citas valstis ar atomenerģijas ražotajām mašīnām, ja tām būšot interese celt šādas rūpnīcas. Šo atomenerģiju rūpnīcu apkalpei vairs neesot nekādu baiļu no radioaktīvitātes, to modernā zinātne esot jau novērsusi.

Spēcīgākā aviācija pasaulē

Ģenerālis Tomas D. Vaits kādā sanāksmē Daitonā izteicies, ka pasaulē spēcīgākā aviācija esot Padomju Savienībai, īpaši tāllidojumu bumbvedēju skaits. Tālāk amerikāņu aviācijas virspavēlnieka palīgs pieminēja Padomju Savienības visāda veida atomieroču krājumus, kas neesot mazie. Viens no ievērības cienīgākiem krievu lidaparātu modeļiem esot B-52 bumbvedējs. Starp citu ģenerālis paskaidroja, ka krievus no kara sākšanas aizturējusi tikai amerikāņu atomieroču straujā augšupeja un šo ieroču spējas, bet tīklīdz krievi būšot pārliecināti, ka Savienotās Valstis atomieročus kara gadījumā nelietos, tie tūdaļ sākšot karu.

NEVAR BŪT ATKĀPŠANĀS NO BRĪVĪBAS IDEĀLA

APSPIESTO TAUTU ATBRĪVOŠANAS VIETĀ NĀCIS „SADZĪVOŠANAS" FARSS

O. K. ARMSTRONGA DEKLARĀCIJA

Visamerikas konferences mieram un brīvībai ar atbrīvošanu paplašinātā darba sēdē Ņujorkā pieņemtie lēmumi un atzinumi

„Padomju Savienības verdzināto tautu atbrīvošana šodien vairs neliekas ideāls, par kuru cīnītos ASV valdība. Tai vietā par ideālu nostādīta Čerčila ieteiktā miermīlīgā koeksistence ar Padomju Savienību. Atteikšanās no atbrīvošanas ideāla būtu pēdējā ASV prezidenta vēlēšanu kampaņā doto solījumu neturēšana. Atteikšanās no Padomju verdzināto tautu atbrīvošanas ir viņu nodošana pilnīgai verdzībai. Vēl tomēr jābūt spēkā Linkolna vārdiem: „Ja verdzību neatzīst par morāli jaunu, tad nekā nav jauna." Otra lielā amerikāņu brīvības cīnītāja Džordža Vašingtona izteikums: "I can retreat no more" liek jaunā situācijā par jaunu aicināt visus šīs brīvības mīlētājas zemes patriotus uz aktīvitāti garīgā krustkarā par Amerikāņu neatkarības deklarācijā izteikto principu, ka „visi cilvēki ir radīti vienlīdzīgi viņu neatņemamās tiesībās uz dzīvību, brīvību un dzīšanos pēc laimes." Mūsu pienākums ir pateikt ASV valdībai, Senātam un Tautas vietnieku namam, ka nevar būt atkāpšanās no brīvības ideāla un nevar apsolītās Padomju verdzināto tautu atbrīvošanas politikas vietā likt traģisku „miermīlīgas koeksistences" farsu."

Ar šādu deklarāciju pirmdien, 21. februārī, Džordža Vašingtona svētku priekšvakarā, Ņujorkā, Henry Hudson šotelī, paplašinātu prezidija darba sēdi atklāja Visamerikas konferences mieram un brīvībai ar atbrīvošanu prezidija priekšsēdis, bij. Tautas vietnieku nama dep. O. K. Armstrongs.

Konference ir dibināta Vašingtona svētku dienā 1952. gadā, kad tika izstrādāti pamatprincipi Padomju verdzināto tautu atbrīvošanas politikai. 1953. gada decembrī Vašingtonas kongresā tika izstrādāta plaša darbības programma šīs politikas iedzīvināšanai. Konferencē ir apvienojušās liels skaits ASV organizāciju, kas skaitliski pārstāv vismaz 16 miljonu amerikāņu vēlētāju.

Konferenci vada prezidija priekšsēdis latviešu draugs O. K. Armstrongs (ALA's un LNC goda prezidija locekiis). Prezidija sekretāre ir sabiedriski aktīvā Amerikas latviete Alice Frey, bet permanentais latviešu delegāts pie prezidija ir A. Kalme Latviešu informācijas centra vadītājs.

Līdzīgas darba sēdes kā Ņujorkā paredzētas arī Vašingtonā (22. februārī) un Čikāgā (martā), pēc kam Konference sanāks pilnā sesijā ap maija vidu.

Ņujorkas sēdes darba kārtībā Dr. T. S. Čangs, nacionālās Ķīnas vēstnieks pie Apvienotajām Nācijām un AN Drošības padomes loceklis, referēja par atbrīvošanas principu AN chartas izpratnē. Apspiesto un verdzināto tautu atbrīvošana nav ne varas politikas, nedz militāras iekarošanas akts. Apspiestām tautām ir jāatbrīvojas pilnīgai cilvēcīgai cieņai un neuzspiestai sabiedriskai kārtībai. Militāri, ekonomiski un politiski mērķi vēl neizsmej visu atbrīvošanas plānu. Tas veicams tikai ar visas apspiesto tautu dzīves atjaunošanu morālā nozīmē. Arī AN pamata uzdevums ir cīnīties par šādi saprastu atbrīvošanu — veicināt mieru ne ar militāru sacīksti, piemēram, starp Formozu un Pekingu, bet ar cīņu par cilvēka tiesībām kā tādām, ar diplomātiskām, ekonomiskām un morāles sankcijām nostājoties pret starptautiskiem barbariem, par kādiem šodien nepārprotami uzskatāma Pad. Savienība.

Dr. J. A. Markus, Ārzemju tirdzniecības institūta Ņujorkā prezidents, prasīja īpašu skolu ierīkošanu, kas mācītu tirdzniecisku sabiedrībai, kādēļ un kādā veidā izdarāms ekonomisks spiediens pret Kremli un satelītu zemēm. Šāda skola jau sekmīgi darbojoties Minchenē. Amerikāņu saimnieciskās dzīves noteicēji esot nedzirdīgi pret aicinājumiem nekādos tirdzniecīskos darījumos ar Pad. Savienību nestāties. Pašas Padomju tautas sarautu gabalos savu boļševiku valdību, ja zinātu, ka Rietumu valstis šai akcijā stāvēs aiz viņiem. Bet viņas jau zaudējušas cerību. Pirmais ceļš uz šīs cerības atdošanu būtu AN bez Pad. Savienības un komūnistiskajiem satelitiem.

Šiem un citiem referātiem sekoja dzīvas debates, kuru rezultātā nolēma, nekavējoties un maija kongresu negaidot, iesniegt ASV prezidentam, valsts sekretāram, kā arī Senātam un Tautas vietnieku namam sekojošas rezolūcijas:

1. uzturēt dzīvu starp visām komūnistu tirannijā cietējām tautām cerību uz galīgu atbrīvošanu no boļševiku verdzības;

2. radīt un uzturēt aktīvu pretestību pret komūnistu kontroli ikvienā zemē aiz dzelzs un bambuka aizkariem (ar pēdējo domāta tā Āzijas daļa, kas atrodas komūnistu varā);

3. skaidri deklarēt visai pasaulei, bet īpaši mūsu sabiedrotajiem cīņā par brīvību, ka mūsu (ASV) valdība nekad neatkāpsies no savas reizi pasludinātās programmas verdzināto atbrīvošanai.

Lai šos mērķus sasniegtu, tad nekavējoties īstenojama šāda programma:

1. nekavējoties jāpārtrauc visas diplomātiskās attieksmes starp ASV un Padomju Savienību, kā arī Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizāciju ir pilnīgi apmierināts un Bangkokas konferenci uzskata par pilnīgu Sav. Valstu ārpolitikas uzvaru.

(Noslēgums 3. lapp.)

TĀLOS AUSTRUMUS SARGĀS ATOMBUMBA

Dienvidaustrumāzijas konference beigusies

Bangkokā. Noslēdzoties Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijas konferencei Bangkokā, Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless sacīja, ka pašreiz Sav. Valstis Klusajā okeanā ir daudz spēcīgākas nekā bija Otrā Pasaules kara pēdējās dienās. Ja arī kara kuģu, lidmašīnu un karaviru skaits tagad ir nesalīdzināmi mazāks nekā toreiz, tad atombumba un visa Tālo Austrumu jaunā militārā stratēģija to atsver.

Konferences pēdējā dienā visu astoņu nāciju pārstāvji izdeva kopīgu komunikē, kurā paziņoja, ka aizsardzības organizācijā esošās nācijas saslēgsies ciešākā lokā komūnistu subversijas apkarošanai. Toties nekas netika minēts par konferences Dienvidaustrumāzijas armijas dibināšanu. Principā Āzijas aizsardzības sistēma ir balstīta uz tiem pašiem pamatiem kā Ziemeļatlantijas organizācija, vienīgi Dienvidaustrumāzijai nebūs vienotas armijas un vienotas vadības. Aizsardzība sastāvēs no atsevišķo valstu armijām un Sav. Valstu atombumbas. Spriežot pēc astoņu ārlietu ministru sarunām Bangkokā, tuvākā nākotnē tiks uzsākta brīvo Āzijas valstu armiju palielināšana un modernizēšana, ko atbalstīs Sav. Valstis. Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless lika saprast, ka viņš ar Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizāciju ir pilnīgi apmierināts un Bangkokas konferenci uzskata par pilnīgu Sav. Valstu ārpolitikas uzvaru.

Katrā ziņā Sav. Valstu ārlietu ministram bija daudz vieglāk tikt galā ar brīvajām Āzijas valstīm nekā ar Anglijas ārlietu ministru Īdenu. Cik zināms, tad gaŗākas sarunas Dallesa un Īdena starpā Formozas jautājumā beigušās bez panākumiem. Nav zināms, kādas problēmas īsti tikušas pārrunātas, bet Tālo Austrumu politiskie novērotāji domā, ka ārlietu ministrs Dalless ieteicis Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijai piedalīties arī Formozas aizsardzībā, par ko Anglijas ārlietu ministrs Īdens negribējis neko dzirdēt.

Jau pirms Bangkokas konferences sākuma bija zināms, ka angļiem un amerikāņiem ir zināmas domstarpības jautājumā par palīdzības sniegšanu Ķīnas nacionālistiem. Tikai līdz šim runa bija par stratēģiski svarīgo piekrastes salu aizsardzību, par kurām amerikāņi liedzās izteikties, kamēr angļi pastāvēja, ka tās atdodamas komūnistiem. Daļēji tas tā jau ir noticis, jo tagad vairs tikai Kvēmojas un Matsu ir nacionālistu rokās, bet Jiklangšana ar cīņu un Tačenas un Nanči bez cīņas pārgājušas komūnistu īpašumā.

VĒLĒŠANAS JAPANĀ

PIEDALĪJUŠIES 77,4% VĒLĒTĀJU

Tokio. — Nedēļas nogalē notika līdz šim klusākās un populārākās vēlēšanas Japānas pēckara vēsturē. 77.4 proc. Japānas balstiesīgo nodeva savas balsis, kas līdz šim ir augstākais pēckara vēlēšanu procents. Kaut arī gala rezultāti vēl nav saņemti, lielākās cerības uzvarai ir tagadējam ministru prezidentam Hatojamam, kura demokratu partija vēlēšanu sākumā bija izrāvusies tālu priekšā pārējām. Demokratiem seko agrākā ministru prezidenta liberāļi, pēc tam kreisā un labā spārna sociālisti.

Pirmajā balsu skaitīšanas dienā noskaidrojās, ka no 467 vietām parlamentā demokrati ieguvuši 93, liberāļi 60, kreisā spārna sociālisti 35, labā spārna sociālisti 24 un komūnisti nevienu, kas kopsummā dod 215 vietas. Lauksaimniecības apgabalos lielākus panākumus gūst konservātīvie, kamēr pilsētās labāk veicas sociālistiem.

Hatojamas demokratu vēlēšanu platformā ietelp tirdzniecības palielināšana ar komūnistu Ķīnu, diplomātisko attieksmju pastiprināšana ar Padomju Savienību un draudzība ar Sav. Valsīm. Hatojama aizstāv arī Japānas apbruņošanas ideju. Uzbrūkot Hatojamas politikai, kādreiz populārais ministru prezidents Jošida sacīja, ka demokratu solījumi palielināt tirdzniecību ar komūnistiem ir vienkārša tautas krāpšana, bez tam komūnisti censtos izmantot tirdzniecību komūnisma popularizēšanai Japānā. Agrākais ministru prezidents Jošida atzīst vienīgi pēc iespējas ciešas saites ar Sav. Valstīm. Būdams ministru prezidenta amatā, viņš šīs saites radīja un nostabilizēja, un tikai ar Jošidas nenogurstošām pūlēm un politisko tālredzību Japāna šodien ir paspējusi kaut cik atlabt no Otrā pasaules karā gūtajiem ievainojumiem.

Ja lauksaimniecības apgabalos iegūtais demokratu balsu skaits turpinās arī pilsētās, Hatojama var cerēt uz apmēram 200 vietām Japānas parlamentā. Vairākums gan tas nav, bet tas nodrošinātu Hatojamam viņa ministru prezidenta amatu. Politiskie lietpratēji paredz, ka, demokratiem sakaujot liberāļus, abas partijas apvienosies vienā konservātīvo partijā, demokratiem paliekot noteicēju lomā.

Vēlēšanas arī PSRS

Nedēļas nogalē 11 Padomju Savienības republikās, Latviju un Igauniju ieskaitot, notika šo republiku augstāko padomju vēlēšanas. Ja japāņi ar lielu lepnumu ziņo, ka viņu vēlēšanās piedalījušies 77.4% balstiesīgo, komūnisti kā pašu par sevi saprotamu lietu paskaidro, ka balsis nodevuši 99% balstiesīgo. Tā kā komūnistiem ir tikai viens kandidātu saraksts un katram kandidātam paredzēts savs amats, tad, protams, vēlēšanas nekādus pārsteigumus nesagādāja.

Archibīskaps Kušings lūdz Dievu atbrīvot Lietuvu

Bostonā (VL) — Katoļu arhibīskaps Kušings Svētā Krusta katedrālē 22. februārī uzrunāja 2.200 lietuviešus, kas aizlūdza par Lietuvas atbrīvošanu. Bostonas arhibīskaps salīdzināja lietuviešus ar pirmo ASV prezidentu Džordžu Vašingtonu, kas arī cīnījies pret tiranniju un uzvarējis. „Lietuvieši šodien lūdz Dievu par brīvību, par ko reiz mūsu zemē cīnījās Vašingtons, kura dienu šodien arī svinam. Šodien mēs lūdzam par palīdzību Lietuvai. Mēs ticam, ka Lietuva atkal celsies un būs brīva." Archibīskaps Kušings tad lūdza Dievu pasteidzināt Lietuvas atbrīvošanu, ko tagad varmācīgi apspiež bezdievji.

Katedrāle bija dekorēta un simtiem lietuviešu meiteņu bija tautiskos tērpos. Dievkalpojumā klāt bija arī Bostonas lielvecākais Hains un citas amatpersonas. Dziedāja lietuviešu koris ērģelnieka Z. Nomeikas vadībā.

Archibīskapa Kušinga runu plaši atreferēja Bostonas prese.

ATLIKTS RAIDĪJUMS

Televīzijas raidījums, kurā bija paredzēta V. Lāmas uzstāšanās, technisku apstākļu dēļ atlikts uz vēlāku laiku, par ko ziņosim īpaši.

Milzu plūdi Austrālijā

Sidnejā. — Nepieredzēti smagi plūdi piemeklējuši Austrāliju, līdz šim prasot vismaz 40 cilvēku dzīvību, atstājot 40.000 bez pajumtes. Vissmagāk cietusi Maitlendas pilsēta, 120 jūdžu no Sidnejas, Hantera upes ielejā, kur 20.000 cilvēku palikuši bez pajumtes. Četras piektdaļas no 23.000 iedzīvotāju lielās pilsētas atrodas zem ūdens. Dubbo pilsēta, 260 jūdžu no Sidnejas, Makuari upes krastā, pilnīgi atgriezta no pārējās pasaules. Vismaz 9500 cilvēku zaudējuši savus mājokļus.

Spāņu novērotājs pie AN

Pēc laikraksta ziņām spāņu diktātors Franko pagājušā gada decembra mēneša beigās iesniedzis oficiālu pieprasījumu Apvienotajām Nācijām pieņemt spāņu valdības novērotāju. Ar AN pozitīvu atbildi Spānija būs skaita ziņā septītā valsts, kurai būs savs novērotājs Apvienotajās Nācijās. Spāņu valdība vēl neesot izraudzījusi savu pārstāvi Apvienotajās Nācijās. Spāņi Sav. Valstīs domā, ka tas būšot pašreizējais sūtnis Vašingtonā Jose de Areilza.

DALLESS BURMĀ

Rangūnā. — Noslēdzoties Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijas konferencei Bangkokā, Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless devās uz Burmu, lai Rangūnā sastaptos ar Burmas ministru prezidentu U Nu. Tā bija pirmā Dallesa vizīte Burmā.

Sarunās ar Burmas ministru prezidentu un augstākiem valdības pārstāvjiem Dalless sacīja, ka viņš nav braucis, lai mēģinātu Burmu pārliecināt iestāties Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijā, nedz arī lai klausītos, ka šādas aizsardzības organizācijas dibināšana ir bijusi nevajadzīga. Galvenokārt tika pārrunāta Bangkokas konferences gaita.

Burma, kurai ir tiešas robežas ar komūnistu Ķīnu, līdz šim pret Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijas plāniem izturējās ļoti noraidoši, cits jautājums, kā Burma uz to skatīsies pēc Dallesa apciemojuma. Kaut arī Sav. Valstu ārlietu ministrs Burmu tieši neaicināja organizācijā iestāties, viņa netiešie pārliecināšanas paņēmieni bija ļoti atklāti. Burmas ministru prezidentam Dalless pastāstīja, ka Sav. Valstis grib palīdzēt visām tautām saglabāt viņu brīvību un neatkarību. Bet šādu palīdzību saņems tikai tādas valstis, kas to vēlēsies; kā liekas, to vēlēties var tikai Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijā ietelpošās valstis un tās, kam ar amerikāņiem parakstīti savstarpējās palīdzības līgumi. Dalless centās burmiešus pārliecināt, ka Sav. Valstis patiesībā nav tāda kara kūdītāju banda, par kādu to ir pataisījusi komūnistu nepārtrauktā propaganda. Sav. Valstu ārlietu ministrs bija spiests aizstāvēt arī Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizāciju, paskaidrojot, ka pēdējai nav absolūti nekādu agresīvu tieksmju.

VAI JŪS ZINĀT,

Kas viņš ir un ko viņš dara?

Sekojiet mūsu sacensībai ar godalgām L4 8. lpp.!

Sacensības noteikumi 5. lappusē

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

UZ LEDUS GABALA

INGRIDA VĪKSNA

Ir bezgala grūti kaut ko uzcelt, bet pavisam viegli ir uzcelto sagraut un iznīcināt. Tikpat grūti mūsu slimīgi nervozajā, pārjūtīgajā sabiedriskajā dzīvē ir iegūt uzticību un cieņu, bet to pazaudēt var pavisam viegli — dažreiz pietiek ar neapdomīgi izteiktu vārdu, nepārdomāti uzrakstītu sacerējumu vai klūdīgi aizstāvētu pārliecību. Bet pavisam bīstami ir trimdas sabiedrību, kaut tā brīžiem liekas dīvaini viegli apmānāma un vadāma, mēģināt pārliecināt ar tukšām frazēm vai demagoģiski savirknētiem gudru vārdu vizuļiem. Agri vai vēlu tiem paspīd cauri necilā, kaunīgā patiesība, un spēle ir zaudēta. Liekas, tas ir kāds jau gadu simteņos nostiprinājies dzīves zelta likums, ka tas, kurš let pa tumšo apkārtceļu, galu galā tomēr iestieg dūksnājā un netiek nekur, lai cik pārgudri un viltīgi arī būtu izplānots katrs solis.

Laiks, kurā mēs pašreiz dzīvojam, dažbrīd līdzinās lēnām drūpošam ledus gabalam, kas peld pasaules vēsturisko notikumu jūrā. Un mēs, trimdinieku sauja, stāvam uz šī ledus gabala baltēs sarāvušies vienkopus, un ar bažām raugāmies, cik ilgi un cik tālu tas mūs vēl nesīs! Un tai pašā laikā mēs apzināmies, ka šī nezināmā ceļojuma ilgums, kuru nenosaka ne kompass, ne stūres rats mūsu rokās, ir likteņīgi atkarīgs no mūsu pašu stājas, no mūsu morāles un garīgā stipruma, ar kādu mēs turamies kopā. Jo katra mūsu lieka, asāka kustība, katrs nepārdomāts izlēciens, savstarpējā grūstīšanās, tikai lieki drupina jau tā plānā ledus gabala malas un veicina tā ātrāku iziršanu.

Kā vienmēr un visur, arī šai ceļiniekų pulkā ir atsevišķas balsis, kuras valrāk uzklausa, kam valrāk tic un uz kurām paļaujas. Šī paļāvība un uzticība parasti ir iegūta tikai ilgā un grūtā darbā, ar sūru ciņu. Tomēr skeptiskais, samērā vienaldzīgais trimdinieks, kam parasti netīk uzklausīt ne gudras pamācības, ne raudulīgas patriotiskas runas, reiz dāvinājis kādam savu uzticību, to tur arī svētu un glabā ar dziļu cieņu. Bet tikpat dziļa, kā spēj būt viņa uzticēšanās, var būt arī viņa vilšanās un, reiz māniga spožuma pievilts, gludenu vārdu apmāts, bet pēkšņi tos saklausīdams citā gaismā, trimdinieks spēj būt arī līdz galam nežēlīgs savas vilšanās rūgtumā. Un tad viņu vairs nespēj pārliecināt nekas — ne vārdi, ne raksti, ne skaistas runas, ne draudi vai lūgumi. Trauslā ledus sala sagrīļojas, un no tās atkal atlūst pa gabalam...

Mūsu sabiedriskajā dzīvē pavisam maz ir ideju un personību, kas baudītu plašu vispārēju cieņu un uzticību. Virus un vārdus, kas šeit, svešajos krastos, virza mūsu domas un gaitas, var saskaitīt uz pirkstiem, jā, varbūt pat uz vienas rokas pirkstiem. — Taisnu, skaidru ceļu gājēju, ceļa rādītāju, ir pavisam maz, tādēļ arī uz tiem, kas stāv trimdas sabiedriskās dzīves priekšgalā un tur pacēluši savas balsis, gulstas nesamērīgi liela un smaga atbildība. Tik liela, ka īsti to novērtēt varbūt varēsim tikai pēc gadu desmitiem, kad atskatīsimies pār plecu, kā esam veidojuši savu stāju svešuma gaitās, vai arī — lai nedod Dievs — atskatīsimies, kā esam sadrupuši, izklīduši un iemurduši milzīgajā nekurienes tautu un rašu okeānā, kas aprīs mūs ar visām mūsu izslavētajām „baltajām dvēselēm" — kādreiz bijušām...

Tādēļ gan katram, kas kaut par galvas tiesu ir pacēlies pāri par citiem pūļi, simtreiz būtu jāapdomā un jāpārliek katrs savs vārds un solis kopības priekšā, jo atmaksa par ikvienu demagoģisku gājienu nāk neganti rūgta. Tie, kas klausās un noraugās, redz visu un nepiedod neko. Ja neredz un nesaprot visu vēl šobrīd, tad atskārst patiesību rīt, bet tumšā tā nepaliek nekad.

Tādēļ atcerēsimies — mēs stāvam visi kopā uz viņu svaidītā ledus gabala, un mūsu liktenis ir mūsu pašu rokās — to nosaka mūsu stāja, mūsu sadzīves bāku modrīgums, mūsu godīgā domāšana, tīrie vārdi un darbi. Jo — bezgala grūti ir kaut ko uzcelt, pavisam viegli uzcelto sagraut un iznīcināt. Bet par visām lietām vieglāk ir pazaudēt sabiedrības uzticību. Un abas puses par to var samaksāt ar neiekalkulēti angstu cenu.

DV Hamiltonas nodaļas valde un Vanadžu komiteja 1955. gadam

1. r. no kr.: Vanadžu priekšnieces vietniece O. Eizenārma, DV Hamiltonas nodaļas priekšnieks māc. A. Voitkus, Vanadžu priekšniece V. Immure un sekretāre T. Gailīte. 2. r.: nodaļas sekr. O. Zvirgzdugrauds, priekšnieka palīgs J. Gailītis, biedrzinis P. Pabērzs un kasieris E. Krasts. Foto: L. Beģis.

GADSKĀRTĒJĀS DRAUDZĪBAS DIENAS NIAGĀRĀ

Tautieši satiksies uz divu valstu robežas 2. un 3. jūlijā. Kā noritēs šovasar salidojums Niagārā?

Pagājušā vasarā draudzības un vienotības zīmē jauki aizritēja tautiešu pulcēšanās Niagārā, tāpat pirms diviem gadiem — jaunatnes sanāksme Niagārā bija lielākais sarīkojums. Lai šīs dienas paliktu arī par jauku tradiciju nākotnei, Niagāras latviešu organizācijas kopīgi sākušas plānot šīs vasaras draudzības dienu norisi, lai ASV un Kanadas latviešiem būtu iespēja tikties uz abu valstu robežas pašā jaukākajā ziedu laikā, dzirdēt latviešu labāko mākslinieku koncertu, vērot mūsu jaunatni tautas deju priekšnesumos un sporta sacensībās. Pagājušā gada draudzības dienu labās atskaņas vietējā presē un sarīkojuma labā izkārtojumā ietekmē vietējās civilās iestādes nodevušas sarīkojumam lielo Kvīnstonas parku (pie Broka pieminekļa) latviešu rīcībā, ko pagājušā gadā nebija iespējams dabūt. Rīcības komiteja jau enerģiski ķērusies pie darba, un pagājušā gadā vērotās kļūdas un trūkumus cer pilnīgi novērst šovasar. Sarīkojums paredzēts divās dienās. Pirmajā dienā Niagāras pilsētas plašākajās telpās notiks sanāksmes, koncerts un balle. Otrā dienā — ekskursijas, un draudzības dienu noslēgums Kvīnstonas parkā (5 jūdzes no Niagāras) ar tautas deju uzvedumiem, dziesmām un dejām. Turpat parka sporta laukumos notiks Niagāras latviešu sporta kluba Dzintars sarīkojumā meistarsacīkstes volejbolā un uzvarētāju apbalvošana. Tautiešiem derētu izkārtot savus atvaļinājumus tā, ka katrs varētu būt šī lielā latviešu salidojuma dalībnieks.

Lai piedalīšanās draudzības dienās būtu iespējama katram, izdevumi par piedzīvojumiem, par maltītēm un pārnakšņošanu tiek kalkulēta par iespējami zemāko maksu. Sīkāki paskaidrojumi un norādījumi sekos.

J. L.

KLĪVLENDAS LATVIEŠI SEKMĪGĀ DARBĀ

Skats latviešu biedrības pilnsapulcē

Pēdējā laikā laikrakstos esam lasījuši pat tādu pilnsapulču atreferējumus, kur seko tiesu procesi, vai arī sapulces jāatliek — tukšo krēslu dēļ. Pretēji teiktajam, laimīgā kārtā Klīvlendas latviešu biedrības pilnsapulci, ko vadīja J. Ūdris un protokolēja J. Kalnietis, varētu dēvēt par ļoti spraiga un intensīva darba sēdi, kurā 4 stundu laikā tika izdebatēti ļoti svarīgi ierosinājumi. Biedrības valdes priekšsēdis V. Eltermanis varēja ziņot par sekmēm bagātu biedrības darbību pagājušā gadā, tāpat revīzijas komisijas priekšsēdim Leitim viņa ziņojumā nebija iebildumu — atzīt biedrības darbību par sekmīgu. Bija jo patīkami konstatēt, ka pag. gada sarīkojumi ne tikai materiālā ziņā nesuši ievērojamu peļņu, bet īpaši — savas kvalitātes ziņā jo neapšaubāmi iezīmējuši augšupeju. Īpaši pelnītu pateicību pilnsapulce izteica biedrības dāmu komitejai un tās priekšniecei Dzidrai Laugei.

Kā vienreizēji izcils sasniegums tika pieminēts gaidu un skautu vienību nodibināšana, kur īpaši daži biedrības valdes locekļi allaž ir stāvējuši „kūmās" gan ar biedrības naudas maku, gan telpu sagādi, gan laipniem padomiem un palīdzību — kur un kā vien varēdami. Arī skaistais gaidu vienības karogs ir biedrības dāvana. Kaut arī gaidas un skauti ir pilnīgi neatkarīgas organizācijas, tomēr viņu nodibināšanā un pirmo soļu stiprināšanā vislielākā pateicība pienākas biedrībai. Gaidu vienība Venta darbu uzsāka jau pagājušā pavasarī, bet skauti — tikai pirms dažām nedēļām. Darbs sadalīts tā, ka vienības priekšniece Tamāra Daine strādā ar 15 guntiņām, bet biedrības kultūras vadītāja K. Avena laulātā draudzene Mēta Avena ar 35 gaidām. Ir pavisam viegli sarēdzams, ka vadītāju izvēle ir bijusi reti laimīga — to pierāda darbi, vecāku un meiteņu atsaucība uz uzticība šīm abām izcili sekmīgajām Latvijas tautskolotājām un gaidu vadītājām. Nav nekādu šaubu par skautu vienības nākotni, jo tās priekšnieka pienākumus ir uzņēmies Mantinieks — virs, kas savā laikā Latvijā izkalpojies cauri itin visām skautu un vadītāju „dienesta pakāpēm" un šobrīd ar sava paša meitām un dēliem jo ievērojami papildina guntiņu, gaidu, skautu un roveru rindas.

Jaunajā biedrības valdē no līdzšinējiem darbosies Eltermanis, Bungs, Riekstiņa, Avens un Krūmiņš, bet no jauna — Cimdiņš un Ūdris. Revīzijas komisijā strādās Leitis, Salaks un Kārkliņš, bet dāmu komitejā — Lauge, Riekstiņa, Priede, Daine, Cimdiņa, Krūmiņa, Irbe, Nāgele un Salaka.

Nākamā gada budžets $1.210. Uzņemti jauni biedri. Debašu daļā mazliet pārsteidza ieskatu pretešķības pašu valdes locekļu un prka starpā, piemēra pēc, pr-ks Eltermanis domā namu iegādāt ar bbas līdzekļiem, bet K. Avens aizstāv domu, ka namu varēs iegūt tikai kopējiem spēkiem visas Klīvlendas latviešu organizācijas.

Pēc karstām debatēm pilnsapulce vienojās, ka visi trīs svarīgākie jautājumi, proti, 1) nama iegāde, 2) bērnu vasaras kolonijas un 3) „jumta organizācijas" dibināšana 2000 Klīvlendas tautiešiem atstājami jaunās valdes sirdsapziņai, uzliekot viņai par pienākumu pētīt visas iespējas šo jautājumu labvēlīgai atrisināšanai.

Janka M.

Toronto skautu un gaidu 4 gadu jubileja

Toronto latviešu skauti un gaidas atskatās uz 4 gadu darbību svešumā. 6. martā, plkst. 18 Vecāku padome rīko sv. Andreja baznīcas zālē ateces svinīgu aktu un skautu un gaidu īpatos priekšnesumus, kam sekos tējas galds un rotaļas.

Latviešu skauti un gaidas, mācoties pazīt dzīvi un veidojot savu rakstūru pēc stingrajiem un cildenajiem skautisma likumiem, aug mūsu tautai un tēvzemei. Viņu centieni ir diženi un mērķis liels, bet tā sasniegšanai vajadzīgs ir plašākas sabiedrības atbalsts. Padomāsim par šiem jaunniešiem — mūsu latviskā ceļa gājējiem svešumā — un jo kupli apmeklēsim viņu 4 gadu pastāvēšanas sarīkojumu. Tā mēs atbalstīsim viņus materiāli un, ieprieciņot jaunās sirdis ar savu klātieni, dosim viņiem spēkus augt Latvijai.

Dāvināsim kanadiešu skolām M. L. Hunt grāmatu par dzīvi Latvijā

Mūsu laikraksts lasītājus informēja par populārās amerikāņu rakstnieces M. L. Hunt grāmatu: Singing among strangers, kurā autore ar lielām simpatijām raksta par kādu latviešu ģimeni, tās dzīvi brīvajā Latvijā, komūnistu pirmo okupācijas laiku, komūnistu briesmu darbiem, bēgļu gaitām un jauno dzīvi Amerikā. Latviešu informācijas centrs Kanadā, iepazīstoties ar grāmatu, atzinis, ka tā būtu ļoti vēlama vietējo ģimnaziju bibliotēkās, jo vairāk tāpēc, ka M. L. Hunt darbus jaunatne labprāt lasa. Bet lai grāmata gūtu ievērību, Informācijas centrs to piesūtīja Toronto Izglītības valdei un lūdza tās atsauksmi. Šinīs dienās saņemta atbilde, ka grāmata ir tiešām ļoti laba un domā to dāvināt ģimnazijām ir apsveicama. Toronto ir 17 ģimnaziju, kas nebūtu pārāk daudz, un Latviešu informācijas centrs domā, ka latviešu sabiedrībai nebūtu par grūtu sagādāt līdzekļus grāmatas dāvināšanai. Grāmatas cena ir 3.50 dol.

Informācijas centra līdzekļu krājums ir pārāk mazs, un bez sabiedrības atbalsta iecerētā doma nav veicama, tāpēc tas lūdz tautiešus nākt talkā ar ziedojumiem, kuŗus uz Latviešu informācijas centra Kanadā vārda var iemaksāt laikraksta Latvija Amerikā redakcijā.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

5. martā Vilibalda Drosmiņa balle Top Hat klubā, Lakeshore Rd.
6. martā DV Teātŗa uzvedumā Cilvēks grib dzīvot, 62 Claremont ielā.
11. martā TLB Dižda ncis rīko dejas vakaru ar balles karalienes vēlēšanām, 62 Claremont St.
12. martā sv. Andreja baznīcā 1. ev.-lut. draudzes kora gadskārtējais koncerts ar J. Norvila kantātes Latviešu dziesma pirmatskaņojumu (Pie ērģelēm autors).
18. martā Korporāciju kopas akadēmiskā balle — Kolumbus zālē.
18. martā Teātris uz dejas grīdas — DV Teātŗa balle, Odd Fellow's Hall, 125 Broadview Ave.
20. martā Toronto nod. Vanadžu kopas modes skate 245 College St.
26. martā Mednieku un makšķernieku biedr. Groziņu vakars, Assembly Hall telpās, 10 Lansdowne Ave.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. AT 7798, MONTREAL, P. Q
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

Aicinājums bij. karavīriem

Bijušie 322 Latviešu policijas bataljona virsnieki, instruktori un kareiviji, kas varētu sniegt ziņas par minētā bataljona kaujas darbību, lūgti paziņot savas adreses O. Caunītim, Augustdorf b. Detmold, Lager, Germany. Ziņas nepieciešamas sakarā ar Leģiona vēstures sastādīšanu.

LASĪTAJU vēstules

CIK ĀTRI VISU VAR AIZMIRST

Jaunanglijas ev.-lut. Misijas draudzes Mančesterā gada pilnsapulcē starp valdes ziņojumiem tika minēts, ka pagājušā gada martā mēnesī notikušais dievkalpojums bijis veltīts Kalpaka piemiņai. Neatceros, ka kādā no diviem dievkalpojumiem, 25. decembrī un 9. janvārī, kuŗu abu datumi tik tuvu stāv mūsu karavīru, ciņu laikam, mācītājs tos būtu pieminējis, vai vismaz vienu no dievkalpojumiem nosaucis par veco strēlnieku piemiņas dievkalpojumu, kā to ir darījušas daudzas latviešu draudzes. Tādēļ jautāju sapulces vadītājam, kāda tad pēc viņa domām ir starpība starp Kalpaku un vecajiem strēlniekiem, ja vieniem tiek veltīti piemiņas dievkalpojumi, bet otriem ne? To dzirdēdams mācītājs steidzās atbildēt, ka marta mēneša dievkalpojumā esot pieminējis visus mūsu tautas karavīrus. Tādēļ jautāju valdes priekšsēdim, vai nebūtu vēlams, mācītāja un valdes darba atslogošanas labā, šādus karavīru piemiņas dievkalpojumus rīkot tikai reizi gadā, tas ir 22. jūnijā, ko visa latvju tauta svētīja kā Varoņu piemiņas dienu. Mans priekšlikums sapulcē tomēr netika pārrunāts, tādēļ jutos loti sašutis. Bet kad mēs pārlasām laikrakstu decembŗa un janvāŗa numurus, tur atrodam aprakstus par daudzām latviešu draudzēm, kuŗas ir turējušas par savu pienākumu, atceŗēties mūsu tautas dēlu ciņu laikmetu. Ir lasāms, ka kāds skautu vadītājs ar skautiem ir gājis uz mežu, kur eglītes zaros kārusi svecītes, un viņš stāstījis skautiem par šīs eglītes nozīmi. Es ticu, ka šie mazie skauti tagad zina, kā vārdu ieguvis, Ložmetēju kalns, kā Nāves sala, un kādēļ visa latvju tauta Nāves salai ir cēlusi piemineklī. Var arī lasīt, ka kādas draudzes vecajiem strēlniekiem veltītajā dievkalpojumā baznīcā pie Latvijas karoga goda sardzē stāvējuši vecie strēlnieki. Viss še aprādītais nepārprotami liecina, ka mani celtie iebildumi ir bijuši vietā un taisnīgi, un atbildību nes tie, kas neiet kopā ar mūsu tautu, nedalās ar viņu priekos un bēdās un neciena mūsu tautas tradicijas.

Jānis Kalacis, Mančesterā

PAR TIEM PAŠIEM PARĀDIEM

Pārlasot A. Voitkusa rakstu Parādi (LA 342), rodas neliela gandarījuma sajūta, ka pašreizējā pavalstniecības iegūšanas steigā kādam tomēr atlicis laika pacelt brīdinātāju balsi — vēl apdomāties. Tomēr samulsina samanāmā vēlēšanās atvieglināt ceļu tiem, kam izšķiršanās par jaunajiem „parādiem" jau skaidra, t. i. „nav vietas ne dvēseles konfliktam, ne apšaubāmas morālas kvalitātes rīcībai, ne tieksmei visu pārāk krasi dramatizēt..." Tātad nekam. Tas saskan ar šīs zemes moto: „Take it easy." Tikpat jauka ir līdzība par mīlestības dalīšanu. Tas liekas gan jau kādreiz dzirdēts. Pag, kā tur bija tas teiciens par to latviešu puisi? Dvēsele Dievam, miesa tēvzemei, sirds meitenei — un visiem labi!

Nezinu, ko domā latvieši man pa labi un kreisi, varu runāt tikai par sevi, bet ja nu laikraksts ir tāda vieta, kur izsakās daudzi, varbūt drīkstētu pievienot arī savas domas, kaut arī tās nebūtu modē.

Es laikam esmu briesmīga ķecere — es nesajūtu, ka man būtu jāuzņemas jebkādi parādi pret zemi, kuŗā pašreiz dzīvoju. Otrādi gan. Vai mums būtu jau galīgi viss par mūsu kādreizējo dzīvi un vēsturi aizmirsies, vai arī tas tik mazsvarīgs bijis?

Mēģināsim atceŗēties.

Kas bija tie, kas 1944. gadā apgādāja Staļinu lielgabaliem, kuŗus pagrieza arī pret mūsu zemes robežām, lai mēs-kļūtu tekuļi un bēguļi šīs pasaules ceļos? Tie nebija krievu lielgabali vien, tie bija arī rietumu sabiedroto. Tāpat krieviem pietika arī amerikāņu biskvītu un konservu, ko piebāzt vēderus.

Nekas man nav šai zemē dāvināts, par ko lai pateiktos. Savā dvēselē es esmu sērdiene, un no laicīgiem labumiem šī zeme neko labāku par grīdu beršanu svešās mājās nav man varējusi piedāvāt manas izjauktās dzīves un zaudētās dzimtenes vietā.

Nē, parādā es nevienam neesmu neko. Otrādi gan.

A. Z-ne, Toronto

DAUGAVAS VANAGI

DV ROČESTERAS APVIENĪBAS 3 GADI

Darbs grūtdeņu labā

LAB Daugavas Vanagu apvienība Ročetserā (N.Y.), ir samērā jauna, un tās biedru skaits uz šodienu ir tikai 36. Apvienība 27. aprīlī varēs atzīmēt 3 gadu pastāvēšanu. Tas samērā ir īss laika sprīdis, bet darīts ir daudz. Apvienības biedri, apzinādamies organizācijas mērķu lielo nozīmi, ir visi tajā iestājušies aiz mīlestības par dzimteni, lai ietu kopēju ceļu un materiāli atbalstītu mūsu cīnītājus un cīnītāju piederīgos, kas — Latvijas brīvības dēļ ir kļuvuši kropli, darba nespējīgi un bez apgādniekiem. Ir tiešām patīkami redzēt šīs mazās vienības cēlo un viengabalaino darbu, ko tā veic dziļā pārliecībā, ka neviens labs darbs neies zudumā. Kam te būtu jāpateicas par lielo darbu un savstarpējo sadarbību? Pirmkārt, paldies biedriem, kas organizācijas mērķu dēļ uzņēmušies regulāri nest materiālos upurus un veicinājuši šo mērķu reālizēšanu. Otrkārt, paldies Apvienības priekšniekam K. Serdānam par nenogurstošo darbu, pūlēm un sirdsdedzi, ko viņš ielicis organizācijas darbā.

Runājot par pēdējo darba posmu, būtu jāatzīmē trīs sarīkojumi, kā Ziemassvētku eglītes vakars, Jaunā gada sagaidīšana un veco strēlnieku piemiņas dievkalpojums, kam sekoja svinīgs akts un karoga pasniegšana Ročesteras latviešu mazskautiem. Minētie sarīkojumi Apvienībai devuši arī teicamu atlikumu.

Pie Apvienības ir paredzēts dibināt neparedzētu negadījumu pabalstu fondu, par ko lems nākošā pilnsapulcē.

Apvienība sākot ar šī gada sākumu ir uzsākusi izdot apkārtrakstu, kuŗa pirmais numurs jau iznācis 22. janvārī.

DV ROČESTERAS APVIENĪBAS

gada pilnsapulce notiks 27. martā, plkst. 14.00, 25 Morris St.

Darba kārtībā: 1) Sapulces vadības vēlēšanas. 2) Iepriekšējās pilnsapulces protokola nolasīšana un pieņemšana. 3) Valdes un revīzijas komisijas ziņojumi par 1954. — 55. darbības gadu. 4) Apvienības prka. valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas. 5) Dažādi jautājumi un ierosinājumi. -rs

PAZIŅOJUMS

DV Niagaras nodaļas ārkārtējā pilna biedru sapulce notiks 1955. gada 13. martā, plkst. 4 pp., 2058 Dunn St. Darba kārtībā: Sapulces amatpersonu vēlēšanas; iepriekšējās biedru pilnsapulces protokola nolasīšana; valdes vēlēšanas; revīzijas komisijas vēlēšanas; dažādi jautājumi un priekšlikumi.

Ja minētā laikā nesanāks vajadzīgais biedru skaits, tad pēc pusstundas turpat notiks sapulce, kas būs tiesīga pie ik kuŗa ieradušos biedru skaita. DV NF valde

Biedri lūgti pilnsapulcē piedalīties kuplā skaitā, jo ar lielāku aktīvitāti mēs atbalstām ne tikai nodaļu, bet arī visu DV organizāciju.

Daugavas Vanagi, esiet modri!

ZIEDOSIM LIELDIENU AKCIJAI

Ziedojumus var iemaksāt Toronto:

1) Latvijas Amerikā kantorī, 123 Huron St.,
2) A. Putniņam, 280 Wright Ave,
3) P. Ratniekam, 123 Huron St.

DV Toronto nod. Aprūpes komiteja

KANADĀ

TORONTO

23. februārī notika Toronto latviešu studentu kopas pilnsapulce, kuŗā bija ieradušās 26 personas. Sapulci vadīja A. Brikmanis, protokolēja I. Spēlīte. Valdes ziņojumu sniedza kasieris N. Būmanis. Kopai pēdējā darbības laikā bijuši 3 sarīkojumi — biedru vakars, eglītes vakars un karnevāls. Biedru un eglītes vakars prasījis piemaksāt, kopsummā $83.25. Karnevāls, kas šogad notika Palace Pier telpās, devis $848.41 atlikumu. Naudas kasē uz sapulces dienu ir $1.420. Ļoti garas debates bija stipendiju piešķišanas jautājumā, kur uzskati bija daudz un dažādi. Beidzot nolēma, ka stipendiju fondā ieskaitīs $1.000. Tāpat kā agrāk, valde stipendijas piešķirs saziņā ar kādu no Latvijas Universitātes mācības spēkiem. Principā visi bija vienis prātis, ka pie stipendiju piešķiršanas jāvērtē aspiranta vajadzība, sekmes un aktīvitāte. Lūgumi pēc stipendijām jāiesniedz kopas prdim V. Upeniekam, 28 Austin Terr., līdz 5. martam, atbildot uz jautājumiem: 1. Kādā fakultātē studē un kuŗu gadu. 2. Vai ir piederīgie, kas atbalsta. 3. Vai pagājušā vasarā strādāts un cik nopelnīts. 4. Vai saņemtas stipendijas un pabalsti pēdējos 2 gados. 5. Caurmēra atzīmes pagājušā mācības gadā. 6. Vai atkārtojis kādu kursu. 7. Vai aktīvi darbojas kādās organizācijās.

Sapulcē izskanēja arī pārrunas par priekšā stāvošo Latviešu studentu centrālās apvienības kongresu, kuŗu, kā zināms, apņēmusies rīkot Toronto latviešu studentu kopa. Kongresā, kas notiks vasarā, sagaida arī lielāku viesu skaitu no ASV, tādēļ laikus ir jādomā par kongresa organizēšanu un arī par viesu uzņemšanu. Lielākā studentu daļa ieskatīja, ka tradicionālā Ziedu balle būtu jāapvieno ar kongresa laikā iecerēto sarīkojumu. Tika apspriesti arī jautājumi par pārējiem studentu kopas dažādo rakstura sarīkojumiem, un izskanēja arī domas, ka nav jēgas rīkot sarīkojumus, pie kuŗiem jāpiemaksā.

BRAMPTONĀ

Bramptonas Latviešu ev.-lut. dr. 23. februārī pēc dievkalpojuma Grace United baznīcā, ko vadīja māc. A. Briedis, pulcējās draudzes pilnsapulcē, kuŗā gada pārskatu sniedza draudzes kasieris J. Lūsis. Draudzē skaitās pavisam 91 loc., no kuŗiem pilntiesīgi ir 66. Gada laikā noturēti 11 dievkalpojumi ar 42 dievlūdzējiem caurmērā katrā. Pieņēma 1955. g. budžetu. Sapulce nolēma kollektes vākt ar aplokšņēm, kā arī atbalstīt māc. atalgojumu. Draudzes valdes darbības ilgumu noteica uz 3 gadiem. Par jaunu valdē ievēlēja: pr-ku E. Plūdumu, sekr. J. Roni, kasieri J. Lūsi un locekļiem E. Priedi un A. Ķīpu, bet revīzijas komisijā J. Ūļuku, P. Meieru un M. Roni.

LONDONĀ, ONT.

1955. gads Londonas latviešu ev.-lut. draudzei ir zināmā mērā jubilejas gads, jo augustā piepildīsies 5 gadi kopš draudzes dibināšanas komiteja paredzējusi dažus sarīkojumus, ar kuŗu ienākumiem cer papildināt draudzes līdzekļus.

12. martā dāmu komiteja rīko balli Odd Fellow's zālē. Dundas ielā 555. Tas būs līdz šim Londonā nepieredzēts notikums, jo ballē spēlēs Kičeneras vācu deju orķestris pilnā sastāvā. Orķestris pazīstams ar savām eiropeiskām deju melodijām.

Ir dzirdēts, ka Londonas latviešu dāmām ir bijis maz izdevības parādīt savas vakara tualetes. Tā kā šī balle notiks vienā no skaistākajām deju zālēm, rīkotājas cer redzēt arī dāmas vakara tērpos. Tā, protams, nav obligāta prasība, bet dāmām šoreiz dota iespēja parādīt savu māku un gaumi.

Sarīkojumā notiks arī amerikāņu loterija, kuŗā izlozēs tikai vienu priekšmetu, bet izlozes priekšmets būšot tāds, ka to ieraugot, sabrūkšot visstingrākā apņēmība lozes nepirkt.

Pie bufetes katrs varēs iegādāties pa garšai rasola maizītes, latviešu dzeltenmaizi, speķa rausi vai daudzsološu tortes gabaliņu.

Tātad Londonas un apkārtnes pilsētu latviešiem ieteicams rezervēt 12. martu, lai būtu Londonas latviešu draudzes dāmu komitejas lielajā labdarības sarīkojumā. Ž

22. februārī Londonas latviešiem bija liels kultūrāls notikums, par ko viņiem jāpateicas rīkotājiem — LL Kopai: viesojās Amerikas latviešu teātŗa draugu biedrības ansamblis ar V. Kārkliņa satīrisko lugu Indīgā ēteja. Lugas saturs lika tautiešiem pārdomāt, cik nepieciešamas un vērtīgas ir viņu tieksmes pēc visa tā, ko piedāvā Jaunā pasaule; piem., auto, ledus skapji, ģimenes mājas, komiki u. c. Aktieŗi ļoti veikli attēloja lugā ietverto dzīves īstenību, neaizmirstot arī tautisko runu teicējus, kuŗiem grūti ziedot pat vienu dolaru invalidiem un citām vajadzībām. Publika sekoja izrādei ar lielu uzmanību un interesi.

Izrāde bija ļoti labi apmeklēta. To noskatījās, kaut bija darbdienas vakars, kad dažam labam tautietim ir darbs vakara vai nakts maiņā, no apmēram 300 pieaugušo latviešu un jauniešu Londonā vairāk par 150 personu, kas ir liels morālisks un materiāls atbalsts ALT ceļojošam ansamblim. Tā tēlošanas mākslā bija arī laba skola Londonas latviešu drāmatiskās mākslas entuziastiem. Pateicīgā publika neskopojās aplausiem un pasniedza ansambla personālam ziedus.

Ps.

MONTREĀLĀ

DV nodaļas biedru groziņu vakars bija kupli apmeklēts un izdevās teicami. Vakaru ievadīja ar saimn. daļas vad. J. Leitena uzrunu. Par kaŗa pēdējām dienām Vidzemē un noklūšanu krievu gūstā, par gūstā pieredzēto un pārdzīvoto un noklūšanu brīvajā pasaulē pastāstīja Helēne Hovarts, kuŗu tai laikā vēl ganu meiteni, sagūstījuši krievu okupanti.

Dzirdot šo likteņgaitu stāstījumu un krievu nežēlīgo izturēšanos pret gūstekņiem, daža bijušā kaujas vīra acīs sakāpa asaras. Noslēgumā H. teica: „Ja man vēlreiz būtu jākrīt gūstā, tad es padarītu sev galu." Pēc stāstījuma baritons Alberts Melderis izjusti nodziedāja vairākas dziesmas Elgas Zilkalnes klavierpavadījumā.

Jautrajā daļā O. Zilkalns ienesa uzjautrinājumu ar asprātīga humora dzirkstīm, bet dejīt cienītājus jūsmināja J. Tilga ar skaņu plašu mūziku un A. Stigners ar akordeona skaņām. J. Virša (ģitara) pavadījumā. Atskanēja arī dažas dziesmas no bij. kaujų lauku dziesmu pūra. Pēc DV nod. pr-ka v. O. Zilkalna uzrunas vakara dalībnieki ar apsveikuma dziesmu un aplausiem sumināja DV nod. pr-ku O. Kļaveniekų 35 g. šūpuļa svētku gadījumā.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūti, atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

TRIMDAS DZĪVES VĒRTĒJUMS UN KRITIKA

LNC PIRMAIS KONGRESS ŅUJORKĀ

Pēc vairāk kā diviem gadiem kopš Latviešu nacionālā centra dibināšanas kongresa, 12. februārī Arlingtona zālē, Ņujorkā, sanāca LNC pirmais kongress. Kongress pieņēma svarīgus lēmumus kā attiecībā uz LNC iekšējo uzbūvi, tā arī attiecībā uz latviešu trimdas dzīves vērtējumu. LNC vadība palika J. Vintera rokās. Kongresa prezidijā, kas paliek amatā līdz nākošam krongresam, ievēlēja par priekšsēdi E. Gallenu no Čikāgas.

Bija ieradušies 29 pilntiesīgi delegāti, to skaitā 4 no Ņudžersijas, 1 no Čikāgas, 1 no Bostonas, 1 no Sinsinati un 1 no Longailendas. Vairāki delegāti no attālākām vietām slikto laika apstākļu dēļ nevarēja ierasties. Kongresā bija klāt daudz viesu un interesentu.

Kongresa prezidijā ievēlēja: par priekšsēdi E. Gallenu, viceprieksšsēžiem J. Zalcmani, M. Kārkliņu un H. Klarku no (South Bend, Ind.), sekretāru T. Tēraudu (no Sinsinati), sekretāra vietnieku J. Kļaviņu. Protokolēja Tamāra Breikša un A. Bārs. Padomes priekšsēdis ģen. J. Lavenieks, atrazdamies slimības gultā, bija plesūtījis kongresam apsveikumu. Kongresa goda prezidijā šinī sesijā ievēlēja ģen. J. Lavenieku, Č. Armstrongu un kongresa locekli T. Šīnu (Ill.).

Galvenās valdes priekšsēdis J. Vinters, sniedzot ziņojumu par līdzšinējo darbību, teica, ka, sākot darbu pirms diviem gadiem, mums nebija nekā cita, kā sirds degsme un uzupurēšanās griba latviešiem nacionālās idejas labā. Ar to mēs tikām pāri visiem šķēršļiem, ko mums lika ceļā daži ļ) mūsu pašu tautiešiem. Pagājušā kongresa sesijā goda prezidijā bija ievēlēts Dr. A. Valdmanis. Starplaikā Valdmanis paziņojis, ka viņš izstājas no visām organizācijām, ko LNC valde arī ievērojusi.

Notecējušais laiks veltīts organizātoriskam darbam, izveidots nodaļu tīkls ASV, uzsākta organizēšanās arī citās zemēs: Kanadā, Brazilijā, Austrālijā un Eiropā. Ir izraudzīta pilnvarota persona, kas vadīs LNC nodaļu organizēšanu dažādās Eiropas zemēs. Tūliņ pēc nodibināšanas LNC iestājās ALAā, lai stiprinātu tās stāvokli. Mēs tomēr principā iestājamies par demokratisko vēlēšanu ceļā izraudzītu ALAs valdi. **Mēs csam nodibinājuši kontaktu ar vairākām amerikāņu organizācijām un iespaidīgām personām, kā arī ar lietuviešiem un igauņiem. Mēs vēlamies sadarbību ar katru latviešu organizāciju, izņemot vienīgi tās, kas pieņēmušas marksistisko ideoloģiju.**

NOSODAMS TRAUCĒŠANAS DARBS

Kerstena izmeklēšanas akcijas laikā LNC ir daudz pūlējies, lai apzinātu lieciniekus šim ļoti svarīgam pasākumam. Diemžēl, daži mūsu tautieši centās traucēt mūsu darbu. Tā, piem., LNC bija apzinājis kādu Latvijas armijas virsnieku, kas ticis spīdzināts čekā un kas varēja dot vērtīgu liecību izmeklēšanas komitejai, bet daži cilvēki denuncēja šo virsnieku, kādēļ viņa liecību nepieņēma. Kāds mūsu tautietis vairākus gadus bija pētījis čekas archīvus un savācis ļoti daudz svarīgus materiālus. Arī šiedokumenti palika neizmantoti, jo tie paši cilvēki bija denuncējuši arī šo tautieti. Šīs pašas aprindas izmēģinājās visādiem līdzekļiem traucēt arī redakcijas kolēģijas darbu, kas strādā pie grāmatas Komūnistu noziegumi pret Latvijas valsti, tautu un kultūru. Mēs dziļi nožēlojam šādu dažu mūsu tautiešu rīcību.

LNC ir aktīvi atbalstījis Armstronga ierosināto Atbrīvošanas konferences darbu."

Nodaļu ziņojumi rādīja, ka rosīgāko darbību attīstījusi Čikāgas nodaļa E. Gallena vadībā. **LNC nodaļa Čikāgā nav meklējusi separātus ceļus, bet aktīvi līdzdarbojusies Čikāgas organizāciju apvienībā, lai kopīgi celtu latviešu godu. Ir izveidota cieša sadarbība ar lietuviešiem un igauņiem. Daudzi amerikāņu valsts vīri Čikāgā ir kļuvuši mūsu draugi un atbalstītāji. Nodaļas biedru skaits turpina augt.**

LNC IDEOLOĢIJA

K. Skapars sniedza interesantu referātu par LNC ideoloģiju. Viņš teica, ka ir divi uzskati par sabiedriskās kustības rašanos. Vieni domā, ka idejas rodas atsevišķu personu galvās un tās vēlāk iegūst sekotājus. Ideoloģijas izgudrotāja patente ir vienam cilvēkam. Šāds uzskats valda Padomju Savienībā. Otrs uzskats ir, ka idejas ir mūžīgas, tās jau pastāv Dieva prātā pirms vēl tās atradušas piekritējus cilvēku starpā. Cilvēce ir radīta sazāvoša no atsevišķām tautām, un katram cilvēkam ir sava nacionālās apziņas ideja. LNC ideoloģija mērojama ar šīs pēdējās teorijas skālu, bet ne ar to, kādu lieto materiālistiskā uzskata piekritēji.

Mums nevajaga LNC ieāologu, bet ideālistu, kas stāv par nacionālo ideju. Ir dzirdēts, ka LNC neesot savu ideologu, tāpēc tie jāimportē no tālienes. Mēs tomēr sakām — mūs satur kopā LNC ideoloģija, ne atsevišķas personas.

Mēs esam tautas nelaimīgā paaudze, kas izdzīta no savas dzimtenes. Mēs esam pateicīgi Amerikai, ka tā mūs uzņēmusi. Šejienes politiskā dzīvē mēs stāvam par republikāniem un demokratiem par tik, cik tie aizstāv Latvijas atbrīvošanu. Republikāņi ir pieņēmuši asākas cīņas programmu prēt komūnismu, un šie centieni mums stāv tuvāk.

Kad 1952. gadā radās LNC, tas bija kas jauns. Mūsu uzdevums bija latviešu nacionālās gribas asināšana, lai paturētu dzīvu Latviju. LNC nav ienācis latviešu sabiedriskā dzīvē ar naidu pret politiskām partijām, bet ar gribu apvienot dažus novirzienus vienā koalicijā, izslēdzot vienīgi tos, kas noliedz nacionālo ideju. **Mēs neuzskatām par savu ienaidnieku to tautas daļu, kas seko marksistu ideoloģijai, bet gan tos varoņus, kas padarījuši masas slimas ar savām idejām. Mums jāatved šīs masas atpakaļ pie latviešu tautas. Mēs uzskatām, ka 1931. gadā ievēlētās Saeimas pilnvaras ir notecējušas un bij. deputāti nevar tikt uzskatīti par Latvijas suverēnitātes nesējiem, tie ir tikai vēsturiskas personas. Trimdā radāma ievēlēta latviešu pārstāvība, kas būtu nacionālā koalicija. LNC savos pamatos ir licis 1918. gada Latvijas neatkarības deklarāciju.**

LNC POLITIKA

Par LNC financēm referēja V. Mateuss. Sniegtā aina rādīja, ka organizācijai piemīt tā pati finanšiālā mazasinība, kā visām citām

(Nobeigums 8. lpp.)

KUR A KUNDZE IET SATIKT B KUNGU?

Par tautiešu sadzīvi, tikumiem un netikumiem Čikāgā kāds gudrinieks mums raksta tā:

Ludmilla Sepe, māsas Gūtbergas, dubultkvartets Tēvija, atkal Ludmilla Sepe, Valdemārs Salna un viru koris Daugavieši Kalpaka atceres koncertā, Elza Žebranska — nepilnos divos mēnešos 6 lieli koncerti, pa vidu vēl karnevāli gaidu un skautu sarīkojums, lekcijas, Indigā ēteja un namsaimnieku sapulces. Par kultūru un sabiedriskumu nav ko žēloties, par naudu — kā kuŗam iekrīt makā, par laiku — kā kuŗam iznāk. Visi sarīkojumi tomēr labi apmeklēti, mazāk par 300 nekad nesanāk, un gandrīz jau var teikt, ka 300 ir Čikāgas specifiskais intelligences skaitlis un t. s. „kodols," pie kam 2/3 resp. 200 ir „izmeklētais kodols", ko visos sarīkojumos sastāda visiem zināmas personas. Tādēļ, piem., A. kundze neapmeklē koncertu vai teātri, lai klausītos, kā dzied, vai skatītos, kā spēlē, jo viņa jau visu sen dzirdējusi un redzējusi, bet — lai satiktu B. kungu. Varētu jau arī visus pastāvīgos sarīkojumu apmeklētājus nosaukt vārdos, lai tie, kam viņus vajaga satikt, zina, kur viņi meklējami. Varbūt vispārējo „kodolu" tā varētu pacelt uz 400, no kuŗiem tad puse būtu sarīkojuma apmeklētāji, bet otra puse — apmeklētāju apmeklētāji resp. draugi.

Par Tēvijas koncertu Čikāgā gan to nevar teikt, jo tas notika pirmdienas vakarā, kad nevienam nenesas prāts uz satikšanos, kā, piem., sestdienu vai svētdienu vakaros, tomēr tas pats „kodols" — 300 — bija. Un kad nu viss būtu kā vajaga no publikas puses — še tev, māsiņ, Vasarsvētki! - „dziedoņi noguruši." Tomēr viņi dziedāja labi, bija prieks klausīties, un izdziedāja visu programmu, 16 dziesmu. Un viņiem bija tādas dziesmas, ko mēs šai pusē citādi nekad nedabūjam dzirdēt! S.

VAI MŪSU DRAUGIEM AKLAS SIRDIS?

Valentīna Pelēča asās spalvas raksts Traģiskās gaisa nīlis LA 19. febr. n-rā spēj uzraut kājās un satraukt vienaldzīgos un pat aizmigušos un likt tiem nīst ne tikai komūnistus, bet arī Rietumu valsts virus par pēdējo glēvumu un aklumu pret komūnismu. Šādi raksti ir vajadzīgi, lai neļautu aizdzīt rētām mūsu tautas dvēselē un dzīvajā miesā, ko tik dziļi cirtis un vēl tagad netraucēts cērt Kremļa zemcilvēks. Valentīns Pelēcis saka, ka mūsu draugiem ir aklas sirdis, k- apliecinot prezidenta Eizenhauera iecere par cenšanos mieru saglabāt kaut vai nākamajiem 50 gadiem.

Jūtams, ka Pelēcis šo rakstu uzrakstījis svētās dusmās — tās ir sāpes par savu tautu. Tās nerims, iekāms taisnība nebūs gandarīta.

Un tomēr mēs maldāmies, ja sakām, ka mūsu draugiem ir aklas sirdis. Mūsu iedrošināšanās ir lielā — tā droši ver pat ASV prezidenta durvis un jautā: vai esi mūsu draugs un glābējs? Ja esi, tad rādi darbus! Latvietis vairs nav pasaules tālumnieks: viņš ir visur un runā ar pašapziņu ar visiem. Tā ir mūsu priekšrocība, ko apzinās pat Kremļa kalpi.

Bet ja meklējam un atrodam politiķos un valstsvīros mūsu tautas draugus, tad mums nav jāaizmirst, ka pasaules politika atomu un kobalta bumbas laikmetā ir kļuvusi tik sarežģīts instruments, ko var vadīt tikai ar tīrā prāta atziņām.

To raksturo, piem., Dž. Dallesa pēdējā ārpolitiskā runa Foreign Policy Association sanāksmē Ņujorkā, ko atzīst par ļoti svarīgu. Jau tas, ka šīs runas sastādīšana prasījusi daudz darba stundu, lai pateiktu to un tā, kas jāsaka, un neteiktu to, kas nav jāpasaka, kas diplomātijā dažkārt ir svarīgāk par teikto, rāda, ka mūsu draugu sirdis ir meklējamas starp rindām. Un tomēr, kā to pasvītro komentātori, Dalless šajā runā ir pateicis ko tādu, kas ilgi nav teikts Vašingtonā. Dalless teica, ka viņš tic, ka nāks laiks, kad Krievijā komūnistiskās tirannijas vietā patriotiskie krievi nodibinās citu iekārtu, kas laus atdzimt vēsturiskai draudzībai starp ASV un Krieviju. Nav domāta sadzīvošana ar Padomju Savienību, bet ar nacionālo Krieviju.

Amerika grib mieru, bet Dallesa diplomātiskie vārdi vienkāršā sarunu valodā nozīmē: ātrāk miera nebūs, kamēr komūnisma vara pasaulē nebūs gāzta. Saturns

ALAs BIEDRZIŅA AICINĀJUMS ORGANIZĀCIJĀM

Amerikas latviešu apvienība piesūtījusi organizācijām — ALAs biedriem — sekojošu aicinājumu:

Laiku pa laikam mūsu laikrakstos ir parādījušies raksti, tāpat arī mūsu ALAs kongresos un atsevišķās latviešu trimdinieku organizācijās ir paceltas balsis par vispārējām vēlēšanām un citu principu pielietošanu ALAs Centrālās valdes izraudzīšanā nekā līdz šim. To ievērojot, pagājušais ALAs kongress Klīvlendā ieteica organizācijām, kas par šo jautājumu interesētos, iesniegt ALAs centrālai valdei projektus šī jautājuma atrisināšanai. Līdz šim tomēr nekādi konkrēti projekti nav iesniegti.

Kādi arī būtu katra personiskie ieskati šinī jautājumā, viens tomēr ir skaidrs: jo vairāk mūsu tautiešu — trimdinieku būs pārstāvēti gan ASV valdības, gan arī visas brīvās pasaules priekšā, jo labāki būs! Mūsu spēki bieži vien jau tā ir vāji, tamdēļ neļausim piepildīties parunai: „Kur divi latvieši, tur trīs partijas." Katram latvietim un katrai latvietei vajadzētu aizmirst personiskas dabas intereses sabiedriskā laukā un, ja vajadzīgs, norīt kaut vai rūgtu kumosu par labu kopējam darbam. Ar uzupurēšanos un entuziasmu visiem latviešu trimdiniekiem vajaga sadoties rokās cīņā pret komūnismu Latvijas brīvības atgūšanai un tās kultūras saglabāšanai.

Pašreiz konstatējams, ka ALA ir lielākā latviešu trimdinieku organizācija ASV, kuŗa runā un runās daudzu latviešu vārdā. Neapšaubāmi ALAs panākumi būtu vēl nozīmīgāki, ja tanī piedalītos lielāks mūsu tautiešu skaits. Šinī sakarā pat prāvas naudas summas, kuŗas ALA varētu lietderīgi izlietot nevar aizstāt tautas dzīvo spēku. Mums katram ar īsti latvisku sirdsdedzi, būtu jāpieder lielajā latviešu ģimenē, kuŗā cits par citu domā, cits citam palīdz, cits citu uzklausa un cits citu vērtē. Visas šīs iespējas paveŗas iestājoties ALAā par biedru.

Ievērojot minēto, laipni lūdzu katru organizāciju izraudzīt no savu biedru vidus divas vai trīs enerģiskas personas svarīgajam ALAs biedru vākšanas uzdevumam. Biedru vācēju darbs ir nopietns un no tā atkarājas mūsu panākumi un sekmīga darbība nākotnē.

Ed. Gallens, ALAs centrālās valdes viceprieksšsēdis un biedrzinis

TUNELIS ZEM LAMANŠAS KANĀĻA

Laikraksti ziņo, ka britu valstsvīri nolēmuši vairs nepretoties tuneļa rakšanai zem Lamanšas kanāļa. Tāda esot britu aizsardzības ministra atbilde strādnieku deputātam un angļu parlamenta prezidentam. Tunelis savienos Angliju ar Franciju, tas atvieglinās līdzšinējo preču apmaiņu jūŗas ceļā. Bez britiem šajā projektā ir ieinteresētas arī citas Eiropas valstis. Tuneļa rakšana nav saistīta ar tehniskām grūtībām, bet ir divi citi apstākļi, kas to traucēja, proti: britu vecās tradicijas, kuŗas esot apspīdētas Džoņa Bulla sirdī, un navigācijas iestāžu un rēdeŗu iebildumi.

10 ūdeņražbumbas iznīcināšot cilvēci?

Hamburgā plaši pazīstamais vācu profesors un Nobeļa prēmijas laureāts Otto Hāns izteicies, ka cilvēces iznīcināšanai neesot vajadzīgs vairāk par desmit ūdeņražbumbu kobalta čaulās, pie kam bumbu nomešanas vietas neesot svarīgas. Vistuvākā nākotnē esot sagaidāma cilvēces iznīcināšana, pie kā vainīga būšot pati cilvēce. „Kāds diktātors prāta sajukuma brīdī iznīcinās ne vien savu zemi, bet arī pārējo pasauli," teicis profesors, jo atombumbu putekļi savas iznīcinātājas spējas paturot 10 gadu. Tas esot viens no pirmajiem brīdinājumiem pasaulei, sevišķi lielajām valstīm.

Šo jautājumu sākušas apspriest arī citas Eiropas valstis, kā Dānija, Norvēģija un Austrija.

KAS TĀ IR UN KO TĀ DARA?

Sacensības šaržs 16. n-rā

Kā uz medu bites krīt,
Tā mēs vakar, šodien, rīt,
Klausāmies ar lielu kāri
Kā šī balss mums aizskan pārī.
Un pat cēlā Pīķa dāma
Viņas priekšā kļūst it rāma.

Vēstule grandrapidiešiem

Sveiki, tautieši, dāmas un kungi!

Neņemiet ļaunā, ka tik ilgi kavējos ar rakstīšanu, bij- aizņemts ar ģimenes lietām, gribēju precēties, bet viņa teica, ka bez mājas un auto nebūšot nekāda prieka, negribot aprakt savu jaunību, labāk apskatīšoties pēc vīra Kanadā, jo tur sievām neesot jāstrādā, un tā mums izjuka.

Dzīve ir īsa, bet rakstīšana gara, un šī vēstule vairāk ir domāta jūsu sieviešu literārām klubam, tā es ceru iepazīties ar jaunajām literātēm, jo es vēl reiz gribētu pamēģināt, ar vēstuļu palīdzību dauzdiem ir laimējies, esmu pusmūža gados, flirts izslēgts, mērķis — laulība, ofertes šīs avīzes kantorī: „Amo." Kāzas mēs rīkotu jūsu pilsētā, jo tur katrā vairumā varot dabūt rupjos rudzu miltus, baltmaizi jau kāzās neviens neēdīs, to jau izēdas katru dienu. Man patīk pirmklasīgi klāts kāzu galds, un es ceru, ka mana līgava visu būs sagādājusi, es līdzi neko neņemšu, esmu pieradis ceļot bez liekas bagāžas. Man labi garšo izsutināts tītars, zivju galerts, majonēze, aknu pastēte, rosols, žāvēts zutis, bietes, šampanietis, liķieris utt. — vai tad nu man jāmāca jūs, kā klāt kāzu galdu!

Kāzu ceļojumā es braukšu viens pats, tā iznāks lētāk, un man arī viss notikušais būs labi jāpārdomā, un es zinu, ka sievas citu neko nezina kā tikai traucēt domāšanu. Tik labi es savā mūžā nekad vēl nebūšu juties: man būs sieva, kas gaidīs mani mājā! Un no literārā kluba — kāda dzejniece! Lai viņa mājā pa to laiku dzejo, kamēr es atrodos kāzu ceļojumā, „medus mēneša" laikā. Un kas tā būs par priecīgu atkalredzēšanos, kad atgriezīšos pie viņas! Tad rīkosim atkal lielu balli, atkal sutināts tītars, majonēze, biešes... Tad es jūsu pilsētā kādu laiku atpūtīšos no vecpuiša dzīves, un man sāksies jauna dzīve. Kāda tā ir, to jau zina tikai tie, kas ir precējušies: uzcēlies no rīta — kafija kūp galdā, kakla saite izgludināta, zeķei caurums pielāpīts. Nāc mājā vakarā — viņa jau skatās pa logu, nevar vien tevi sagaidīt, met pretī gaisa skūpstus, smaida... To jau nemaz nevar aprakstīt. Un viņai ir tik daudz tev ko stāstīt, ka nav jāiet ne uz teātri, ne cirku, un viņa tev lasa tādas lekcijas, ka nav nemaz uz augstskolu jāiet. Nekur nav jāiet — mājā ir viss: opera, operete, masku balle ,mākslas izstāde, kino, informācijas birojs, ūtrupe, pilnsapulce. Kā es viņus līdz šim esmu apskaudis, tos precētos vīrus! Bet nu es pats to visu piedzīvošu, nu citi varēs apskaust mani.

Kā man iet, to jūs paši labi varat iedomāties, nemaz nebūtu ko stāstīt, bez sievas jau nav nekāda dzīve. Aizej, piemēram, ballē, pamet acis uz vienu stūri, uz otru, sak' — noskatīs vienu, kad sāks spēlēt, tad uzaicinās... bet viņai jau bijis sarunāts ar citu... tā jāpaliek par muļķi; ballē esi bijis — dejojis neesi, neērti atzīties. Jāprecas! Un nu es visas cerības lieku uz jums un jūsu sieviešu literāro klubu. Hamburgerus un frankfurterus ēst jau sen apnicis — jāprecas! Lai viņa ofertei pieliek klāt foto, vajadzīgs arī īss dzīves apraksts. Lai raksta latviski, ar citām valodām man iet tā pagrūti. Bet ja nav latviete, tad lai latviski iemācās, es pagaidīšu. Ja mēs katrs runāsim savu valodu, tad atkal būs posts: viņa, piem., sūtīs mani pēc spaghetti, bet es atnesīšu viņai lamprey, un tad būs skandāls mājā. Ja nav latviete, bet grib ar mani precēties, tad lai par latvieti paliek, lai iemācās ēst nēģus, spēka pīrāgus un rudzu maizi. Kādēļ tad man būtu jākļūst par amerikāni, bet ne jūsu sieviešu literārā kluba dzejniecei par latvieti?

Laipni ielūdzu jūs visus savās kāzās.

Jūsu Alusalums

NEVAR BŪT ATKĀPŠANĀS...

(Pērnesums no 1. lapp.)

2. ASV prezidentam un Tautas vietnieku namam stingri un nepārprotami jādeklarē, ka ASV valdība nekad neatzīs komūnistiskās Ķīnas režīmu, kā arī jādeklarē, ka ASV un AN komūnistisko Ķīnu atzīst par agresoru sakarā ar tās uzbrukumiem Korejas republikai un AN, un tāpat jādeklarē, ka ASV valdība nekad nepielaidīs komūnistisko Ķīnu par AN locekli;

3. turpināt izmeklēšanu, kādā ceļā un kādiem līdzekļiem, boļševiki ieguva varu ikvienā zemē, kas šodien ir zem Padomju virskundzības; tāpat par varmācībām un netaisnībām, ko Padomju vara praktizē pret saviem upuriem. Atbalstīt tos plānus, kas ir ASV un AN vai tiek veidoti, lai darbotos pret mešīgo un noziedzīgo boļševiku propagandu it īpaši ASV un AN. Beidzot meklēt ceļus pretestības stiprināšanai starp pašiem verdzināto tautu locekļiem un palīdzēt tiem atbrīvoties no Padomju varas.

Šīs rezolūcijas galīgā redakcijā izstrādās īpaša komisija, kuŗai no 5 locekļiem izraudzīja arī 2 baltiešus — K. Skaparu un M. Kiži, Lietuvju Informācijas biroja vadītāju. Pēc A. Kalmes priekšlikuma rezolūcijā uzņēma arī prasību, lai ASV Tautas vietnieku nams ratificē genosīda konvenciju. Rezolūcijas iesniegs Valsts sekretāram Dallesam, pēc kam tās virzīs uz Balto namu, Senātu un Tautas vietnieku namu.

Delegāts Epšteins (no Ņujorkas) ziņoja par Tautas vietnieku nama dep. Boša šā gada 8. februārī ierosināto izmeklēšanu par Austrumeiropas tautu piederīgo piespiedu repatriācijas gadījumiem no Vācijas 1946./47. gadā (House Resolution 137). Par šo iesniegumu gan ir bijis nekavējoties atzīmēts cittautiešu presē, bet tikpat kā neviena vārda nav bijis amerikāņu dienas presē. Epšteins skaidrojis Voice of America attiecīgās instancēs, vai ziņa par šo iesniegumu noraidīta. Tas neesot noticis. Uz viņa lūgumu to nekavējoties darīt, lai tā morāliski veicinātu pretestību pret Padomju režīmu, viņš saņēmis nepārprotamu noraidījumu. O. K. Armstrongs paskaidroja, ka pēc viņa pārliecības Tautas vietnieku nams šo rezolūciju pieņemtu tikai tad, ja deputāti ticētu, ka tāda piespiedu repatriācija minētos gados ir patiesi notikusi. Viņam liekoties, ka daudzi deputāti tam netic. Sakarā ar to sēdes dalībnieki vienojās propagandēt savās organizācijās vēstuļu akciju Tautas vietnieku namam, īpaši House Rule Committee vadītājam, lai vēstulēs repatriācijas piespiedu fakta dzīvie liecinieki, kas šodien ir Amerikā, ar savām liecībām pārliecinātu deputātus, ka šāds fakts un pavisam neiedomājamos apmēros tiešām ir noticis.

Parīzes bloka pārstāvis — armēņu delegāts (Parīzes blokā apvienojušies Centrālāzijas tautu brīvības cīnītāji, kas prasa arī 1. pasaules kaŗa padomju verdzībā nākušiem 88 miljoniem Centrālāzijas tautu piederīgiem nacionālu neatkarību) prasīja, lai ASV un AN deklarētu suverēnitātes garantiju visām tautām, kas ir zem Padomju varas kā pamatpriekšnoteikumu jebkuŗam politiskam veidojumam, kam pēc atbrīvošanas būtu jāstājas Padomju tirannijas vietā.

Sēdē kopskaitā piedalījās 70 dalībnieku, galvenokārt no Lielņujorkas telpas. Bez A. Freijas un latviešu delegāta A. Kalmes sēdē piedalījās kā Dr. V. Māsēna un A. Ļodnieka pārstāvis KLB lietvedis P. Ramans, Ņujorkas latviešu organizāciju padomes prezidija loc. H. Kļaviņa, LNC Galvenās valdes prezidijs J. Vinters un ģenerālsekretārs K. Skapars, LIC valdes loc. J. Zaķis un Dr. J. Skrundēns un Ņujorkas latviešu b-bas priekšnieks R. Egle. Lietuvjus oficiāli pārstāvēja konsuls Budrijs, un sūtniecības sekretārs Džeksons, bet igauņus ģenerālkonsuls Kaivs.

K. Sk.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ČIKĀGA

Daugavas Vanagu apvienība un Čikāgas latviešu studentu kopa rīko 6. martā plkst. 5.00 pp. Hull House telpās Kalpaka un latviešu leģiona piemiņas aktu — koncertu. Piedalās: tenors V. Salna vīru koris Daugavieši, diriģenta Vl. Vīstelis. Vl. Vīstelis.

Ieeja pret ziedojumiem. Kalpakieši, invalidi un kritušo un bez vēsts pazudušo karavīru piederīgie ir šī vakara goda viesi. Skolēniem un studentiem ieeja brīva.

ROČESTERA

⓫ Krusta draudzes dāmu komiteja, kas darbojas trīs gadus, paveikusi atzīstamu darbu draudzes, grūtdieņu un jaunatnes labā. Tā kā vairākas vecās valdes locekles atteicās kandidēt, pilnsapulce ievēlēja jaunu vaildi: Austru Vilks, (prce), Antoniju Budbergs (vietn.); Apoloniju Zviedri un Vilmu Megi (sekretāres); Inesi Renci (kas.) un Karlīni Mittenbergu (biedrz.). Lai vēl plašāku izvērstu palīdzības darbu, kā arī rosinātu aktīvitātei draudzes locekļus, valde aicina talkā jaunas dalībnieces. Komitejas turpmākie sarīkojumi būs bazārs ar priekšnesumiem aprīlī, Mātes dienas atzīmēšana maijā un bērnu svētki jūnijā tūdaļ pēc latviešu skolas mācību gada noslēguma. Bērniem paredzētas sacensības Latvijas pazīšanā. Labākos godalgos. Aprīlī rīkojamam bazāram tautieši laipni aicināti ziedot un pieteikt mantas loterijai, kas vienmēr devusi lielāko atlikumu. Dāmu komitejas locekles apstaigās dāvātājus mājās, vācot parakstus par loterijai domātām mantām.

⓫ Jaunatnes kopas rīkotā masku balle sakarā ar nelāgiem laika apstākļiem izdevās viduvēji. Trīs labākās maskas saņēma godalgas.

⓫ Pēc trīs mēnešu sērošanas savējo pulkā, atpakaļ uz Berchtesgādenu Vācijā devās Jānis un Lidija Ozoli. Tālo ceļu viņi veic lidmašīnā.

⓫ Plaši pazīstamā lietuvju komponista un gleznotāja Curlionis vārdā nosauktā dziesmu un tautas deju ansambla viesošanās Ročesterā svētdien, 20. martā, plkst. 15 Aquinas Institute telpās, 1127 Dewey Ave. Programmā lietuvju komponistu darbi, tautas dziesmas un dejas. Ansambla dirigents Mikuļskis. Tautiešiem silti ieteicams apmeklēt šo māksliniecisko augstvērtīgo sarīkojumu. As.

GRAND RAPIDI (MICH.)

⓫ Grand Rapidu latviešu biedrība bija noorganizējusi teātŗa kopas rīkoto Rūdolfa Blaumaņa vakaru. Mārtiņš Gaidē referēja par temu Blaumaņa dzīve un kopā ar klausītājiem pārstaigāja pa dižā rakstnieka dzīves un darbā pēdām. Aktrise M. Ozoliņa deklamēja dažas Blaumaņa dzejas, pēc kam skatītāji vēroja divas Blaumaņa īslugas — Sestdienas vakars un Pēc pirmā mīļiņa E. Brūnes un Nik. Subiņa režijā. Nelielā zālē bija pilna skatītāju, un visu vienprātīgs spriedums bija, ka vakars tiešām izdevies jauks. Kultūras fonda atbalstam varēja iegādāties kultūras drauga kartes un lozes N. Strunkes gleznu izsolei.

⓫ Bijušā Vienības draudzes loc. Anna Cubina nodevusi šīs draudzes

— Es tiešām apbrīnoju jūs, kundze, kur jūs ņemāt tik daudz spēka, lai spētu aizturēt zagli?

—Jā, redziet, bija pavisam tumšs, un es domāju, ka tas ir mans vīrs, kas grib pakļusām izlavīties no mājas.

vajadzībām 50 dolaru lielu ziedojumu.

⓫ Vienības draudzes gada sapulcē pieņemts un apstiprināts draudzes budžeta projekts, kas sabalansēts ieņēmumos un izdevumos uz 3790 dol. Kā lielākais ieņēmuma postenis minēts draudzes locekļu mēnešmaksas, kas ir katram pilntiesīgam draudzes loceklim $1.34 mēnesī. Draudzē pašreiz 190 pilntiesīgi locekļi un 61 bērns. Bez kārtējiem ieņēmumiem un izdevumiem draudzes vajadzībām Mičigēnas sinode paredzējusi, ka katrs iesvētīts draudzes loceklis iemaksās sinodes (ULCA), iekšmisijas, ārmisijas un Luterāņu federācijas vajadzībām 4 dol. šinī gadā. Draudzes preikšniecka palīgs Heinrichs Ritums, dodot atskatu par draudzes dzīvi, pasvītroj: „Mūsu mazais skaits nav nobaidījis mūs no īpašuma iegādes un mēs ar lepnumu varam atzīmēt, ka esam otra jaunieceļotāju latviešu draudze, kas ASV kļuvusi savas baznīcas un draudzes mājas īpašniece."

⓫ Bez lieka skaļuma, bet ar lielu uzupurēšanos trimdas apstākļos jau daudzus gadus svarīgo jaunatnes audzināšanas darbu veic latviešu skolotāju saime, bieži vien par savām pūlēm nesaņemot nekādu atlīdzību. Latviešu skolas darbojas atsevišķos gadījumos pat pavisam mazās latviešu kolonijās, pie kam bieži vien rodas nepārvaramas grūtības mācību noorganizēšanā, telpu sagādē utt. Grand Rapidos latviešu skolotāju sastāvs samērā prāvs un tie jau kopš dažiem gadiem apvienojušies skolotāju kopā. Lai audzināšanas darbs risinātos sekmīgāki, skolotāji rīko periodiskas sanāksmes tīri profesionālu jautājumu apspriešanai un pārrunāšanai. Pagājušā darbības gadā kopa noorganizēja arī divas jaunatnes pēcpusdienas un tās ierosmē notika skolu jaunatnes svētki. Šī gada pirmajā kopas sanāksmē Mārtiņš Gaide sniedza ziņas par skolotāju konferenci Čikāgā un pieņēma kopas darbības noteikumus. Bez tam pārrunāja turpmāko darbību un starp citu atzina: 1) Krāt vērojumus un atziņas par vietējo skolu darbību, kam būtu nozīme mūsu latviešu skolu darbā; 2) aicināt no jaunatnes vidus interesentus, un mēģināt tos iesaistīt skolas darbā, lai radītu jaunus skolotāju kadrus; 3) noorganizēt skolu jaunatnei dziedones E. Reinvaldes tautas dziesmu pēcpusdienu 4) aicināt ļecākus dažādos ģimenes svētku gadījumos, apveltot bērnus ar dāvanām, dodot priekšroku latviešu grāmatai. Ievēlēja arī kopas prezidiju sekojošā sastāvā: Pēteri Kļaviņu, Elvīru Brūni un Eduardu Avotu. Prezidija priekšsēdis līdz šim bija un būs arī turpmāk Ed. Avots. V. Z.

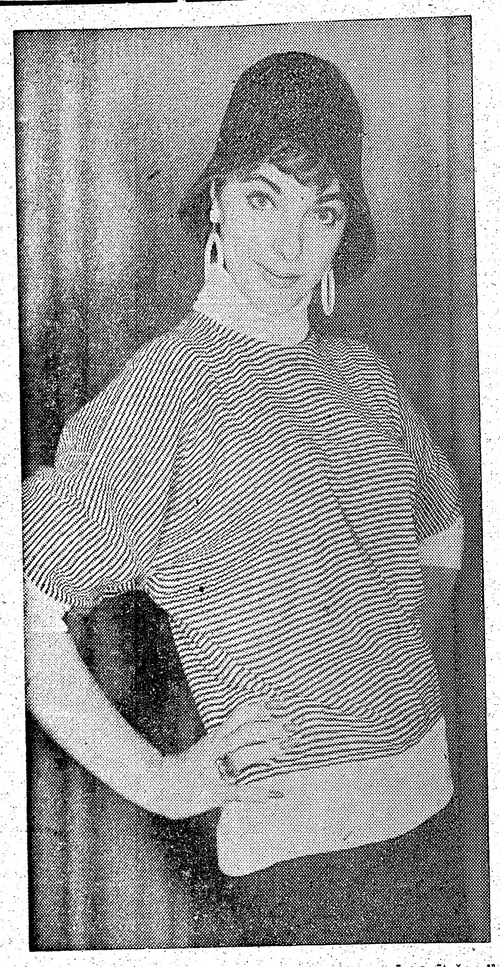

Dziļa zvanveida salmu cepure, lieli auskari un brīvi krītoša vilnas blūze. Cepure — Parīzes jaunākais modelis

Bērnu grupa ar audzinātājiem Hānenkleifē, Vācijas nometinājuma laikā

Ļoti skumjš liktenis ir piemeklējis daudzus latviešu bāriņus, kas kādreiz, rūpīgu roku kopti, auga Rīgas jūrmalā bāriņu namā, bet kurus kara vētras tagad izkaisījušas šai kontinentā pa svešām mājām un svešzemju ģimenēm. Ap 30 bērnu mirušī Vācijā un apglabāti Hānenkleifes kapos, (pie Braunšveigas), kur bērni bija nometināti līdz izceļošanai uz ASV. Tur tie, uz okupācijas varas iestāžu rīkojumu pamata, tika nodoti audžu vecākiem, gandrīz tikai svešzemju ģimenēm, jo latviešu bēgļu ģimenēm nedeva tiesības bērnus adoptēt. Tā šie mazie bāriņi ir latviešu tautai zudušī, bet — vai mums nevajadzētu tos uzmeklēt?

STUDENŠU KORPORĀCIJAS IMERIJAS 30. GADA SVĒTKOS

Ja liktenis mums būtu lēmis mierīgu, ražīgu dzīvi zem dzimtās zemes saules, tad šī akadēmiskā mācības gada rudens semestrī Latvijas universitātes studenšu korporācijas Imerijas saime būtu pulcējusies dižos svētkos, lai atzīmētu savas organizācijas 30 gadu pastāvēšanu. Trimdā, turpretim, imerietes ir izkaisītas pa visiem kontinentiem, kur arī, lielākos pulciņos sastapdamās, atzīmēja savus gada svētkus. Lielākā imerijas saimes daļa pulcējās Ņujorkā, kur notika arī oficiālais svētku akts. Vidū t/l prezidijs — J. Dunāte, sen. E. Švūkste, E. Siliņa.

VAI KĀDS VIŅUS VĒL ATCERAS?

Ņujorkā latviešu bāriņus 1949. gadā sagaidīja ASV iestāžu pārstāvji, kas tos tūlīt nodeva amerikāņu audžu vecāku ziņā

SEPTIŅPADSMITĀ SPULDZE PA KREISI NEDEG

Grenlandē, Islandē un citur ziemeļu arktiskajos apgabalos esošajiem amerikāņu gaisa atbalsta punktu karavīriem iznākot drebināties ne vien no sala. Amerikāņiem atliek tikai starp pulksten 20 un 22 ieslēgt radio uztvērējus uz Maskavas vai kāda krievu arktisko apgabalu raidītāja viļņiem, lai dažreiz justu saltas tirpas uz muguras arī vissiltākajās telpās, jo blakus amerikāņiem domātiem politiskajiem raidījumiem, kuŗi aicina ieņēmējus „mest plinti krūmos" pie laika, krievu spīkers dažreiz pēkšņi arī aizrāda:

„Es daru uzmanīgu amerikāņu arktiskā aerodroma T. komandantu, ka lidlauka septiņpadsmitā spuldze pa kreisi nedeg . . ."

Un tiešām, kad komandants, steidzīgi uzrāvis mugurā kažoku, izmetās ārā saltajā naktī, viņš var būt drošs, krievu spīkers šai ziņā nav blefojis — septiņpadsmitā spuldze pa kreisi tiešām vairs nemirdz. Šādi gadījumi neesot reti, un pēc amerikāņu karavīriem domātajiem Maskavas raidījumiem spriežams, ka krievi par notikumiem vientuļajos gaisa atbalsta punktos ir labāk informēti kā paši amerikāņu komandanti. Tā krievu spīkers bieži vien pamatoti spēj amerikāņiem aizrādīt, ka apslinkušie G.I. saltajā naktī pametuši kādu džīpu vai arī zina pastāstīt, kad sagaidāms benzīna vai pārtikas papildinājums. Krievu spīkers zina pat pastāstīt tādus sīkumus kā par pāris karavīru izkaušanos un dažreiz novēl, sacīsim, majoram Smitam laimīgu ceļu, kad tas nupat saņēmis rakstveida atļauju ilgotam dzimtenes atvaļinājumam. Šī krievu pārspīlētā un atklāti nodemonstrētā visziņība kopš 1952. gada oktobra likusi nervozēt ne vien vientuļajiem lidlauku karavīriem, bet arī amerikāņu armijas slepenās pretizlūkošanas vīriem, kuŗi gadiem veltīgi lauzījuši galvas un izmeklējušies pēc spiegiem pašu amerikāņu karavīru starpā. Kopš 1953. gada sākuma visi atbalsta punkti esot pārmeklēti neskaitāmas reizes arī ar modernākajiem slepeno raidītāju atrašanas aparātiem, ar kuŗu palīdzību atklāt šo raidītāju vietu ir tīri smiekla lieta, bet veltīgi. Bez panākumiem labākie speciālisti pacietīgi pūlējušies atklāt slepenos raidītājus arī ārpus atbalsta punktiem vai sameklēt krievu spiegus kādā ledus alā.

Nesen gan kāds dāņu virsnieks sniedzis šai lietā diezgan ticamus paskaidrojumus, kas daļēji mēģina izklīdināt mefistofelisko nezināšanas miglu. Krievi savu lielisko informāciju iegūstot ar zemūdeņu un infrā sarkano staru fotografijas palīdzību. Pēc dāņu virsnieka domām krievu zemūdenes tumsā iznirstot pēc iespējas tuvu amerikāņu arktiskajiem atbalsta punktiem un trosē piesietus izlaižot nelielus balonus ar īpašām ierīcēm infrā sarkano staru uzņēmumu izdarīšanai. Uzņemto filmu krievi droši vien turpat zemūdenē steidzīgi attīstot un izvērtēto uzņēmumu rezultātus nekavējoties noraidot uz Maskavu tālākai rīcībai vai atpakaļ raidīšanai. Dānis savus uzskatus mēģina balstīt uz kādu notikumu Soendrestroemes fjordā, kad policists Johansens 1952. gada 22. septembrī pamanījis iznirstam kādu nezināmas piederības zemūdeni, kuŗu viņš novērojis tālskatā un kuŗa, pēc dažām pazīmēm spriežot, bijusi PSRS flotei piederīga. Šķiet, ka zemūdenes apkalpe ievērojusi arī vientuļo policistu un pēc apmēram divām minūtēm steidzīgi ieņirusi, pametot viļņos kādu gaisu priekšmetu. Kad šis priekšmets izdabūts krastā, tas izrādījies par gaisa balona apvalku ar apm. 2,15 m. caurmēru un pie tā bijusi tērauda trosīte balona izlaišanai un ievilkšanai. Bijis vēl kāds priekšmets, par ko dāņu virsnieks atklātībai informāciju nevēlas sniegt.

Šis dāņu atklājums, protams, nedod nekādu lielu skaidrību par krievu metodēm iegūt precīzu informāciju par amerikāņu atbalsta punktu karavīru personiskajām attieksmēm — izkaušanos, atvaļinājumiem, ēdieniem un citiem sīkumiem. Tā kā tam nekādu ticamu izskaidrojumu nav, tad visa šī lieta sākot iegūt spokainu mistiku, kas sevišķi tiecīgiem amerikāņu karavīriem, ziemeļu arktiskajos gaisa atbalsta punktos klausoties krievu radio nepārspējamo informāciju, liekot ne vien nodrebināties, bet dažreiz arī no biedru zobgalībām daudz nekaunoties, pārmest krustu. Protams, tas jauki iederas koeksistencē.

V. Akacis

ARĪ PĀD. LATVIJAI BŪS SAVS „ĀRLIETU" UN „AIZSARDZĪBAS" MINISTRS

Administrātīvo pārmaiņu ietvaros, kādas savā sesijā izlēma PSRS Augstākā padome, turpmāk visām padomju republikām atkal būs savas aizsardzības un ārlietu ministrijas. — Pēdējā laikā tādas bija tikai Ukrainai un Baltkrievijai, kas arī atsevišķi ieiet Apvienotajās nācijās. Jaunais solis liecina par centieniem formāli decentralizēt padomju varas aparātu un pasvītrot PSRS federātīvo raksturu — eventuāli gatavojoties priekšā stāvošajām sarunām ar rietumiem.

Kā zināms, Maskava jau 1954. g. beigās bija ielūgusi rietumvalstis uz sarunām par „Kopēju drošības paktu Eiropai," kad padomju delegācijas sastāvā bija atsevišķi pārstāvji no pad. Latvijas, Lietuvas un Igaunijas.

Džēms' Istvūds

TRAUKSME REDAKCIJĀ

ROMĀNS PAR AVĪŽNIEKU DZĪVI

Tulkojis I. F.

12. turpinājums

Kā liela sludinājumu biroja darbinieks viņš bija spējis pārdot daudzus grūtus projektus. Un viņš bija pārliecināts, ka spēs šim Hučesonam pārdot pārliecību, ka viņam, Luisam Šāferam, nepieciešami apprecēt Noru. Bet nu viņš saprata, ka Dienas Ziņu šefredaktors spēja viņam jūtami pretoties.

„Jūs viņu esat darījis ļoti nelaimīgu," teica Luiss Šāfers.

Durvīs parādījās Džerija galva.

„Vai tu vēlējies ar mani runāt?" viņš jautāja.

„Tieši tā," atbildēja Hučesons un atkal izsita Šāferu no sliedēm. „Pagādā man visu Rijencija uzņēmumu sarakstu — kā legālo, tā nelegālo. Arī nakts klubu un līdzīgu. Ienākumus no īpašumiem, fabrikām, vērtspapīriem — no visa, ko vien tu vari sameklēt.

„Labi," Džerijs nopūtās, „es mēģināšu. Bet tas nebūs viegli."

„Un neaizmirsti neko," Hučesons nosauca viņam vēl nopakaļus.

Viņš ar prieku izbaudīja šos pārtraukumus. Viņš vēlējās redzēt Šāferu satrauktu vai saniknotu, pat vēl vairāk — pazemotu. Bet tas netraucēja viņu nākošā mirklī veltīt visu savu uzmanību:

„Ak tā," Šāfera kungs, „viņš teica, „tātad jūs domājat, ka es daru viņu ļoti nelaimīgu?"

„Lieciet Noru mierā," viņš teica. „Jūs satricināt viņas pašcieņu un radiet viņai vainas apziņu. Bet viņa taču jums nav neko parādā."

„Kādēļ tad jūs galu galā esat šeit?" jautāja Hučesons nevainīgi.

„Es esmu atnācis šurp tikai tādēļ, lai Norai palīdzētu," viņš atbildēja.

Kā gan viņš uzdrīkstējās iedomāties, ka zina, kas Norai ir labs, kas slikts, domāja Hučesons, un juta, ka viņā sāka vārīties niknums. Viņš piegāja Šāferam soli tuvāk, un viņa rokas savilkās dūrēs.

Tieši tai brīdī atsprāga durvis, un tanīs parādījās Allens. Viņš bija manāmi uztraukts un turēja rokās kādu papīru.

„Ed," viņš teica, „man ir . . ." bet, pēkšņi pamanījis, ka ir ielauzies gluži privātā sarunā, aprāva iesākto teikumu. „Piedod, lūdzu . . ."

Viņš girbēja jau aiziet, bet Hučesons kļuva pēkšņi gluži mierīgs un pagājās viņam pretī.

„Kas tā ir par lietu?" viņš jautāja.

„Sallija nopirkusi krietnu žūksni valsts aizņēmuma obligācijas," teica Allens.

„Kad?"

„Pirms pieciem mēnešiem."

Hučesons pārdomāja šos faktus.

„Sallija vai Rijencijs?" viņš tad jautāja.

„Uz viņas vārda. Četrdesmit tūkstošu vērtībā."

Hučesons uzmeta skatu pulkstenim, kas rādīja pus stundu pāri pusnaktij.

„Tas nemaz nebija viegli, visu to uzzināt šai laikā, bet mēs stājāmies sakaros ar visām bankām," ne bez lepnuma teica Allens.

Bilžu archīva pārzinis atkāpās no melnā dēļa un teica:

„Tas ir viss, kas bija mūsu rīcībā, sēr."

„OK," teica Hučesons, un jāva viņam iet. „Panāc tuvāk," viņš aicināja Allenu, un abi kopīgi viņi rūpīgi aplūkoja bilžu seriju. Tur bija pavisam apmēram ducis uzņēmumu. Lielākā daļa bija laikrakstu un žurnālu sludinājumu reproduckcijas, kur bija izmantoti viņas uzņēmumi. Tās bija sejas krēmu, nailona zeķu, krūšturu vai zobu krēmu reklāmas. Sallija kā modistes manekens, Sallija uz kāda burlesku teātŗa skatuves, Sallija gandrīz no visiem redzes punktiem, demonstrēdama īpaši izvēlētas sava ķermeņa daļas vai visu daiļo augumu. Sallija stāvoša, guloša, Sallija ar gaisā paceltu skaisti veidotu kājiņu, Sallija puskaila zīda vejas reklāmu uzņēmumā.

Hučesons pielika rādāmo pirkstu pēc kārtas visiem uzņēmumiem.

„Sallija kā ģimnazijas audzēkne, Sallija kā Vartona modes nama manekens, kā rēviju dejotāja, kā „sabiedrības dāma" . . .

Tad viņa pirksts apstājās pie tukša laukuma. Zem tā bija viens vienīgs uzņēmums. Tas izcēlās starp visiem ar savu brutālitāti un nežēlīgo reālismu: Sallija minka kažokā, nožēlojama bez sava šarma, policijas vidū, pusizzvejota no ūdens.

„Ja mēs varētu aizpildīt šo robu starp Vartona preču namu un ūdeni . . . liksim tur pa starpu Rijenciju . . ."

Iezvanījās tālrunis, un Hučesons piegāja pie rakstāmgalda, lai paceltu klausuli. Paskatījies Šāferā viņš manīja, ka tas viņu mēroja ar manāmi citu izteiksmi nekā sākumā — viņa sejas krāsa bija kļuvusi nedaudz sārtāka. Tas Hučesonu klusībā iepriecināja. Ja šis kamielis bija iedomājies, ka var viņu traucēt šādā stundā redakcijā, turklāt ar salkanām runām, lai viņš atsacītos no savas sievas, tad viņš bija smagi maldījies.

Hučesons pirmo reizi pasmaidīja, gandrīz maigi:

„Uz redzēšanos, Šāfera kungs," viņš teica. „Es, diemžēl, nevaru vēlēt jums labu izdošanos, bet jūs sapratīsit, kā tas ir."

„Šāfers paņēma savu cepuri un cimdus un devās uz durvīm. Tur viņš apstājās un pagriezās atpakaļ:

„Ir viens apstāklis, kas jums būtu jāzina, Hučesona kungs," viņš teica.

Hučesons pārslēdza lokāltelefona savienojumu ar labi pārdomātu nonšalanci.

„Klausos," viņš teica.

„Čarlijs pie pirmā aparāta," ziņoja sekretāre.

„Kas jauns, Čarlij?" jautāja Hučesons, paceldams mikrofonu.

Bet šoreiz tas bija Šāfers, kas pirmais pasteidzās ar savu ziņojumu. Viņš teica mierīgi:

„Rītvakar mēs ar Noru esam nolēmuši salaulāties."

Telpā pēkšņi nolaidās ļoti nepatīkams, nospiedošs klusums, it kā būtu pārtrūkusi kāda skaņu lenta. Hučesons lēnām noņēma no auss tālruņa klausuli. Viņš uzlūkoja Šāferu. Nu beidzot viņš veltīja tam pilnīgu un nedalītu uzmanību. Bet ja arī otrs izjuta šo momentu kā triumfu, viņš to neizrādīja ne ar vienu zīmi. Viņš palika vispriekšzīmīgākais džentlmens. Varbūt, ka tieši šī bija tā īpašība, kas Noru bija padarījusi tik aklu, domāja Hučesons.

„Es izlēmu, ka vislabākais būtu šo lietu vairs ilgāk nevilcināt," piebilda vēl Šāfers, tikpat mierīgā balsī. „Bet jūs jau sapratīsit, kā tas ir . . ."

To izteicis, džentlmens Luiss Šāfers paklanījās un pazuda aiz durvīm.

Līgavainis! Hučesons juta, ka asinis iesitas tam deniņos. Viņš manīja arī, ka Allens stāv blakus un viņu uzlūko ar savādu, želabainu izteiksmi acīs.

Tikai pēc laba brīža viņš atmodās īstenībā, atmodās ar tālruņa klausuli rokās, dzirdēja Čarlija gavilējošo balsi:

„Ed," sauca Čarlijs nepacietīgi otrā galā. „Vai tu mani dzirdi?"

Lēnām Hučesons pielika klausuli pie auss, visu laiku nenovērsdams skatu no durvīm, aiz kuŗām bija pazudis laimīgais līgavainis.

„Jā, Čarlij, jā," viņš teica. „Sāc."

Čarlijs bija pavadījis rosīgu vakaru. Viņš bija iemetis acis gandrīz vai katrā pilsētas teātrī un kabarejā — izņemot tos, kas angažēja tikai reģistrētas aktrises. Šādās vietās Čarlijs jutās allaž kā mājās. Viņš izbaudīja prieku acīm uztvert katru seju, katru skatu, un to viņš darīja arī tagad, kamēr baleta meitenes devās viņam cieši garām uz skatuves uzeju. Viņš apskatījās tās ar pazinēja skatu, stāvēdams pie tālruņa Al Murāja rēviju teātŗa aizskatuves vestibilā un mēģinādams sadzenāt Hučesonu. Al Muraja teātrim nebija nekāda spīdošā slava, toties policija tur ieradās vismaz reizes divas sezonā, papemdama sev līdzi pāris dučus daiļavu, ieģērbtas mikroskopiskos Bikini kostīmos.

Al Murajs bija Čarlija draugs. Viņš tam daudz bija palīdzējis. Palīdzējis tik daudz, ka Čarlijs cerēja, neraugoties uz visu, šonakt tikt pat pie gulēšanas.

„Ed," sauca Čarlijs, Ed!" Šefs nemēdza būt tik nevērīgs, kad bija jāatbild svarīgas telefona sarunas.

Beidzot viņš saklausīja Hučesona balsi.

„Viss kārtībā, Čarlij. Kā tev veicas?"

„Man aiz muguras ir veiksmīgs kumoss. Klausies uzmanīgi — Rijencijam šeit ir bijusi iemesta krietna maksķere. Sallija ir uzstājusies kāda baleta uzvedumā, ko aranžējis Al Murajs, un Rijencijs ir bijis šī uzveduma financētājs vairāk nekā trīs gadus.

„Bet tas varbūt nav bijis vienīgais rēviju teātris un vienīgais uzvedums, par ko Rijencijs ir interesējies," piebilda Hučesons, visiem spēkiem mēģinādams atgriezties reālitātē.

„Al Murajs man apgalvoja, ka Rijencijs nav licies ne zinis par kādu citu izrādi," atbildēja Čarlijs. „Viņš arī izkārtojis Sallijai angažementu. Rijencijs katru vakaru pēc izrādes gaidījis viņu mašīnā.

Al Murajs stāv man blakus un ir ar mieru to apzvērēt."

To teikdams Čarlijs paškielēja uz Muraju, mazu, resnu vīreli, kas raudzījās viņā ar norūpējušos skatu un slaucīja pieri lielā kabatas lakatā. Ietramdītais Al Murajs pašreiz pārdomāja, vai viņš tomēr nav izrunājies par daudz. Rijencijs necieta, ka viņa veikalu biedri palaida muti. Bet šis Čarlijs — viņš bija pratis būt tik neatlaidīgs. Bez tam sākt strīdu ar avīžniekiem arī nebija diez' cik izdevīgi. Katrā ziņā ne ar tādu žurnālistu, kāds bija Čarlijs.

„Pagaidi," teica Hučesons un ātri ieslēdza lokāltelefonu. "Es pārslēdzu tevi uz stenografistu telpu. Vai tu dzirdi?"

Čarlijs saprata. Viņš jau bija izdomājis virsrakstu. Piemēram — "Minku Sallija kaildeju uzvedumā. Maitu karalis Rijencijs viņas mecenāts." Nē, tas vēl bija jāgroza. Tās jau bija Dienas Ziņas, kam viņš rakstīja. Hučesons nekad nelautu parādīties šādam virsrakstam.

Hučesons nolika klausuli un pagriezās pret Allenu.

„Kas attiecas uz Villebrandes sacerējumu, Frank, svītro tās rindkopas, kur pieminēts Vartons. Pārstrādā visu pēc Čarlija raporta. Tam klāt vienslejīgu Sallijas uzņēmumu. Nekādu kailkultūru."

Bet viņa domas tai pašā laikā bija tālu prom.

Nora! Un rītvakar viņa gatavojās salaulāties!

Ar savu lielo pieredzi un ilggadīgo rutīnu Hučesons zināja pilnīgi skaidri, kā viņam jārīkojas šai situācijā, ko bija radījis Čarlija atklājums. Bet visu laiku viņam bija tāda sajūta, it kā kāds viņam būtu iespēris pa pakrūti, bet viņš tomēr pūlējās turēties taisni un runāt gluži mierīgi. Nora gribēja precēties! Tas bija neiespējami. Bet ja tas tā arī varētu notikt, tad tas bija jāaizkavē. Viņš savilka uzacis un domāja. Šis Šāfers, ja kārtīgi noskaidro, varbūt nemaz neiederējās Noras sabiedrībā. Varbūt, ka viņš pēdējais krāpnieks un afērists. Hučesons ieslēdza atkal lokāltelefonu.

„Barndollares jaunkundze?"

„Jā, sēr," viņš dzirdēja archivāres uztraukto, allaž rosībā nepacietīgo balsi.

„Es vēlos iegūt pilnīgu pārskatu par Luisa Šāfera personu, viņš ir reklāmu biroja "United Advertising" šefs."

„Jā, sēr."

Hučesons nospieda citu lokāltelefona ciparu.

„Vai ir kādas ziņas no Tomsona?"

„Nē, sēr."

„Hučesons atlaidās krēslā un uzmeta skatu pulkstenim. Divdesmit pirms vieniem. Tas bija laiks, kad visi kārtīgi laudis atradās savās gultās. Pat precēti vīri, kā piemēram viņš. Bet kādēļ tad viņš tā nebija darījis? Jā, nelaime allaž bija bijusi tā, ka pasaulē bija laikraksts, kam bija jāiznāk no rīta. Bet rītvakar viņa sievai bija kāzas ar kādu citu.

Pēkšņi viņš jutās bezgala noguris, bezspēcīgs, pusapdullis. Rīt tiesa skatīs cauri Dienas Ziņu pārdošanas lietu. Viņš bija gan teicis Alises advokātam, ka neieradīsies tiesā, bet varbūt tomēr tas bija jādara . . .

Nu vairs redakcijā nekas nebija darāms. Visi bija devušies pie miera. Varbūt arī viņam derētu darīt to pašu?

Viņš aizbrauca mājās, atsēdās uz gultas malas un pārdomāja. Vai piezvanīt Norai — vai ne? Viņš izlēma nezvanīt.

(Turpinājums sekos)

DIVI IZCILI KONCERTI

Lumilla Sepe un dubultkvartets Tēvija Indiānāpolē

Pavisam īsā laikā, vienā nedēļā, Indiānāpolē dzīvojošiem tautiešiem bija izdevība noklausīties divus izcilus koncertus.

Svētdien, 13. februārī koncertēja Eiropas viešņa Ludmilla Sepe, bet sestdien, 19. februārī iecienītais latviešu dubultkvartets Tēvija.

Ludmillas Sepes koncerts notika Baltijas koncertu apvienības Indiānāpolē aizvējā un bija pulcinājis apm. 250 mūzikas cienītāju. Ludmilla Sepe savus klausītājus nepievīla, un katrs aizgāja no koncerta ar sajūtu, ka ir dzirdēts kaut kas vērtīgs un paliekošs. Domāju, ka vislabāk šo koncertu raksturos Indiānāpoles mūzikas kritiķa V. Vaitvorta atsauksme laikrakstā The Indianapolis News slejās, kur viņš, runājot arī citu vietējo kritiķu vārdā, saka:

„Pēc tam, kad bijām noklausījušies visus pēcpusdienas koncertus, mēs aizgājām vakarā noklausīties Ludmillas Sepes koncertu, ko Odeonā bija rīkojusi Baltiešu Koncertapvienība. Mūsu ticība labai mākslai tika atjaunota, nemaz netraucējot mūsu iespaidus par pēcpusdienas dzīvo mākslu. Dziedātājai ir patīkama liriska balss, kam pievienojas labas zināšanas mūzikā un skatuves mākslā, kas reti sastopama koncertos. Turklāt viņas programma bija sastādīta lielāko tiesu no dziesmām, kuŗas mums nebija pazīstamas. Šādu stāvokli kritiķis vienmēr apsveic. Visu, ko Sepes kundze dziedāja, viņa dziedāja ar prasmi un izjūtu, un mēs varētu piemetināt, ar šarmu."

Savā repertuārā L. Sepe bija ietilpinājusi A. Kalniņa, J. Zālīša, J. Mediņa, J. Kalniņa un B. Skultes ārију no operas Vilkaču Mantiniece. Bez tam bija izdevība dzirdēt Brāmsu, Grīgu, Sibeliusu, Verdi un Čaikovski. Klavieŗu pavadījumu veica Anatolijs Bērzkalns ar atzīstamu lietpratību.

Dubultkvarteta Tēvija koncertu rīkoja Indiānas latviešu biedrība. Par cik iepriekšējais koncerts modināja izjustu mākslas pārdzīvojumu un lika apbrīnot pašu dziedātāju, par tik Tēvijas dziedājums uzbangoja ar savu latvisko dziesmu ritmu un skaidro, dvēseligo priekšnesumu jau mazliet apsūbējušo tīro latvisko apziņu. Arī dziedātāju tautiskie vīriešu tērpi lika atcerēties kaut ko tuvu un mīļu, un bez pārspīlējuma var teikt, ka koncerta apmeklētāji jutās patīkami un silti, kā tas bija, kad mums pašiem bija reiz sava māja, sava valsts un savs lepnums. Dubultkvarteta Tēvija dziedājums aizrauj ar savu tik latvisko tīro priekšnesumu, kuŗš ir tik krāsains un svaigs, kā gribas to dzirdēt vēl un vēl.

Apmeklētāju varēja būt vairāk. To skaits nepārsniedza 125 personas. Daudz ir zaudējuši tie, kuŗi taupīdami ieejas dolaru, nav varējuši kaut brīdi izjust tautiskās apziņas siltumu, ar kādu aizgāja klausītāji sirsnīgā pateicībā dubultkvartetam par sen neizjusto sniegumu.

Alfreds Burģis

Zelta chronikas autore — Mazo De la Roche

Kanadas vissekmīgākā autore, rakstniece, kas laikam labāk pazīstama ārpus savām robežām nekā Kanadā, nesen nosvinēja savu septiņdesmitsesto dzimšanas dienu un publicēja savu divdesmitseptīto grāmatu.

Mazo De La Roša (Mazo De La Roche) grāmatas ir tulkotas 13 valodās, un daudzi tagadējie jaunkanadieši savu pirmo skatu uz šo zemi ir vērsuši caur šo grāmatu lapām.

De La Roša ir dzimusi Ontario provinces Numarketā 1879. g., un studējusi Toronto ūniversitātē. Kaut gan viņa savu pirmo stāstu pārdeva kādam žurnālam, kad tai vēl nebija 20 gadu, savu pirmo grāmatu viņa nav publicējusi pirms 44. dzīvības gada. Kopš tā laika gan viņa saraksta pa grāmatai gadā.

Vislabākā ir viņas „Baltō ozolu" serija, kas deva pamatu arī viņas visai ievērības cienīgai turībai. Šīs grāmatas notikumi sākumā risinājās Klarksona apgabalā apmēram 18 jūdzes no Toronto pilsētas rietumu virzienā. Šī ģimenes chronika tagad jau stāsta par trešo paaudzi. Rakstnieces pirmais Baltō ozolu serijas romāns — „Jalnas celšana" — sarakstīts 1927. gadā un ieguva autorei žurnāla "Atlantic Monthly" $10,000 godalgu. Viņas pēdējais darbs ir „Mainīgie Vēji", ko publicēja šogad īsi pirms Ziemassvētkiem.

Mazo De La Roša vēl tagad uzraksta ap 1000 vārdu dienā. Kaut gan viņa ir bagāta un varētu pārtraukt strādāt kaut vai rīt, ja to vēlētos, viņas spalva vēl arvienu strādā nevainojami.

De La Rošas romāni ir arī drāmatizēti, un viņas lugu „Baltie ozoli" Londonā uzveda divi gadus ar Eteli Berimori galvenā lomā, un to pārstrādāja filmai 1935. gadā. Tagad to pārraida arī televīzija. The British Broadcasting Corporation raida sešu lugu virkni par Balto ozolu ģimeni.

Leonīds Breikšs

Lūdzamā dienā

Augstais un mūžīgais Dievs,
Mani gaišu un saulainu dari,
Vienīgi Tu to vari.
Liec,
Lai mana dvēsele klusā
Izplaukst kā zieds —
Izplaukst uz Tavu pusi.

Tavā pusē ir miers,
Saule — tik laipna — ir Tavā pusē
Vēji, kas pāri mums brāzmo ikdien,
Rāmi kā baloži klusē.

Tavā pusē — neviļas sirds —
Rokas viņa neizpleš plaši,
Viņa negrib un nelūdz neko,
Par ko vēlāk mēs raudātu pašī.
Māci man manu ceļu tā iet,
Lai ik rītu, ik nakti, ik dienu
Pār manī Tavas zvaigznes zied,
Tevi lai paklausu vienu.

Es zinu, Tu visu vari, mans Dievs,
Tāpēc paņem dvēseli manu
Savās rokās un izlej to,
Izlej par jaunu — kā zvaņu.
Redzi — es esmu tik nepilnīgs.

Un to es tik bieži jūtu,
Mani pie rokas paņem Tu,
Lai es reiz mierīgs būtu.
Dod man, lai manas acis redz
Tavus ceļus un takus,
Manās grūtākās nestundās
Dodi, lai vairāk menāk tās,
Nāc Tu un stāvi man blakus.

Sirds mana šodien nezin nekā,
Ko bez Tevis es spēju.
Kājas tik bieži man purvā stieg,
Manas rokas ķeŗ vēju
Un kad es esmu tik noguris,
Un kad man prieka vairs nava,
Sirds, mana sirds tad grib atpūsties
Beidzot uz sliekšņa Tava.

Augstais un mūžīgais Dievs —
Mani gaišu un saulainu dari,
Vienīgi Tu to vari...

BRUNO SKULTE 50 GADNIEKS

Jubilārs saņem balvas un apsveikumus

Komponista un diriģenta Bruno Skultes 50 gadu jubilejas svinības 21. februārī, Arlingtona zālē Nujorkā, piedalījās pāri par 100 viņa draugu un cienītāju. Par B. Skultes darbu referēja V. Bērzkalns.

Programmas daļā jubilārs bija šoreiz klausītāja lomā, viņa vadītos koŗus šoreiz diriģēja viņa brālis Olģerts Skulte un Elija Druva. Dziesmas jubilāram par godu skandināja draudzes jaukts koris, atsevišķi šī koŗa sieviešu grupa un DV vīru koris. Dziedātāja Izolde-Pulciņa Baumane sniedza B. Skultes 2 pirmatskaņojumus. Pie klavierēm bija Rita Pētersone.

Apsveicēju virkni ievadīja prāv. J. Ķullītis ar svētvārdiem. Draudzes vārdā jubilāru sveica priekšnieka vietnieks P. Eglītis, draudzes koŗa — priekšnieks N. Plato, Nubransvikas koŗa — E. Lejiņš, DV apvienības — D. Malinovskis, DV vīru koŗa — A. Līdacis un daudzi citi. B. Skultes vadītie koŗi pasniedza savam diriģentam aploksnes. Austra un Helmārs Rudzīši dāvāja jubilāram J. Cielava gleznu, kuŗā redzama Rīgas opera. Rakstiski jubilāru sveica ALAs priekšsēdis P. Lejiņš, LKB priekšsēdis Dr. V. Māsēns, Kultūras biroja vadītājs E. Freivalds un citi.

Jubilārs pateicās visiem apsveicējiem un nodiriģēja Gaismas pili, ko apvienoto koŗu dalībnieki nodziedāja ar sajūsmu.

IEGUVIS ĀRSTA TIESĪBAS

Detroitas latviešu kolonijas loceklis Dr. Oto Evaldsons sekmīgi beidzis medicīnas studijas Sav. Valstīs un izturējis pārbaudījumus, iegūstot ārsta tiesības. Dr. Evaldsons medicīnu sācis studēt 1914. gadā Tērbatā, bet Pirmā pasaules kara sākums izjauc domātās un iecerētās gaitas. Karam beidzoties viņš turpina studijas Latvijas universitātē un tās sekmīgi nobeidz 1923. g. Pēc tam darbojas kā ārsts un speciālizējas iekšķīgo slimību nozarē. Pēdējos gados Latvijā bijis Vaiņodes ajona ārsts. Otram pasaules karam izceļoties, Dr. Evaldsons bēgļu gadus pavadījis Dānijā, Savienotajās Valstīs ieceļojis 1950. g. septembrī. Nokļuvis Detroitā viņš sāk ar lielu neatlaidību mācīties un studēt Vaine universitātē, lai iegūtu tiesības savā profesijā. Savus divus prakses gadus nostrādājis Providence slimnīcā Detroitā, bet gala pārbaudījumus sekmīgi izturējis pie Michigan State Medical Board pagājušā gadā. Šinī mēnesī viņš iesaistījies darbā Herman Kiefer slimnīcā Detroitā. Dr. Oto Evaldsons ir Detroitas latviešu ev.-lut. Kristus draudzes loceklis.

V. Z.

SACENSĪBA LATVIJAS AMERIKĀ LASĪTĀJIEM

„Kas viņš ir un ko viņš dara?"

Pareizu atbilžu iesūtītāji saņems šādas godalgas:

1. **godalga — 50 dolaru naudā.**
2. **godalga — latviešu grāmatas 20 dol. vērtībā.**
3. **godalga (2) — LATVIJAS AMERIKĀ gada abonements.**
4. **godalga (3) — LATVIJAS AMERIKĀ pusgada abonements.**

SACENSIBAS NOTEIKUMI:

1) Sacensībā „Kas viņš ir un ko viņš dara?" var piedalīties Latvijas Amerikā lasītāji visos kontinentos.
2) Sacensības dalībniekam jāizgriež attiecīgā Latvijas Amerikā numurā publicētais šaržs un tas jāuzglabā.
3) Sacensībai beidzoties, laikrakstā Latvija Amerikā tiks publicēts attiecīgs kupons, kuŗam būs jāpievieno visi šaržī ar prasītajām atbildēm.
4) Sacensībai beidzoties, redakcija izziņos termiņus, līdz kādam jāiesūta kupons ar atbildēm, vadoties ar aprēķinu, lai atbildes varētu iesūtīt arī ārpus Amerikas kontinenta dzīvojošie laikraksta lasītāji.
5) Vienādo pareizo atbilžu iesūtītāju vārdus izšķirs ar lozi.
6) Sacensībā nevar piedalīties Latvijas Amerikā redakcijas, kantoŗa un spiestuves darbinieki.

Sekojiet jautrajai sacensībai

„Kas viņš ir un ko viņš dara?"

mūsu laikraksta 3. lappusē.

CEĻA VĀRDI

Tas, kuŗš dabas likumus pazīst un izprot arī vēstures gaitā, var droši paredzēt: neviens mēs nezinām, kas notiks rīt, kaut tas arī būtu visvarenākās valsts ministrs.

Konfūcijs

☆

Sievietes, jūs eņģeļi zemes virsū, debesu jaukākā radība, jūs esat vienīgais stars, kas apgaismo mūsu dzīvi!

Lamartīns

☆

Kur pretojas daba, tur katrs darbs ir veltīgs.

Seneka.

☆

Lai vispār kaut ko spētu sasniegt, mums katru brīdi jāslauka ārā no acīm smiltis, ko tur nepārtraukti bārsta tagadnes maldi.

Hofmanstāls.

☆

Netikumus rada samaitāta sirds, kļūdas temperamenta pārpilnība, bet smieklīgums rodas no garīgas nepilnības.

Anatols Franss.

TĒVIJA ČIKĀGĀ

Vīru dubultkvartets Tēvija, kas pašreiz apciemo latviešus vairākās ASV pilsētās, visur allaž ir bijis sirsnīgi gaidīts un ar skumjām aizvadīts viesis, jo brašo dziedātāju apciemojums dod ne tikai mākslinieciskū pārdzīvojumus, bet aizvien arī ļoti patriotiskas jūtas. Čikāgas koncertā Tēvijas vīri dziedāja pasvešu, parasti maz dzirdētu programmu, kas tādēļ čikāgiešiem jo sevišķi patika.

A. Valles — Dzimtene, V. Ozoliņa — Nāk slvi vēji, J. Vitola — Uguns milna, J. Norviļa — Latgales puiša mīla, E. Vīgnera — Strauja upe, H. Pavasara — Vecie tēvi, J. Kalniņa — Puiši, puiši, A. Kalnieša — J. Ansberga Mīgais dancis u. c. radīja zālē īstu jūsmīgu noskaņojumu. „Tēvija" celo un — dzied.

A. K.

NIKLĀVA STRUNKES GLEZNU izlozes loterijas biletes sakarā ar mākslinieka 60 gadu jubileju, vēl dabūjamas ierobežotā skaitā Lotus puķu veikalā, Bloor un Bathurst ielu stūrī.

KO KLAUSĪSIMIES TORONTO?

2. martā, plkst. 8.25 Meseja zālē, Toronto simfoniskā orķestra koncerts sēra Ernesta MacMilana vadībā. Solists pianists Leons Fleišers.
10. martā, plkst. 8.30 Meseja zālē Rubinšteina klavierkoncerts. Šopēna darbi.
18. martā, Maseja zālē, pl. 8.30 Berlīnes simfoniskā orķestra koncerts, diriģents Herberts fon Karajans.
23., 26. un 29. martā Konservātorijas koncertu zālē ungāru stīgu kvartets (Vegh quartette), spēlēs visus Bēthovena stīgu kvartetus.
24. martā Ītona auditorijā simfonisks koncerts, dir. Dr. Heincs Ungers.
26. martā — soliste vijoles virtuoze Betija Hāgena.

Hart House teātris rāda Šekspīra Karali Līru. Sākums pl. 8.30.

Crest teātris — Diary of a Scoundrel.

PROF. KĀRLIS BIKŠE AIZSAULĒ

Tālu no dzimtenes zem Austrālijas saulainajām debesīm, beigusi pukstēt kāda uzticīga un krietna latvieša sirds. Skumjā ziņa vēsta, ka aizsaules pulkiem 11. februārī piepulcējies Latvijas Mākslas akadēmijas bij. mācības spēks prof. Kārlis Bikše. K. Bikše dzimis 1887. g. 9. decembrī Liepājā. Pēc Liepājas reālskolas beigšanas apmeklējis Kazaņas mākslas skolu, bet no 1909. g. studējis Pēterpils Mākslas akadēmijā. 1916. g. beidzis akadēmiju ar architekta — mākslinieka grādu. Pēc akadēmijas beigšanas iestājies Inženieŗu karaskolā Pēterpilī, ko beidz 1917. g. un piedalās kaujās. Pēc demobilizēšanas 1918. g. ir par mācības spēku Pēterpils architektūras institūtā. Dzimtenē atgriežas 1922. g. un vienu gadu ir Jelgavas apriņķa architekts.

1923. g. uzaicināts par Latvijas universitātes mācības spēku architektūras fekultātē, bet 1936. g. arī par Latvijas Mākslas akadēmijas mācības spēku. 1944. g. rudenī atstājis dzimteni un devies uz Vāciju. 1946. g. ievēlēts par profesoru UNRRAs uzturētajā Minchenes universitātē. 1949. g. izceļoja uz Austrāliju un apmetās dzīvot Sidnejā. Prof. K. Bikšes mūža darbs palika Latvijā — daudzajās pēc viņa projektiem celtajās celtnēs. Studentu nama plašajā sacensībā arch. K. Bikšes projekts bija godalgoto starpā. Prof. K. Bikše bija LU akadēmiskās b-bas — konkordijas Valdemārijas goda filistrs un ilgus gadus arī Valdemārijas filistru b-bas priekšnieks. Prof. K. Bikše guldīts svešas zemes smiltājā Sidnejā. Par aizgājēju skumst viņa bijušie studenti, architekti un daudzie draugi.

V. Z.

PALDIES PAR SKAISTO LATVIJU!

Kad pagasta vecim aizmirstas runa

Lasot mācītāja A. Lūša atmiņas par tikšanos ar Kārli Ulmani, kas vairākos turpinājumos tika iespiestas laikrakstā Latvija Amerikā, ka arī vērojot lasītāju balsis šinī jautājumā, manā atmiņā uzpeldēja kāda aina no senās dzīves. Negribu šoreiz izteikties nedz „par", nedz „pret", par mūsu „sētas" dižo saimnieku, jo pasaules mērogā, patiesi, mēs esam tikai krietna ģimene ar taupīgu dzīves telpu un atbilstoša lieluma vadītāju. Turoties loģikas robežās, katrs saprāt ka nedz politiskā, saimnieciskā, militārā vai kultūras plāksnē mēs neesam nekas vairāk, kā tikai tie, kas esam. Būsim lepni un priecīgi, ka vēl tādi mēs esam, bet nenoraidīsim arī likteņa pārbaudījumus un centīsimies tapt vēl labāki, dziļāki, gudrāki. Ir daudz par mums vērtīgāku cilvēku, to nenoliegsim, tik daudzas valstis krāšņākas, bet latvieša sirdij nekas nav mīļāks par Latviju, ko tīri neapzinīgi jau toreiz pateicis kāds pagasta vecākais un ko nupat atstāstīja kāds šī notikuma liecinieks. Kādreiz uz divu pagastu robežām satraukti pulcējušies sagaidītāji. Kā jau tas parasts tādās reizēs, jau kādu stundu pirms laika sastādīta aizsargu goda sardze, mazpulka dalībnieki, skolēni utt. Sējas pagasta vecākais Jūlijs Eglīte savu runu rūpīgi izstrādājis, jau krietni iekalis galvā, bet, lai vēl dotu tai pēdējo slīpējumu, iegriezies sila pavēnī skaļi atkārtot, arī lai pārliecinātos par savas balss pienācīgu intonāciju.

Drošs par saturu un izpildījumu, krietnais pagasta vecākais atgriezies sagaidītāju pulkā pašpārliecināts un mierīgs, jo ar Vadoni viņš jau daudzkārt sarokojies gan Zemnieku savienības, gan aizsargu lielajās sanāksmēs. Visu to vēl pārdomājot, jau pieripojušas augsto viesu mašīnas, atsprāgušas durvis, un izkāpis Vadonis, ar savu mierīgo, laipno vaigu iedvešot visiem sagaidītājiem drosmi un pašpārliecību. Tak šī izjūta pēkšņi zudusi, kad no pārējām mašīnām izkāpuši pavadoņi spožās armijas un aizsargu uniformās ar ordeņotām krūtīm. Īsie, atlikušie mirkļi līdz apsveikuma runas sākumam neglābjami dunēdami tuvina izšķirīgam brīdim, bet, priekšā pēkšņi paveras negants tukšums un neziņa, kurā domām vairs nav virziena un darbības. Augumā lielais pagasta vecākais kļuvis nevarīgs kā skolas zēns barga eksāminētāja priekšā.

Ne vārdiņa vairs no iegaumētās runas, ar mokām no sausās un aizžaugtās krūts var izdabūt tikai skaņas trafaretai uzrunai un vairāk nekā. Stindzinošs klusums visapkārt, bet palīdzības nekādas, līdz Vadonis izstiepj roku, un mans draugs piekļeries tai kā kusls bērns, caur īstām asarām izdvesdams: „Paldies par skaisto Latviju!" Nozibsnījušas foto kameras, žurnālisti kaut ko steigā rakstījuši savos piezīmju blokos, bet tas nu viss licies tik tāls un neesošs, un smagums tikai pamazām pārgājis. Vēl runājuši daudzi, plaši un tekoši, bet kad nedēļas beigās pagastā pienākusi Brīvā zeme, pāri pirmajai lapas pusei trekniem, zaļiem burtiem stāvējis rakstīts: Paldies par skaisto Latviju! Sekojis uzņēmums un plašs Vadoņa sagaidīšanas svinību atreferējums Sējas pagasta robežās.

Valters Zirnītis

Tālivaldis Dangavs

MIEGA PŪZNIS

NOVELETE

No krājuma Bada dzegužu paļumtē

Tas notika ceļā uz Frankfurti pie Mainas toreiz, kad tālus braucienus pa dzelzceļu varēja samaksāt ar pāris paciņām amerikāņu cigaretēm.

Ārtvilciens pienāca Eslingenā jau tik pārpildīts, ka tā gaidītājiem pārgāja viss ceļošanas prieks. Jo ik durvis atvērot atskanēja gluži vienāda fraze kā no dreseta papagaiļa:

„Kein Platz mehr."

Izmisis skrēju ap vilcienu un viss, ko panācu, bija tas, ka ieraudzīju uz kāda vagona šasijas pusē iz dzisušu, pāri krāsotu uzrakstu

LATVIJAS DZELZCEĻŠ

E, tātad mans... mūsu vagons!

Iekļūt tanī nu bija prestiža lieta, reizē morāliska un politiska, karsts nākotnes zīlējums: tikšu reiz atpakaļ okupētajā dzimtenē vai netikšu?

Sagatvojies uz visu, es atvēru vagona durvis. Atsedzās galvu puduris apātiskām sejām, liesām kā no nepārtrauktas diarrējas, bet apakšā kāju žogs, ka pat plaukstai vairs vietas nav. Taču savā apņēmībā laikam izskatījos pietiekami draudīgs, jo priekšējie mazliet atvilkās. Tomēr mūris kā bijis, tā arī palika.

Meklēju šai sienā vājāku vietu, cerībā to iedraģāt, kad ar galvu tur drāzīšos iekšā kā ar torpēdu. Tādu arī ieraudzīju: divi vienkāji, blakām nostājušies, bija veidojuši spraugu, pa kuŗu nekavēdamies cirtos iekšā. Kaut kas pajuka, kāds arī nokliedzās, taču iekļūt iekļuvu vagona priekšiņā.

Lokomotīve sāka vilkt, riteņi griezties arvien ātrāk, un vilciens jau skrēja. Drošs nu cēlu galvu augšup, brīnīdamies par tumsu, kas mani apņēma, kā vilcienam tuneļi ieskrienot. Kaut kur, kā caur aizbāztām ausīm, sadzirdēju sievieti iekliedzamies:

„Mensch!" un kādas rokas izspraucās līdz manai galvai, viegli mēģinādamas to stumt zemāk.

Šai brīdī mazs gaismas stariņš, nonākdams pazemes tumsā, parādīja, ka esmu iemaldījies neparastā tunelī — zem brunčiem. Kauna un neveiksmes sviests, tūdaļ atkritu izejas stāvoklī. Drusku pagaidīju un tad cēlos pa otram lāgam, gluži nobrāzdams degunu gar kāda bavārieša svārku briežraga pogām.

Tad mana galva bija pie citām, acīs sastapās ar acīm. Redzēju, ka cietušā ir pavecāka mūķene, kas, pagībusi, atbalstījās uz kaimiņu mugurām un sāniem, bet tā kā nogulties nevarēja un ūdeni arī neviens nepasniedza, tad viņa ātri atžilba. Ieraugot mani, viņas nobālušie vaigi pietvīka, acis šaudīja pārmetumus, it kā es būtu smagi grēkojis. Daža blakus stāvētāja sejs saņirdzās divdomīgā smīnā, no kuŗiem man kļuva karsts, un es lēzuos tālāk, iekām mūķene un līcinieki nebija labi aiz muguras.

Tā es iekļuvu vagonā, kas sadalīts kupējās.

Iedomājieties pārpildītu kupeju ātrvilcienā, kas pāris simts kilometros pietura divi trīs stacijās, kupeju, ne lielāku par vidēju mēbeļu kasti, no kuŗas jūs nevarētu izkāpt, kaut arī gribētu, kuŗā jums jāapmierinās ar sabiedrību, kādā esat iekļuvis, pilnīgi bez cerībām, ka stāvoklis varētu arī mainīties. Par sēdēšanu ir negudrot, labi, ja dabū kur piespiest plecu vai aizķerties ar roku. Taču visbiežāk jāstāv kā nosodītam kareivim, smagu somu uz muguras, rokām gar sāniem, un stundām ilgi jāskatās sejā kādam tipam, dažreiz tik negļītam, ka nelabi sametas; tādās reizēs glīta sejiņa iepretim ir kā lielais laimests.

Bet šoreiz man iznāca atsēsties.

Es ieraudzīju brīvu vietu, mirkli tam neticēju, tad kritu tai virsū kā atrastai mantai, pēc kuŗas sniedzas vēl kāda roka.

Tas bija divvietīgs sols, no kuŗa četras piektdaļas aizņēmis pagalam liels un resns iezemietis, jau labi iesnaudies un atzvēlies uz pretējo pusi. Es pieplaku pie šī blāķa gluži nieciņš, kā pele pie siena gubiņas, gatava aizmukt, tiklīdz kas iečābēsies. Bet mani neviens netraucēja, un es mierīgi varēju sēdēt starp kājās stāvētājiem un savu kaimiņu, kuŗa virsmai sāka pārtecēt mani skatieni.

Šai skeletu un skrandaiņu laikā šis bija ūniks. Ģērbies apskaužami labi, un apalās gūžas, kuplais viducis, resnais skausts un sarkanā seja nodeva, ka viņš ēdis un dzēris bagātīgi ārpus pārtikas kartītēm. Veikls prokurors viņam varētu inkriminēt pat piedalīšanos slepenā cūku un vēršu slepkavībā.

Uzmācās jautājums: kur gan šitāds cēlies?

Kamēr biju nodevies cita vērošanā, tikmēr pats kļuvu ārējiem par apklūkošanas objektu.

Kaŗa beigās, kad plikadīda staigā uzcirtie, bet izbumbots bagātnieks velkas apdilis, pārāk ātri var maldīties otra novērtēšanā. Tāpēc vācieši izdomājuši kādu metodi, kas ievērojami samazina šāsienas, es bezcerīgi atsēdos, gaidīdams, kad gaļas pendelis atkal svērsies uz manu pusi, apzināmies, ka to aiztiekot, es spēlējos ar briesmām, jo viens vienīgs milzu dūres sitiens spētu mani piezīmogot pie sienas, padarīdams plakanu kā pleksti.

Bet arī lavīnu tuvumā dzīvo laudis, un tā es pagaidām neaizbēgu.

Vēl vismaz pusstundu es viņu cilāju, stūmu, vēlu un grūdu, velnišķā priekā šad tad paslepen iekniebdams, sajūsmināts par savu pārdrošību, ka varu rīkoties ar uguni, kas šimbrīžam slēpta lāča miegā. Ar to mani spēki un pacietība bija galā. Iznerrots un saīdzis es atstāju solu, kad lavīna atkal tuvojās, novēlēdams tai krist un sašķist. Pārējie cietušie mani sapņēma ar smīnu, tā pielīdzinādami sev. Bet es skumīgs skatījos uz sola galiņu, uz šo territoriju, ko miega pūznis bija iekaŗojis gulēdams.

Man pieliecās pie auss kāds atbrīvots kaŗa gūsteknis, vēl zēns.

„Redzēt, kungs," viņš čukstēja, „mēs ar viņu šitā mocījāmies kopš Minchenes. Bet tad nācāt jūs. Kur viņš iekāpis un kad aizsnaudies, velns to sazina. Dusmās pat šo ielaidu līdz galam," kareivis rādīja saspraužamo adatu rādītāja pirksta gaŗumā. „Viss veltīgi: sit vai zemē. — Kamerad, vai jums nebūtu cigarete? Neesmu . . ."

Aiz pateicības iedevu pat divas Pall Mall.

Aizsmēķējis, apskurbis no dūma, viņš pacēla balsi:

„Tādus mēs pazīstam. Viņi barojās, kamēr zēni krita."

Pienāca Heidelberga. Kupeju izvēdināja daža jauna seja kādu izkāpušo vietā.

Epitetiem vaiņagotais snaudulis krāca tālāk, bet kāds jaunpienācējs sāka ņemties ap to.

Es novēlēju labas sekmes.

Eslingenā, 1946.

(Turpmāk seko)

Kino programma

Odeon

TIMBERJACK

Piedalās Sterling Hayden, David Brian, Adolphe Menjou. Primitīvog dzīves apstākļos, ziemeļu mežos notiek nesaudzīga cīņa ar dabu, kas cilvēkos izraisa mežonīgas jūtu kaislības.

Loew's

JUPITER'S DARLING

Piedalās Esther Williams, Howard Keel. Mūzikālā filma, kuŗas darbībā vijas romiešu meitenes mīlas piedzīvojumi ar dažādām atrakcijām: redzamas armijas sadursmes pie Romas, dejas zem ūdens un ziloņi Alpos. Filmā daudz kontrastu, kas var saistīt savas dēkainības un barbariskās varonības dēļ.

International Cinema

LITTLE FUGITIVE

Šī filma izpelnījusies internacionālā filmu festivālā atzinību ar savu traģisko fonu, kuŗā darbojas amerikāņu pusaudzis, kas nonāvē savu brāli un aizbēg no vecāku mājām.

Uptown

6 BRIDGES TO CROSS

ar Tony Curtis. Kriminālfilma, kuŗas saturam izmantots stāsts par 2.5 milj. dol. nolaupīšanu no kādas Bostonas bankas.

Towne

THE LOVES OF VERDI

ar Mario del Monaco, Tito Gobi un Irene Genna. Fragmentārs stāsts par slavenā komponista Verdi dzīvi darbību un panākumiem, kuŗu caurstrāvo viņa pazīstamo operu dziedājumi.

Imperial

20,000 LEAGUES UNDER THE SEA

Piedalās Kirk Douglas, James Mason, Paul Lukas, Peter Lorre. Saturā izmantots pazīstamais Žila Verna fantastiskais romāns.

University and Eglinton

THE SILVER CHALICE

Piedalās Virginia Mayo, Pier Angeli, Paul Newman. Saturā stāsts par cilvēku dievišķīgiem spēkiem un cīņa ar pagānismu, labā uzvaru pār ļauno.

Shea's

CARMEN JONES

Piedalās Harry Belafonte un Dorothy Dandridge. Bizē Karmenas modernizējums, piedaloties krāsainu rasu aktieriem.

Šajās dienās iznāk JĒKABA JANŠEVSKA lielā romāna

BANDAVA

pēdējais sējums. Šis lielais darbs ar vairāk kā 1000 lpp. un I. Zeberiņa ilustrācijām ietverts 4 sēj. Katrs sējums maksā $2.50

BANDAVA ir lielā stila romānista Jēkaba Janševska romāna DZIMTENE tiešs turpinājums. Savos apjomos tas ir plašākais episkais daiļdarbs latviešu rakstniecībā. Kā DZIMTENE, tā BANDAVA saista lasītāju ar mūsu dzimtās zemes dabas īpatnību un skaistumu notēlojumu, kā arī mūsu tautas dzīves un cilvēku īstenībai tuvo un spilgto raksturojumu.

Abi romāni glabā sevī ne vien mākslas, bet arī kultūrvēsturiskas vērtības.

Jo redzamu vietu BANDAVĀ ieņem mīlestība, neizsīkstošs ir rakstnieka dzīves prieks un dzīves spēks. Tā Janševska Bandava kļūst par spēka malku nespēka brīžiem. Ar Bandavu rakstnieks apmierina lasītāja ziņkāri, atraisot mezglus, kas bija savilkušies ap dažu iemīļotu DZIMTENES varoņu dzīvi.

Ar Bandavu svešuma ceļos izdzītais latvietis atkal nokļūst uz dzimtenes takām, pa kurām viņš negrib beigt klīst, priecādamies par dabu un cilvēkiem, ko viņš tur satiek un kas viņam palīdz dzīvot.

Atkal ir krājumā un dabūjams šī paša autora lielais romāns

DZIMTENE

8 sējumos, nesaīsināts izdevums, kopā ar vairāk par 2000 lpp., bagātīgi ilustrēts. Katrs sējums maksā $2.00.

Visas grāmatas tikai iesietas

TILTA apgāda ģenerālkomisionārs

R. KRŪKLIŠA GRĀMATNĪCA,

511 Charles St., East Lansing, Mich. U.S.A.

LUNSKY
WA 1-3924

OPTIĶIS
470 College St.

Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles vislem redzes defektiem. Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

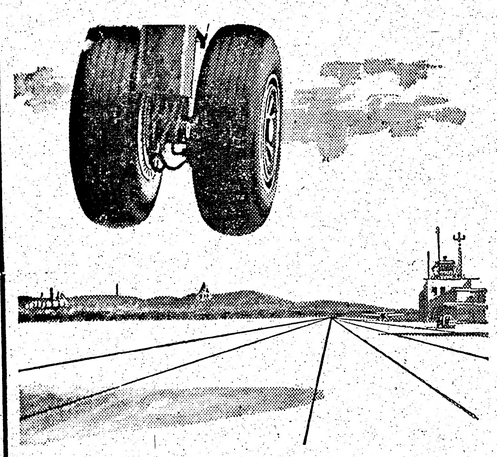

ĀRZEMJU MISIJA NOSLĒGUSIES

Vairāk kā priekš diviem gadiem THE HOUSE OF SEAGRAM lūdza Kanadas māksliniekus uzgleznot mūsu pilsētas un parādīt citu zemju ļaudīm, kāda izskatās mūsu zeme... tā ir stipra, augošas pilsētas, tāla nākotne, mūsu brīvais dzīves veids.

Šis gleznas, kopskaitā 52, tika gaisa ceļā aiztransportētas uz Latīņu Amerikas zemēm, tad uz lielākām Eiropas pilsētām. Vairāk kā viena ceturtdaļa miljona cilvēku 16 dažādās pilsētās pasaulē tās apskatīja 30.000 jūdžu garajā sekmīgajā ceļojumā. Kur vien tās izstādīja, tās ieguva jaunus draugus un radīja Kanadas labāku pazīšanu.

Tagad šīs gleznas ir atpakaļ mūsu zemē, viņu uzdevums ir labi veikts. Šobrīt tās tiek rādītas kanadiešiem 12.000 jūdžu garajā 2 gadu ceļojumā pa mūsu pilsētām no viena Kanadas krasta līdz otram.

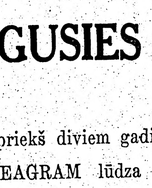

The House of Seagram

Skūpstīšanās — ieviesies paradums

R. Kenijons raksta, ka skūpstīšanās tikumu vai netikumu zinātnieki reti apcerējuši, un konstatē, ka parastais uzskats, it kā skūpstīšanās būtu dabiska parādība, ir maldīgs. Gluži pretēji, tas ir tikai ieviesies paradums, kas dažiem šķiet ļoti patīkami, bet citiem mazāk interesanti. Skūpsts esot ieviesies no Irānas un latīņu zemēm, bet pavisam svešs tas ir dzeltenai un melnajai rasei. Domā, ka skūpstīšanās paradums sācis izplatīties no Romas imperijas, kad kāju skūpstīšana nozīmēja padevību. Viduslaiku sākumā Francijā daži cilvēki skūpstu atzina kā mīlestības zīmi. Skūpsts šādā nozīmē ieguva neredzēti lielu piekrišanu un izteicās milzīgās skūpstīšanās „partijās." Viduslaiku cilvēki, kas jaunībā nepazina skūpstīšanos, pārdzīvoja otrus medus mēnešus un priecājās par šo jauno mulķību — modes paražu. Tālāk paradums pārsviedās arī uz Krieviju, kur pie mazākās iespējas visi, kas tikās, ieskatīja par pienākumu saskūpstīties. Skūpstīšanās palika jau tīri vai par paradumu un arī citās zemēs aizgāja par tālu, tā Anglijā, viesim ierodoties, saimnieka mājā bija jānoskūpsta ne tikai mājastēvs un mājasmāte, bet arī viss kustamais īpašums — suns, kaķis un cūka, tā apliecinot savu neliekuloto draudzību. Anglijā vīrieši skūpstījās vēl 16. gadu simtenī, bet tad šī paraža vīriešu starpā izzuda. Zinātnieki — mūki, rakstot par skūpstiem, tos klasificē, piem., augstākā vietā liekams svētais skūpsts; ir arī tirannu skūpsti, nodevēja skūpsti, dziedinošie skūpsti, utt., pavisam ap 15 grupu. Mīlas skūpsts viņu klasifikācijā ir ievietots tikai kā 15.

Uz Ukrainu deportēti ķīnieši

Apmēram 1 miljons Mao režīmam nederīgu ķīniešu deportēti uz Ukrainu, lai aizstātu pretkomūnistiskos ukraiņus, kas, kā Newsweek ziņo, savukārt deportēti uz Sibiriju. Deportēta esot arī Staļina meita, kurai kopš tēva nāves kustības brīvība bija ierobežota ar Maskavas priekšpilsētu.

Aiz DZELZS aizkara

Rīgas radiofons ziņo:

LABĀ ROKA NEZINA, KO DARA KREISĀ

6. februārī. CK sekr. Krūmiņa runa PSRS Augstākā padomē. „Pagājušā gadā valstij nodots un pārdots vairāk kā 1953. gadā: labība — 1.2 milj. pudu, kartupeļu — 10 tūkst. tonnu, gaļas — 10.000 to un piena līdz 67.000 to. Padomju Latvijas 1954. g. budžets izpildīts par 102%, kaut gan daudzi uzņēmumi savas normas nav veikuši. 3 ministrijās par 20 milj. rub. neprodukтīvo izdevumu. Vietējās rūpniecības vadība ierobežota. Neprasot padoma un neizpētot apstākļus, PSRS Gosplāns devis LPR 1955. g. plānu — tajā jauna produkcija — 1500 graudu tīrītāju BS8. Lai veiktu šo uzdevumu, Rīgas Sarkanais metallists spiests pārtraukt līdzšinējos darbus, kuros visus šos gadus strādājot, iegūta prakse.

Papīra ražošanas un kokapstrādāšanas ministrija devusi rīkojumu Latvmēbel trestam pagatavot Podoļskas fabrikas vajadzībām šujammašīnu galdus par 32 milj. rubļu un citus priekšmetus par 10 milj. rubļu. Sakarā ar to Latvmēbel trests spiests demontēt vienu mēbeļu fabriku un pārtraukt pirmklasīgu mēbeļu ražošanu. Pēc mūsu domām — šāda nederīga prakse jāpārtrauc.

1955. g. valsts budžetā pārvaldes izdevumi samazināti par 16,5%. Bet daži ministri samazina pārvaldes aparātu uz brīvo vietu rēķina un likvidē zemākus posteņus.

Republiku un pat Vissavienības nistrijas mēģina ievest praksē nelikumīgu norēķinu došanu, piem., PSRS Plašā pat. pr. ministrija prasa, lai tabulās uzrāda 28 rub. vairāk nekā faktiski ir.

Kultūras min. Ostrova runa: „Pagājušā gadā ar kukurūzu bija apsēts 8000 ha, bet šogad ar šo kultūru jāapsēj 100.000 ha.

Kaut gan republikā nepietiek kokmateriālu, PSRS Mežrūpniecības min. Orlovs uzdevis izvest no Latvijas 400.000 kub. metru baļķu, bet kur lai tos ņem. Pēc 1955. gada plāna jāsagatavo 2.720.000 kubikmetru kokmateriālu.

Sakarā ar izejvielu trūkumu darbu pārtrauca Slokas papīrfabrika."

Šāda valoda no komūnistu dienderiem Latvijā vēl nebija dzirdēta. Vai tas būtu Maļenkova nopelns, par ko viņam 8. februārī bija jāatzīstas neprašanā vadīt komūnistiskās valsts saimniecību?

ZINĀTŅU AKADĒMIJAI 9 GADI

7. februārī. „Šodien paiet 9 gadi kopš dibināta Latvijas pad. republikas Zinātņu akadēmija, kurai ir 16 institūti." (Tikpat daudz, cik bija pirms 9 gadiem. Ref.).

RAŽO CUKBARĪBAS KOMBAIŅUS

8. februārī. — Liepājas lauksaimniecības mašīnu fabrikas dir. Deņisovs: „Mēs gatavojam kombaiņus cūkbarības sagatavošanai. Viens kombainis diennaktī spēj sagatavot barību 800 cūkām. Liela partija šādu kombaiņu nosūtīta uz Altaju, Omsku un Staļinsku. Mēs uzlabojam konstrukciju."

PILSĒTĀS TRŪKST DĀRZĀJU

11. februārī. „Pag. gadā dārzāju audzēšanā bijuši lieli trūkumi: 5 rajonos pie Rīgas netika veikts sējas plāns un tāpēc darba ļaudīm pilsētās trūkst dārzāju — sīpolu, tomātu, gurķu, ko vajadzēja ievest no attālākiem rajoniem un pat no citām republikām. Pavisam maz audzē skābenes, rabarberus un rutkus. Daudzi kolchozi pagājušā gadā vēlu dēstīja agros kāpostus un tāpēc cieta lielus zaudējumus."

LATVIEŠU LITERATŪRA KRIEVISKI

12. janvārī. „Pirmo reiz izdota grāmata — Latviešu literātūra krieviski. Šinī grāmatā ir latviešu literātūras darbu tulkojumi krievu valodā. Grāmatā ir darbi līdz 1954. g. 1. decembrim." (Patiesībā tikai brāļi Kaudzītes, Blaumanis, Veidenbaums, Pumpurs un Rainis. Ref.).

BUS JĀMĀCĀS „ĶINIEŠU ĀBECE"

14. februārī. — „Rēzeknes depo vec. mašīnists Aleksandrs Burvikovs vairāk kā 2 gadi bija Ķīnā. Viņš palīdzēja ķīniešiem apgūt padomju mašinistu progresīvās metodes. Viņš stāsta par ķīniešu brālīgo draudzību pret padomju tautu. Zinātņu akadēmijas Centr. bibliotēka saņēma no Ķīnas akadēmijas grāmatas ķīniešu valodā. 1954. g. saņemts 119 grāmatu un žurnālu, starp tiem ir arī Mao Tse Tunga darbi."

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no plkst. 9-11 un no 5-7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1681
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5-7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324

Dr. SILVIJA UŽANS
BĒRNU, IEKŠĶIGĀS UN ĀDAS SLIMĪBAS
pieņem no plkst. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās un sestdienās no plkst. 12—1
52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892, Toronto

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. katru dienu
Runā vācu un slavu valodas.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē
Speciālists iekšķigās, sieviešu un veneriskās slimībās
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski, Pieņem no 3-9 vakarā

SAIMNIECE AR LABU PRAKSI
klāj siltus un aukstus viesību galdus
Zvanīt RO 4538, Toronto

A. W. FARLINGER R.E., LTD.
Pirms pērkat vai pārdodat nekustamus īpašumus, sazinieties ar mūsu latviešu pārstāvi
587 BLOOR ST. W. (Bathurst-Bloor)
- **Piedāvājam izdevīgākos īpašumus visos pilsētas rajonos**
- **Palīdzam obligāciju sagādē**
- **Palīdzam sagādāt aizdevumus iemaksām līdz $2.000 un vairāk par 3 proc. gadā.**

L. VĒVERIS
Birojā OL 6357 Mājās JU 5049

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķigās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1-2 EUCLID AVE, WA 1-6708 Toronto

Dr. T. L. Granovsky
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. JĀNIS REKAI
chirurgs un dzemdību palīdzība
Dr. PAULS REKAI
iekšķigās slimībās un Rentgena uzņēmumi
219 St. Clair Ave, W.
Toronto, Ont.
WA 3-2395
Iepr. telef. pieteikšanās

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. MICHAEL BALKANI
spec. sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā
202 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimniekus
Tel. WA 1-3632 un HU 8-7841

VAI DZIEDĀTĀJIEM VEIKSME ARĪ TIRDZNIECĪBĀ?

Trīs reizes nedēļā Hamiltonas pilsētas valdes nama torņi noklausās Bābeles rekonstruēšanas mēģinājumā — tirgus nojumēs, jo tas atrodas turpat torņu pakājē.

Apmēram 30 dažādās valodās tiek piedāvāts, jautāts un noraidīts — pirkts un pārdots viss, ko ražo bagātajā Kanadā. Tā šajā valodu mudžeklī var dzirdēt arī latviešu valodu. Novērtējot un izpētot, šīs zemes apstākļus, daži tautieši sākuši izmeģināt roku tirdzniecībā, nevien tirgū, bet arī veikalos un šodien Hamiltonā bez amatnieku uzņēmumiem darbojas vēl trīs veikali: auto darbnīca, juvelieru veikals un pārtikas preču tirgotava (Pēdējā laikā esot „radušies" vēl divi veikali klāt). Izstaigājis tirgus nojumes, noklausījies dzīvo vistu, pļu un zosu gaginināšanu, iegriezos arī ap stūri — Jorka ielā 46 — latviešu veikalā, jo te, kā biju dzirdējis, varot pirkt tādas delikateses latviešu gaumē, kuras grūti atrast. Iejot veikalā, negaidīti aiz letas sastopu dziedātāju Almu Skudru — Beverīnas koŗa dirigenti. Pārsteigumā gandrīz nopirku preces, bez kurām varēju iztikt.

Pārrunās noskaidroju, ka dziedātāja un dirigente savu pirmo kori nodibinājusi jau 1939. gadā Latvijā, vēlāk Vācijā, Anglijā un tagad Kanadā, ziedojot šai lietai laudz laika, tā ka jāsecina, ka pašreizējā nodarbošanās tirdzniecībā ir „pelēkās ikdienas" darbs — blakus ienākums.

Viņai pagātnē bagāta mūzikāla pieredze, kas sākusies Rīgas radiofonā, kopā ar Borisu Piekalnīti, Faniju Vīksni un citiem.

Tagadējais Beverīnas koris Kanadā nodibināts 1952. g. Pārējam atkal uz ikdienas runām un veikala plauktos sarindotajām Eiropas un vietējām izlases delikatesēm, jo parasti pircējs — eiropietis vispirms jautājot pēc savas zemes tik pierastajiem ražojumiem, bet arī „vietējie" pamazām sākot cienīt mūsu saldsskābo maizi un Kristapsona galas izstrādājumus.

„Veikalu atvēru pirms pusotra gada ar $1.800 ietaupījumu un ticību — izturēt. Man jāpateicas vispirms Hamiltonas tautiešiem, kas ne tikvien labprāt noklausās mūsu dziesmās un Beverīnas koŗa priekšnesumos, bet arī aiz tīri latviskās sirsnības atbalsta latviešu uzņēmumus, tāpat kā to dara lietuvji, igauņi un citi. Pircēju, kā sestdienā, sarodas daudz, un man jāatvadās, bet dziedātāja vēl piekodina nepalaist garām garīgo koncertu baznīcā, kas paredzēts aprīlī.

J. L.

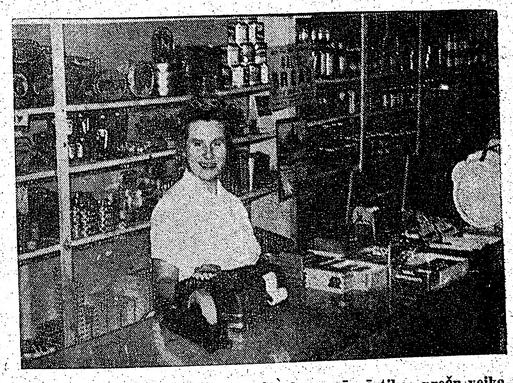

Dirigente un dziedātāja Alma Skudra savā pārtikas preču veikalā Hamiltonā. J. Ligera uzņ.

Kobalta bumbas Francijai

Pirms dažām dienām Francijai nosūtītas divas kobalta bumbas cīņai ar bīstamo slimību vēzi. Vērtīgā ārstniecības līdzekļa dāvinātāja ir Kanadas Atomenerģijas sabiedrība. Franču iestādes paziņojušas, ka sūtījums jau pienācis Havras ostā, kur to atvedis holandiešu kuģis Prins Frederik. Katra bumba sver ot 10 tonnu.

SINGER

PILNA CENA $19.50

Iesp. uz nomaksu

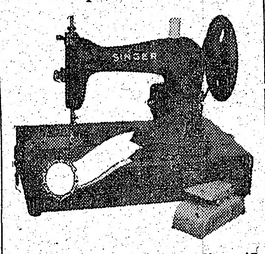

Pārbūvētas šujammašīnas ieprotēju uzraudzībā ar importētām daļām

IZPĀRDOŠANA

Jaunas

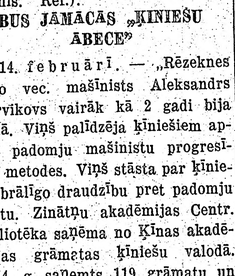

apaļā spolīte, ar pārnesamo kasti

TIKAI JAUNAS $29.50

5 gadu garantija — Jauns motors — Jauns kājas pedālis — Jauns pārvalks

Demonstrē mājās par brīvu. Par brīvu iztaisa pogu caurumus pirmajiem 25 pasūtinājumiem

Tel. WA 1-5161

IMPERIAL SEWING MACHINES Co. Ltd.

289 College St., Toronto

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. Krone-Balduma

SIĻĶU ĒDIENI

Siļķes ir ļoti izplatīts tautas barības līdzeklis, arī viens no lētākiem. Siļķes var sagatavot dažādos veidos, vārītā, ceptā, žāvētā, marinētā un sālītā. Siļķu ēdienus, skatoties pēc to sagatavošanas veida, var lietot kā priekšēdienus, otrās brokastīs, vakariņās un arī aukstam galdam.

CEPTAS SIĻĶES

2 mārc. svaigas siļķes, 100 gr. sviesta, sāls, 1 sīpols. Pētersīļi.

Notīrītām un nomazgātām siļķēm nogriež spuras, asti un galvu. Sviestā sasautē šķēlēs sagrieztu sīpolu. Siļķes pārkaisa ar sāli un cep no abām pusēm gaiši brūnas. Sakārto blodās, pārliek sautētos sīpolus un pārkaisa ar pētersīļu lapiņām. Klāt dod novārītus kartupeļus.

CEPTAS SIĻĶES AUKSTĀ VEIDĀ

Notīrītas svaigas siļķes mērcē vieglā sāls ūdenī, tad izņem un nosusina. Apvīļā miltos un cep karstā sviestā brūnas. Saliek dziļākā traukā, pārliek ar šķēlēs sagrieztiem sīpoliem, citrona šķēlēm, lauru lapām, piparu graudiņiem un krustnagliņām. Pārlej ar karstu vinetiki.

Pēc vēlēšanās var pielikt klāt arī drusku cukura. Siļķes gatavas ēšanai 3—4 dienās.

CEPTAS SIĻĶES UZ REŽĢIEM

2 mārc. svaigas siļķes, sāls, miltī un eļļa pēc vajadzības.

Svaigas siļķes notīra, izņem iekšas, nomazgā, nogriež galvu. Muguras pusē šķērsām vairākas reizes iegriež. Viegli apsāla. Apvīļā miltos un pārslacina ar eļļu. Liek uz ieeļļota režģa un cep vidējā karstumā. Klāt dod novārītus kartupeļus un gurķu salātus.

CEPTAS PILDĪTAS SIĻĶES

2 mārc. svaigas siļķes, 200 gr. rīvmaizes, 2 sīpoli, muskatrieksts, 150 gr. sviesta, pētersīļu lapiņas, 50 gr. miltu, 1 ola.

Siļķes notīra un nomazgā, pārgriež, atstājot ādu veselu. Izņem asakas. Sīpolu sasautē sviestā, pieliek sāli, sarīvētu muskātu, rīvmaizi, sakapātas pētersīļu lapiņas. Visu labi sajauc un pilda siļķēs. Tad apvīļā olā un miltos. Cep karstā sviestā.

Šādi sagatavotas siļķes var cept arī krāsnī. Klāt dod brūni ceptus kartupeļus un lapu salātus.

CEPTAS SIĻĶES PERGAMENTĀ

2 mārc. siļķes, 1 sīpols, 50 gr. tauku vai sviesta, sāls, 1 citrons

Svaigas siļķes notīra, nomazgā, atbrīvo no asakām un atdala filejus. Pārkaisa ar sāli un apslacina ar citrona sulu. Sīpolus smalki sakapā un liek starp divi filejiem, ietin ar sviestu ieziestā pergamenta papīrā. Liek cepeškrāsnī uz režģiem un cep gatavas. Klāt dod brūni ceptus kartupeļus, lapu vai arī tomātu salātus.

SIĻĶU SACEPUMS AR SIERU

1½ mārc. sālītas siļķes, 50 gr. sviesta, 50 gr. siera, ¼ ltr. skāba krējuma, 50 gr. žāvēta biezāka speķa, pipari, 1½ mārc. novārītu kartupeļu, 1 sīpols.

Novārītos kartupeļus sagriež šķēlēs. Izmērcētām siļķēm novelk ādu, atbrīvo no asakām un sagriež nelielos gabaliņos. Sagrieztās kartupeļu šķēles liek ietaukotā formā 3 kārtās, tad šķiņķa gabaliņus un virsū kartupeļus. Pārlej ar krējumu, kam piejaukts sarīvēts sīpols, pipari, mazos gabaliņos sagriezts speķis un sarīvēts siers. Cep vidējā karstumā līdz vienai stundai. Pasniedz galdā ar visu formu.

SIĻĶU UN KARTUPEĻU SACEPUMS

1½-2 mārc. vārītu kartupeļu, 1—1.5 mārc. sālītas siļķes, ¼ ltr. sk. krējuma, 50 gr. sviesta, 1 ēd. kar. miltu, 1 sīpols.

Izmērcētas siļķes atbrīvo no ādas un asakām. Sagriež četrstūrīgos gabaliņos. Saliek ietaukotā formā 3 kārtas šķēlēs sagrieztus kartupeļus, pārkaisa ar sāli, uzliek sīpola šķēles, siļķes gabaliņus un tā turpina, līdz forma ir pilna. Pēdējai kārtai jābūt pārliktai ar kartupeļiem. Krējumu sajauc ar miltiem un sviestu. Pārlej sagatavotai masai. Cep vidējā karstumā līdz 1 stundai.

SIĻĶES KRĒJUMA MĒRCE

1½—2 mārc. sālītas siļķes, ¼ ltr. skāba krējuma, 1 sīpols, pipari, 1 citrona sula, sāls pēc garšas.

Izmērcētās siļķes iztīra, novelk ādu un atbrīvo no asakām. Izdala filejus, un šķērsām sagriež garenos gabaliņos. Nomērcētos siļķu pieņus izrīvē caur sietu un samaisa ar krējumu un sarīvētu sīpolu. Ja vajadzīgs, pieliek sāli. Pieliek piparus un citrona sulu.

Pārlej pār sakārtotiem fileju gabaliņiem. Mērcei var ar pielikt sarīvētu ābolu.

ŽĀVĒTAS SIĻĶES EĻĻĀ

1—1½ mārc. žāvētas siļķes, 1 mārc. eļļas, 1 sīpols. 2 lauru lapas.

Žāvētām siļķēm novelk ādu, izņem asakas un sagriež lielākos gabaliņos. Sakārto traukā, kārtām liekot šķēlēs sagrieztus sīpolus un lauru lapas. Pārlej ar eļļu un novieto vēsā vietā. Lieto pēc 2 dienām.

SESTDIEN, 5. MARTĀ, „TOP HAT" KLUBA ROMANTISKAJĀ ZĀLĒ, LAKESHORE RD., TORONTO, SĀKUMS PL. 7.30 VAK.
KARNEVĀLU SEZONAS NOSLĒGŠANA AR

VILIBALDA DROSMIŅA BALLI

Burvīgas gaismas, baloni, serpentīns, masku godalgošana un daudz citu jauku izdarību.

ATSPIRDZIŅĀJUMI, ARĪ REIBĪGI. LABĀKĀ DEJU MŪZIKA

Vēlams maskās, bet nav nepieciešams. • Galdiņi • Pārsteigums!

DV TORONTO NODAĻA un DV SPORTA KLUBS

MAŠĪNBURTLICIS
vajadzīgs latviešu spiestuvei. Vēlama angļu valodas prašana, bet tā nav nepieciešama
Zvanīt EM 8-0792, Toronto

Dažādus elektriskus darbus un elektrisko priekšmetu labojumus veic
R. PURVS
MO 1640, Toronto

MEKLĒJAM SIEVIETI
pie viegliem mājas darbiem. Lūdz zvanīt
LY 4759, Toronto

Mūsu mīļais goda filistrs un Latvijas mākslas akadēmijas bij. mācības spēks

PROF. KĀRLIS BIKŠE

dzimis 1887 g. 9. dec. Liepājā, miris 1955. gada 11. februārī Sidnejā

Integer vitae...

Viņa piemiņu glabās
LŪ akadēmiskās b-bas
KONKORDIJAS VALDEMĀRIJAS saime

Lūdzu atsaukties
Pēteri Nīcmani un Ernestu Skuju.
Zvanīt vai rakstīt Art. Liviņam, 506 St. Clarens Ave, Toronto, tel. LO 7943

Mūsu mīļais biedrs, žurnālists

HARALDS ZAĻUMS

dzimis 1905. g. 14. janvārī Latvijā,
miris 1955. gada 13. februārī Kalifornijā

Mīļā piemiņā paturēs
LATVIEŠU PRESES BIEDRĪBA

Š. g. 11. martā, pl. 8 vakarā, 62 Claremont Ave, Toronto
TLB DIŽDANCIS rīko

GADSKĀRTĒJO SARĪKOJUMU AR BALLES KARALIENES VĒLĒŠANĀM

ATSPIRDZINĀJUMI • IGAUŅU KAPELLA
Visi laipni ielūgti

SADBERIJĀ PARK THEATRE,
269 Hazel St., tel. OS 3-1572, no ceturtdienas, 3. marta līdz trešdienai, 9. martam, 1955. g. rādīs filmu

Mein Herz darfst du nicht fragen

(Angļu teksts). Mūsdienu liktenfilma. Divu sieviešu cīņa par vienu bērnu. Galvenās lomās: HEIDEMARIE HATHEYER, MARIA HOLST, WILLY BIRGEL. Jaunākais Vācijas nedēļas apskats. Sākums ik dienas pl. 7 un 9.15 vak., bet sestdienās plkst. 2, 4.15, 6.45 un 9.15. Katru ceturtdienu programmas maiņa
Mūsu nākošā filma — SAISON IN SALZBURG
Visi laipni lūgti

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792, pie Grace

LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5937
Elektriskie, ķīmiskie, aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana.
Sejas kopšana
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

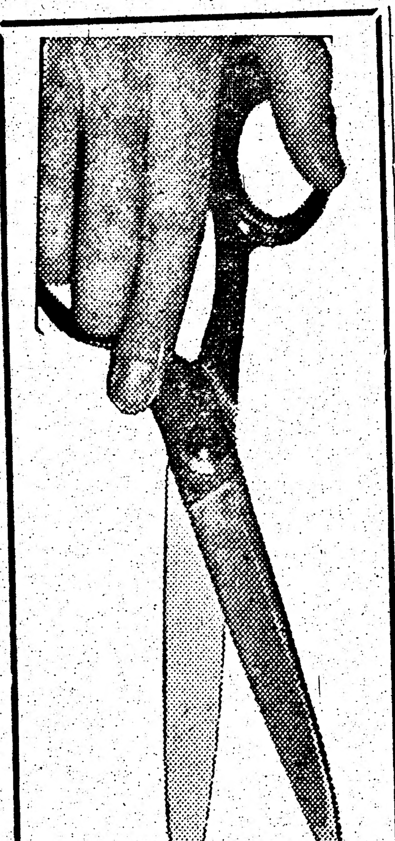

KOPŠ 1910. GADA
Kanadas vīrieši ir pievērsuši uzmanību TIP TOP TAILORS tāpēc, ka tiem ir vajadzība pēc labām un pēc mēra gatavotām drēbēm — tāpēc arī TIP TOP TAILORS Jums garantē gandarījumu vai arī jūs saņemsit naudu atpakaļ. Jūsu draugi Jums pateiks, ka TIP TOP TAILORS ir pazīstams ar

PLAŠĀKO DRĒBJU IZVĒLI KANADĀ

Tip Top tailors

When the North Wind doth Blow...

you shall have **Comfort!**
WITH
Waterbury furnaces
GĀZES vai EĻĻAS
Mūsu specialitāte ir automatiskā apsildīšana
Zvanīt
GARNEY & CO
15 BARTON AVE,
ME 2554, TORONTO

ATKAL DABŪJAMAS

A. Eglītis — Neierastā Amerika	$4.50
„ — Līgavu mednieki	$3.30
A. Niedra — Rūžu Kristīne	$3.85
„ — Pie Azandas upes	$3.50
H. Budulis — Cilvēks dzīves spogulī	$2.75
K. Hamsuns — Mistērijas	$3.30
Z. Lāgerlēva — Kristus leģendas	$4.00
F. G. Bengstons — Sarkanā odze	$4.50
M. Vesterlinds — Nemirstīgais Mocarts	$3.50
Latviešu nerātnās anekdotes, luksa izdevums	$6.00

BĒRNU GRĀMATAS

V. Stēlerte — Zelta cirvītis	$2.00
A. Andersone — Augsim Latvijai	$1.25
J. Širmanis — Pīkstīte	$2.50
Valdis — Staburaga bērni	$3.80

Kā arī 1955. gada sienas kalendāri plašākajā

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont. Kanadā,

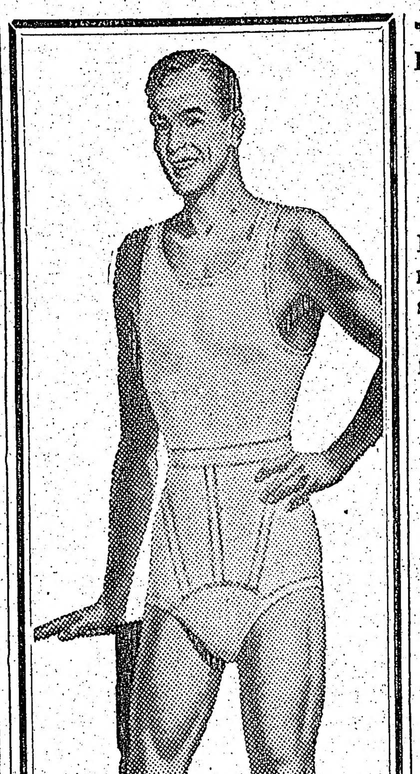

Watson's 372
ATLĒTIKAS SPORTA BIKSES
Nepārspēts Watsona ražojums! Visi aktīvie sportisti ir sajūsmināti par trīskāršo labumu: elastīgs viduklis, ērta valkāšana, speciāli šūdinātas. Viegli mazgājamas — nav jāgludina. Izturīgas, ilgs mūžs
W 11-54

DĀMU FRIZIERSALONS
MODEL
VIJA KREMANIS
109 Moberly Ave Toronto
Tel. GR 0464
Danforth-Woodbine, 2. stāvā

Frank Vass, B.A.
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un SPADINA ielu stūrī
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112

The Parisian Laundiy Company of Toronto Ltd.
214 BATHURST ST.
EM 8-3492, TORONTO
Pieņemam un nogādājam mājās

DAVID R. JOSEPHSON
R.O.L.B.E.O.
336A BLOOR ST. W., TORONTO
(Spadina Rd.) birojā WA 3-9494
ACU PĀRBAUDE RECEPTE

IĪRĒJAMAS 2 nemēbelētas istabas 2. stāvā un virtuve pagrabā. Gāzes plīts, garāža, laba satiksme, 388 Merton St., Toronto. Zvanīt pēc pl. 5 vakarā MO 5416. (950)

IZĪRĒJAMA saulaina mēb. ist. 3. stāvā, vārīšanas iesp., laba satiksme, Broadview un Riverdale rajonā. Zvanīt pēc pl. 6 vak. RI 1454, Toronto.

IZĪRĒJAMA liela mēbelēta istaba un puse virtuves ar atsevišķu gāzes plīti. Zvanīt pēc plkst. 6 vak., tel. HA 6796, Toronto. 885)

IZĪRĒJAMA nemēbelēta istaba pārim vai vieniniekiem pilsētas centrā. Tel. EM 4-2543, Toronto.

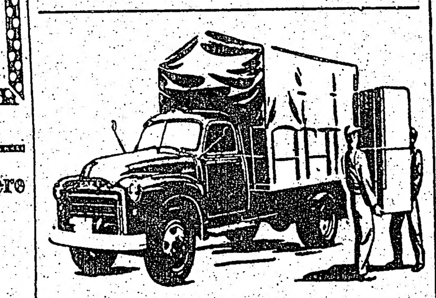

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS (BALTIC MOVERS)
Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury
Lūdz zvanīt OL 1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

Latviešu dāmas! Eiropas frizieris
Kapsi's Hair Styling
113 MAC PHERSON AVE.
Starp Yonge St. un Avenue Rd.
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

IZĪRĒJAMAS 2 istabas un virtuve ar vai bez mēbelēm. Zvanīt pēc pl. 5 vakarā. GE 0391, Toronto. (931)

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N.Y. Kalpaka piemiņas dievkalpojums svētdien, 6. martā, plkst. 3 pp. Betlēmes baznīcā; abi mācītāji, solists Igors Egle. Piedalās Ņujorkas korparāciju kopa, pēc tam kafijas galds.

Plkst. 2 Port Vašingtonā māc. F. Treus; plkst. 6 vak. Ņurošelā māc. A. Ozols.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Sestdien, 5 martā, pl. 7.30 plkv. O. Kalpaka piemiņas brīdis. 195 N. Cumberland St., Port Arturā.

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Niagārā, 6. martā, plkst. 2 pp. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd. N. dievkalpojums.

Londonā, 13. martā, plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievkalpojums.

Velandā, 20. martā, plkst. 12.30 Ungāru baznīcā dievkalpojums.

St. Katarīnēs, 20. martā, plkst. 2.30 pp. Kristus bazn. dievkalpojums.

Londonā, 27. martā, plkst. 4 pp. Trīsvienības baz. dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave, So.).

Piektdien, 4. martā, plkst. 7.00 vakarā draudzes bībeles stunda — 20 Carvick Ave.

Sestdien, 5. martā, plkst. 7.30 vakarā dāmu komitejas sanāksme — mācītāja mājā.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259

Plkv. Kalpaka piemiņas dievkalpojums svētdien, 6. martā, plkst. 2 dienā. Sprediķos māc. E. Pavasars, dziedās HLB koris.

Svētdienas skola plkst. 4 pp.

13. martā — dievkalpojums pl. 5.30. Svētdienas skola 4 pp.

20. martā dievk. pl. 2.30 pp. Pēc dievkalpojuma draudzes gada pilnsapulce. Pēc tās groziņu vakars. Svētdienas skola nenotiks.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563).

Svētdien, 6. martā, plkst. 4.00 Lūdzamās dienas un Kalpaka piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu.

Sestdien, 12. martā, plkst. 8 vak. draudzes koŗa koncerts.

Svētdien, 13. martā, plkst. 11.00 dievkalpojums.

Svētdien, 20. martā, plkst. 4,00 dievkalpojums.

Svētdien, 27. martā, plkst. 11.00 dievkalpojums.

Pūpolsvētdienā, 3. aprīlī Latvijas archibīskapa 85 mūža gadiem veltīts dievkalpojums. Pēc tam draudzes vakars ar referātu par archibīskapa mūža darbu un priekšnesumiem. Tējas galds.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzē Toronto 1955. gada marta mēnesī.

6. martā, plkst. 11 no rīta plkv. Kalpaka piemiņas dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. Māc. A. Lūsis.

13. martā, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Lūsis.

Dievkalpojuma laikā reliģiska satura filmas izrāde bērniem baznīcas apakšējā zālē.

20. martā, plkst. 4 pp. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā — māc. A. Briedis.

27. martā, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Briedis.

Bramptonā, 6. martā, plkst. 1.30 Latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums Grace United baznīcā, māc. A. Briedis.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

6. martā plkv. Kalpaka piemiņas dievkalpojums plkst. 3 pp.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Kirklendleikā, 13. martā, plkst. 8.45 lut. baznīcā dievkalpojums. Bērniem mācības sestdien, pl. 14.

Virdžinijtaunā, svētdien, 13. martā, plkst. 14,00 anglikāņu baznīcā dievkalpojums. Bērniem mācības pl. 12.

Norandā, svētdien, 13. martā, pl. 17.00 United baznīcā dievkalpojums ar sv. vakarēdienu. Bērniem mācības sestdien, plkst. 13.30.

Māc. H. Kušķis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q. tel. DE 8394).

Monterālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Otavā, sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzei, 210 Wilbrod St.

Latviešu skolas tic. māc. stunda pusstundu pirms dievkalpojumiem baznīcas zālē.

TORONTO EVAŅĢELISTU TEMPLI

Latviešu dievkalpojums (latv. valodā) Dundas — Bond ielu stūrī, katru svētdienu plkst. 4 pēc pusdienas.

LATVIEŠU GRĀMATU APGĀDĀ

DZINTARS

iznāk divi ievērojami izdevumi:

JĀNIS EZERIŅŠ
NOVELES
Jāņa Rudzīša sakārtojums un ievada apcere

No Jāņa Ezeriņa nāves pag. gada 24. decembrī pagāja 30 gadu. Ieguvis savu vietu mūsu literātūrā reizē ar Latvijas neatkarības cīņām, dažos gados līdz īsā mūža beigām viņš strauji izauga par rakstnieku, kuŗa atstātais mantojums vēl arvien skaitāms pie latviešu stāstniecības visvērtīgākās daļas. Kā novelists viņš kļuva par šīs formas romāņu tradiciju nostiprinātāju un pirmo meistaru latviešu literātūrā. — Sakārtojumā ievērojot pirmpublicējumu chronoloģisko secību, **mūsu izdevums ar vairāk par 500 lappusēm, aptvers visu galveno, kas sakopots Ezeriņa noveļu grāmatās Dziesminiekā un velnā, Majestātes kazarmās un Leijerkastes abās daļās. Pirmais tāda veida Ezeriņa noveļu izdevums trimdā, kas nepieciešams visiem latviešu literātūras draugiem.**

MIKA VALTARI romāns
TUMŠAIS ENGELIS
No angļu versijas tulkojusi Ofelija Sproģere

Latviešu lasītāji atcerēsies somu rakstnieku Miku Valtari pēc viņa psicholoģiskā smalkā romāna Svešinieks ienāca sētā un dziļā patriotisma piestrāvotās Somijas Ziemas kaŗa grāmatas Mēs nemirsim nekad! Valtari romāns Tumšais eņģelis, kas jau tulkots vairākās Eiropas valodās, risina kādu autora pašiecerētu leģendu uz vēsturiska fona, šai sakarā izvēloties Konstantinopoles krišanu turku varā 1453. gada pavasarī. Spēcīgā izteiksmē tēlodams aplenktās pilsētas postu, izsekodams kādas kultūras agonijai un iezīmēdams kādu mistiski leģendāru tēlu, kas seko likteņa lēmumam palikt tumši apjaustā dzimtā pilsētā, lai iegūtu to kā savu mantojumu, Mika Valtari arī šajā romānā modina latviešiem tuvas asociācijas par mūsdienu notikumiem.

Apgādā krājumā:
Zenta Mauriņa — LATVIEŠU ESEJAS, ies. $3.60, broš. $3.00
Zenta Mauriņa, SĀPJU NOSLĒPUMS (esejas), ies. $21.0, br. $1.60

Apgāds DZINTARS, c/o J. Kļaviņš
Kopingsvägen 69 A Västeras, Sweden

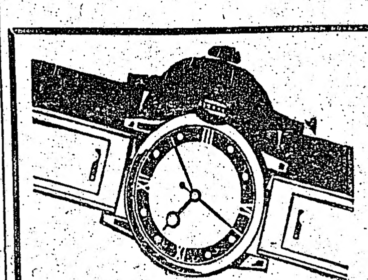

HAMILTONĀ
Atlantic Juwellery
170 James St. N.
Tel. JA 9-1487
LATVIEŠU UZŅĒMUMS

- Longines Wittnauer pulksteņi ar pasaules slavu
- Laulības gredzeni
- Dzintars visādos veidos
- Pulksteņu un rotas lietu labojumi ar garantiju
- Sveices pulksteņu izpārdošana līdz 50% atlaide! (laikā līdz 10. martam)

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ ....
līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $...............
.............................abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9369

APKĀRT ZEMES LODEI

● Jaunais likums Ēģiptē nosaka, ka ikvienu valdības ierēdni, kas lasīs laikrakstu darba laikā, sodīs ar 15 dienu algas atvilkumu, bet to, ko piekļers gulēšanā, sodīs ar 5 dienu algas atvilkumu.

● Kaut gan plūdi ņodarījuši milzu zaudējumus, ķīniešu zemniekiem 80 proc. ražas jānodod valdībai, kas to sūta uz Krieviju un citām komūnistu zemēm.

● Gandrīz puse no pasaules žīdiem, skaitā ap 6 miljoni, dzīvo ASV un 100.000 no tiem pārgājuši kristīgā ticībā.

● No visiem ASV iedzīvotājiem apmēram 65 miljoni patērē reibīgus dzērienus, caurmērā 46 galoni uz cilvēku, kas naudā ir $1.228.428 vienā stundā!

● Muhamedāņu vadoņi no Ēģiptes, Pakistanas un Saudi-Arabijas nolēmuši sūtīt savas ticības misionārus uz Āfriku, lai tie sacenstos ar kristīgās ticības misionāriem.

● Sarkanā Ķīna izsludinājusi Konfūciju un tā mācību kā nesaskanīgu ar komūnisma principiem, atzīstot, ka Konfūcijs bijis tautas ienaidnieks.

● Hamburgas laikraksti ziņo, ka 33 gadus vecajai vācietei piedzimis ceturtais dvīņu pāris. Laimīgais Edites Davidas vīrs pelnot ap 25 dalorū nedēļā. Viņa jaunākās mantinieces esot divas astoņu mārciņu smagas meitas. Laimīgie vecāki precējušies 1945. gadā; viņu laulības bilance esot šāda: 1946. g. puika un meitene, pēc trim gadiem meitene, 1952., 1953. un 1955. g. dvīņiši.

● Montreālas franču laikraksti ziņo, ka Musolini kundze dona Rachele Musolini, lai dzēstu vīra ietaisītos parādus, bijusi spiesta pārdot savas ģimenes īpašumus. Diktātora parādi bijuši ap 20 milj. dol. Bez tam pati Musolini atraitne nonākusi smagos apstākļos, jo sasilimusi viņas meita ar bērnu trieku. No nepārdotajiem Musolini īpašumiem vēl esot kāda veca pils, kas atrodas pie Musolini dzimtās pilsētas La Rocca Delle Caminate. Izņemot divas istabas, pārējā pils daļā dzīvojot bēgļi.

● No Istambulas ziņo, ka bijušais Vācijas diktātors Adolfs Hitlers tur redzēts kādā ielu dzelzceļu vagonā. „Nāciet ātri, es redzēju Hitleru ielu dzelzceļa vagonā!" saucis kāds pilsonis vēja ātrumā ieskrienot vietējā policijas iecirknī. Kad policisti ieradās norādītā vietā, tie nejutās vīlušies, jo uz sola nevainīgi sēdēja „Hitlers". No pilsoniskā miera iztraucētais celinieks ne vārda neteicis devās līdzi likuma kalpiem. Pārbaudot dokumentus izrādījies, ka Hitlera dubultnieks kopš 1939. gada strādā kā ierēdnis kāda advokāta birojā. Pēc lietas noskaidrošanas un policijas atvainošanās par pārskatīšanos, ierēdnis paķēris taksi, lai izbēgtu no pūļa, kas taisījies viņu ielenkt.

Lidojošie šķīvji Krievijā

Liekas, ka tagad kārta pienākusi arī Krievijai redzēt lidojošos šķīvjus. Pēc laikrakstu ziņām vairākas personas novērojušas lidojošos šķīvjus Maskavas apkārtnē. Tie redzēti lielā augstumā: bijuši gan ovāli, gan arī cigārveidīgi. Pēc dažiem mirkļiem šķīvji nozuduši no redzes aploka. Kādas citas ziņas vēstī, ka ovālie priekšmeti redzēti arī pie Gomeļas un virs Ļubļinas meteoroloģiskā centra. Padomju prese atsakās sniegt tuvākus paskaidrojumus par savādo priekšmetu parādīšanos, gan piezīmēdama, ka parādības nevarot būt nekas cits kā atmosfairisko apstākļu sarežģījumi un to sekas, ko varot izskaidrot tikai zinātniskā ceļā.

IETAUPĪJUŠI 15.000 DOLARU

Toronto austrumos aiz Skarboro, tā sauktajā Vesthillā paceļas lepna ranča stilā celta māja. Tiem, kam tur gadījās iegriezties 1953. gada vasarā, bija jārauj nost lepnais pletkrekls un jākļūst par būvstrādniekiem. Nu, kā lai nepalīdz, pats tāds smaidīgs un kundze tāpat, — nu, bija jārauj ko māk, ka nepaliek kaunā.

Tur Jānis Rūdolfs Ronis kopā ar savu sievu naši saviem spēkiem sāka celt savu pili. Kādreiz, vēl pavisam nesen, Jānis bija labi pazīstams sportistu aprindās. Savā laikā Latvijā, kad viņš studēja inženierzinātnes, viņu bieži redzēja lēkājam no lēcamā torņa ūdenī un vingrojam ar rīkiem. Un viņš bija divus gadus meistars daiļlēkšanā un vingrošanā. Arī Cēdelgēmas „kūrortā" Roņu Jānim patika svarus cilāt un skriet, lai, kā pats teica, saglabātu veselību un ciņas prieku nākotnei. Vēl ierodoties Kanadā 1948. gadā, blakus dažiem sabiedriskās dzīves pienākumiem, daudz laika ziedots arī sportam un daiļlēkšanas sacīkstēm gan Kanadā, gan arī ASV, kur iegūtas vairākas otrās vietas. Kādu laiku viņš domāja pat par savu profesionālo partnera akrobātu trupu. Bet tagad viņš apmierinās tikai ar slēpēšanu ziemā un slēpēšanu vasarā ar ūdens slēpēm Scugog ezerā, kura krastā iepircis mazu zemes gabalu vasaras atpūtai. Kādu laiku grūti klājās arī jaunajai sievai, jo tai saskaņā ar laulības līgumu bija jāmācās staigāt uz rokām.

„Grūti jau gāja," stāsta namsaimnieks, „nebija nekādu zināšanu un sākumā kopā ar sievu pa dienu iemūrjām tikai 30 blokus. Bet tagad vienā vakarā pēc darba viens pats varu tikt galā ar 80 blokiem. Nu māja gatava, un darbs paveikts pašu rokām, ietaupot ap 15.000 dolaru. Protams, vēl daudz darba būs mājas iekšpusē. Bet viss smagums jau garām. Paskaties uz bildes, vai nav lepna ? „Kā nu ne, varena, bet ne visiem ir drosme un uzņēmība." Jāatzīst, ka tieši šāda veida enerģija ļoti bieži ir tieši bijušiem vai esošiem sporta laudīm. Arī kādreiz Latvijā labi pazīstamais peldētājs Kotello pirms nusotra gadiem Toronto viens nats, celtniecību neprazdams, tāpat kā Ronis, pēc darba brīvā laikā uzcēla savu pirmo divstāvu māju, kam tad drīz sekoja divas nākošās, kuŗas gan kā peļņas objektus pabeidza celt ar palīgiem. Cik man zināms, tad nupat pie savas celtās mājas ticis vēl trešais peldētājs Dābols. Būs gandrīz jāsāk peldēt, varbūt tur slēpjas tā gudrība un panākumu atslēga? Ronis man pavisam nopietni saka, lai tikai viksējot vaļā, māja būšot rokā kā no gaisa!

J. Ronis ar mantinieku
J. Kligera foto

DEVĒJI UN ŅĒMĒJI

Ierosināts izveidot latviešu globālo Kultūras fondu

Avīžu ziņa

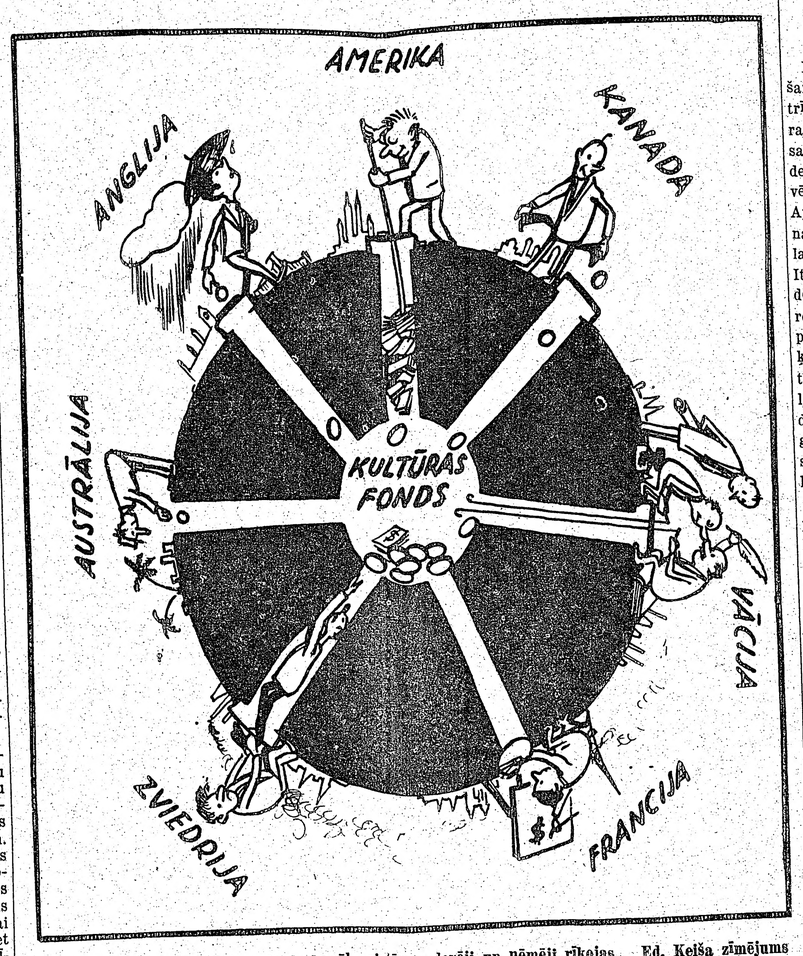

Globālā Kultūras fonda kanāļu sistēma: devēji un ņēmēji rīkojas Ed. Keiša zīmējums

KANADAS AIZSARDZĪBAS PROBLĒMAS

Vai Kanadā būs obligātā karaklausība? Vai Kanada ir sagatavota savu robežu aizsardzībai? Vai cīņas iespējamas arī arktikas apgabalos?

Atbildi meklējot, diemžēl, jāatduŗas uz faktiem, kas runā diezgan bēdīgu valodu. Kanadai nav regulāras armijas. Tās nedaudzās divīzijas, izkaisītas šīs zemes milzīgajos plašumos, sastāv tikai no brīvprātīgiem — algotiem karavīriem, kuŗu iesaistīšana cīņā un novietošana kopējā slēgtā frontē, liekas, prasītu diezgan ilgu laiku un būtu saistīta ar dažādām tehniskām grūtībām.

Katra valsts, protams, rūpīgi glabā savus militāros noslēpumus. Bet Otavas parlamentā vairākkārt kritizēta arī Kanadas militārā aviācija, norādot uz mazo kaujas vienību skaitu, kas ir tik vitāli svarīgi šīs zemes aizsardzībai. Lai nu tas būtu kā būdams, viena lieta tomēr ir skaidra: Kanadas ziemeļu apgabali ir plaši un pilnīgi atvērtas durvis ienaidnieka invāzijai. To nenoliedz arī šīs zemes likteņu noteicēji. Viņu vienīgais mierinājums ir tas, ka, pēc viņu domām, arktiskos apgabalos nekāda karošana neesot iespējama. Katra armija vai armijas daļa, kas tur nokļūšot, agrāk vai vēlāk būšot padota neizbēgamai iznīcībai un bojā ejai. „Ģenerālis Ziema" šai apgabalā esot Kanadas drošākais un stiprākais sabiedrotais. Un tādēļ Kanadas valdība līdz šim vilcinājusies ieguldīt daudzus miljonus militāros pasākumos, kuŗu lietderība arktiskos apgabalos esot stipri apšaubāma.

Pazīstamais žurnālists Blērs Frāzers, kas nesen apceļojis Kanadas ziemeļus, par saviem iespaidiem žurnālā MacLeans raksta:

„Caurmēra kanadietis nekā nezina par ziemeļu apgabalu aizsardzību. Viņš, piemēram, var iedomāties, ka Kanadas ziemeļu aizsardzības loks izveidots kaut kur pusceļā starp ziemeļpolu un arktisko loku, jo karaliskai Kanadas aviācijai ir bazes Kornvālu salās un Resolute Bay apkārtnē. Bet — šāds aizsardzības loks neeksistē.

Resolute Bay apkārtnē novietotie 25 karavīri un virsnieki rūpējas tikai par viena lidmašīnu skrejceļa un degvielu tanka apkopšanu un uzturēšanu. Viņiem nav nevienas lidmašīnas. Reizi pa divi nedēļām pie viņiem nolaižas lidmašīna, atvedot pastu un pārtiku. Šo vīru vienīgais ierocis ir šautenes — ledusļāču atbaidīšanai."

Apmēram 600 jūdžu uz dienvidiem no Resolute atrodas t. s. Čerčila cietoksnis (Fort Churchill) — otra ievērojamākā vieta Kanadas ziemeļu apgabalu aizsardzības sistēmā. Tur esot novietoti 670 kanadiešu karavīri, kuŗu uzdevums izmēģināt un pārbaudīt dažādu armijas ieroču piemērotību arktiskiem apstākļiem. Arī šiem vīriem — neesot nekādu ieroču, nekāda apbruņojuma.

Kaut arī — pēc Kanadas armijas speciālistu domām ienaidnieka invāzija ziemeļu apgabalos neesot pilnīgi izslēgta, tomēr izredzes, kā tā beigšoties sekmīgi, esot ārkārtīgi mazas, kā 1:1.000.000. Frazeram nācies dzirdēt daudzus nostāstus par lidotājiem, kas apmaldās, jo parastās lidmašīnu vadīšanas ierīces ziemeļu apgabalos atsakoties darboties un beidzot orientēties; lidmašīnām nolaižoties, to motori sasalstot nedaudz stundās tā, ka tos nevarot ar parastām sildīšanas ierīcēm vairs iedarbināt; arī citi armijas transporta līdzekļi un ieroči arktiskiem apstākļiem neesot piemēroti, straujās laika apstākļu maiņas, ārkārtīgie zemā temperātūra un biežās vētras gandrīz pilnīgi paralizējot kustības brīvību un tt. Tomēr — vai šādi aizrādījumi nav tikai sevis mierināšana, iedrošināšana? Jau pirms divdesmit gadiem kāda Padomju Savienības lidmašīnu eskadriļa esot pārlidojusi Arktiskos apgabalus, pāri Kanadai ierodoties „draudzības vizītē" Savienotajās Valstīs. Un — divdesmit gadi ir ilgs laiks. Aviācijas tehnika divdesmit gados ir ārkārtīgi strauji progresējusi. Varbūt, ka Maskava ir bijusi centīgāka par saviem rietumu kaimiņiem arī arktiskai ziemai piemērotu ieroču konstruēšanā un attiecīgu armijas daļu sagatavošanā ziemas cīņām izolētos apstākļos. Ar sīļķi un biezputru barotais krievu karavīrs nenoliedzami grūtības panesīs daudz vieglāk kā pie labas pārtikas un ērtās dzīves pieradušais amerikānis vai kanadietis. Šie apsvērumi, liekas, arī Kanadas valdību pēdējos gados skubinājusi laiku pa laikam uz arktiskiem apgabaliem apmācībās nosūtīt pāris tūkstoš vīru lielas karaspēka vienības, piešķirot lielāku vērību radara signālizācijas tīkla izbūvei utt. Bet — ja minētā žurnālista Blēra Frāzera apraksts ir pusļīdz objektīvs, tad tomēr liekas, ka uz ziemeļiem mums jāraugās ar bažām. Trešajam pasaules karam uzliesmojot, no turienes mēs varam sagaidīt ļoti nepatīkamus un nevēlamus ciemiņus.

Un tādēļ aizvien biežāk, īpaši no virsnieku aprindām arī Kanadā atskan balsis, kas jau tuvākā nākotnē prasa Kanadai obligātu karaklausību. Šādu viedokli, piemēram, aizstāv Kanadas armijas bijušais komandieris Otrā pasaules karā ģenerālis H. D. Crerars. Par obligātās karaklausības likuma pieņemšanu izteicies arī pašreizējais armijas stāba priekšnieks ģenerālis G. Simonds.

Diemžēl, parlamenta aprindās un sabiedrībā šie ierosinājumi plašāku atbalsi nav atraduši. Iemeslu tam daudz un tie ir dažādi. Viens no tiem nenoliedzami ir nacionālās solidāritātes trūkums. Nācijas jēdziens daudziem kanadiešiem vēl ir pilnīgi sveša lieta. Tādēļ, piemēram, franču gara un kultūras ietekmētā Kvēbekas province, kuŗai vislielākais jauno cilvēku skaits, nav sevišķi sajūsmināta par to, ka uz tās pleciem gulsies vissmagākā nasta armijas pulku un bataljonu izveidošanā. Kanadas politiskās partijas savukārt ir vairāk ieinteresētas dzīves labklājības standarta pacelšanā, jo šīs bagātās valsts pilsoņi nav agresīvi noskaņoti. Dzīves telpas un citu bagātības kanadiešiem nevajag. Tādēļ tik izšķirīga likuma pieņemšanā un iedzīvināšanā, kāds ir obligātās karaklausības likums, tie ir ļoti gausi un atturīgi.

Par pastiprinātas valsts aizsardzības nepieciešamību tomēr domājusi Kanadas valdība. Janvāra beigās valsts aizsardzības ministrs Kampneijs parlamentā norādījis, ka šī akcija jāsāk nekavējoties. Šai sakarā paredzēta jaunu un modernu, visiem laika apstākļiem piemērotu, CF-100 tipa džeta lidmašīnu sagāde Kanadas armijai, pastiprināta radarstaciju izbūve utt. 1955. gada budžetā šim mērķim paredzēts izdot $1.775.000.000, apmēram trešā daļa no visiem valsts budžetā paredzētiem izdevumiem.

Tātad arī Kanada jūt, ka debesis sāk sārtoties. Atliek tikai cerēt, ka tai izdosies pietiekami sagatavoties tam lielam, militāram konfliktam, kuŗu var novērst vai paildzināt tikai tie vīri, kas Maskavā, Maļenkovu nobīdot sāņus, saņēmuši varu savās rokās.

L.

GRIEĶI PRASA SEV KIPRU

Par angļu politikas kritizēšanu draud sods

Pēc Suecas kanāļa joslas atstāšanas Anglijai Vidusjūrā palikuši trīs nozīmīgi atbalsta punkti: Gibraltara, Malta un Kipra. Frankō savas prasības pēc Gibraltaras ir definējis pietiekami skaidri, bet ievērojot politiskos apsvērumus un Apvienotās karalistes dabisko iršanas procesu, cer tuvāko 10 gadu laikā Gibraltaru iegūt miera ceļā. Italija sava nedziedināmā vājuma dēļ vairs vispāri neiedrošinās ierosināt Maltas jautājumu. Toties pēdējā laikā jo aktīva kļuvusi Grieķija un par spīti tam, ka Čerčils tai ar darbiem ir pierādījis daudz lielāku mīlestību kā Polijai vai kādai citai Austrumeiropas valstij, grieķi savās prasībās pēc Kipras salas var sekmīgi konkurēt ar sarkano Ķīnu Formozas lietā. Nesenajos nemieros, kur galvenokārt piedalījās grieķu studenti, akmeņi lidoja pret Anglijas un Sav. Valstu sūtniecībām, un tos pavadīja tādi saukļi, kā: Brīvību, Kiprai! Kauns Lielbritanijai! Mēs negribam jūsu dolarus! Atklāts ienaidnieks ir labāks, kā blēdīgs draugs," utt. Bet Atēnu universitātes mācības spēki pa radio paziņoja: Kamēr Kipra būs zem angļu koloniālās virskundzības, mēs savai tautai mācīsim pret angliem neuzticību un naidu!

Paviršī raugoties, varētu sacīt: Izvelc suni no ūdens, un viņš par to tev plēš biksēs! Bet ar ko Grieķija pamato prasības pēc Kipras? No 511,000 Kipras iedzīvotājiem 80 proc. ir ortodoksie grieķi un runā grieķu valodu. Atlikušie 20 proc. — turku tautības. Grieķija pēc Otrā pasaules kaŗa smagajām cīņām pārdzīvo zināmus nacionālisma uzplūdus un Kipras salas iedzīvotāju vēsturiskās stājas un nemainības piemērs tam dod jaunu uguni. Šai salā dzīvojošie grieķi nekad nav bijuši juridiski Grieķijas pavalstnieki. Apmēram 3000 gadus ilgajā vēsturēs posmā viņi ir bijuši pakļauti citām valstīm. Pār tiem ir valdījuši: ēģiptieši, foinikieši, asīrieši, persi, romieši, krustakaŗotāji, venecieši ,turki un pēdīgi pēc Pirmā pasaules kaŗa — angļi, kas 1923. gadā Kipru pārvērta savā „kolonijā." Visas svešās varas tomēr nav paspējušas kipriešus basstardizēt, un viņi šodien sevi apzinās tāpat esam grieķus, kā tanīs neatminamajos teiksmu laikos, kad šīnī salas krastā no baltajām jūras putām izkāpa dieviete Afrodite.

Viens no nepiekāpīgākajiem kipriešu brīvības cīnītājiem ir Kipras archibīskaps Makarioss. Viņš saka: Neviena tauta, lai tā būtu cik liela un varena, un, lai tās ķēniņi vai citi valdnieki katru dienu Dieva priekšā uz ceļiem rāpotu, nav ne kristīga, ne godājama, ja viņa nestāv par cilvēka brīvības nedalāmību. Mūsu apspiedēji angļi te savu varu izmanto tikpat stulbi kā Afrikas džunglos, un viņu gars vēl nespēj tikt ārā no tām zvēru alām, kuŗās dzīvoja šo tirgoņu senči tanī laikā, kad svētais Pāvils Kipras grieķiem jau sludināja kristīgo mācību.

Lieta, kā zināms, bija ienesta arī Apv. Nāciju forumā, un Grieķijas delegāts izteicās, ka Grieķijas valdība Kipras salai neprasot nekā vairāk, kā tikai pašnoteikšanās tiesības, kas esot Apvienoto Nāciju satversmes galvenais pamats. Ja angļi varot zināmu suverēnitātes illūziju piešķirt Afrikas Zeltapiekrastes nēģeriem, tad esot nesaprotami, kādēļ to liedzot kipriešiem? Bez tam Grieķijas valdība esot gatava līgt līgumus par angļu militārajām bazēm Kipras salā.

Tām pretim paskaidrojumu deva angļu šefdelegāts Antonijs Natings (Nutting): Viņas karaliskās Majestātes valdība nevēlas ielaisties bezprātīgās debatēs par Kipras iedzīvotāju stātusu. Grieķijas valdības priekšlikumi apdraud Rietumu demokratiju vienību un ir bīstami.

Pēdējam piepalīdzēja Jaunzēlandes delegāts, kuŗš savos apgalvojumos aizgāja pat tiktāl, ka apzīmēja prasību pēc Kipras salas neatkarības par komūnistu inspirētu un iesniedza priekšlikumu šo jautājumu noņemt no darba kārtības. Par šo priekšlikumu, ar ASV priekšgalā, nobalsoja 28 AN politiskās komisijas locekļi, pretim 15 un atturējās 16. Pirmais gājiens beidzies Lielbritanijas labā, — tā nākamā rītā pavēstīja konservatīvā angļu prese.

Tas ir viens no daudzajiem Rietumu demokratiju brīvības izpratnes piemēriem. Tai pašā laikā Kiprā tika izsludināts izņēmuma stāvoklis, kas par bargi sodāmu noziegumu apzīmēja katru kustību, kas prasītu Kiprai neatkarību un Kipras grieķu avīžu izdevējiem oficiāli paziņoja, ka par angļu politikas kritizēšanu draud laikraksta slēgšana un cietuma ieslodzījums līdz 5 gadiem. Protams, ieguvējs šādos gadījumos nav neviens cits, kā — Maskava.

Va. Pe.

KAS NOTIEK KANADĀ?

⓫ The Evening Song saucas Vitauta F. Beliajus angļu valodā tulkotā grāmata, kuŗā ir lietuviešu folkloras paraugi, 24 stāstu un teiku veidā. Grāmatu illustrējis Louis Denovs. Dažas teikas uzrakstjis lietuviešu rakstnieks Vincas Krēve, bet citas dažādi autori.

⓬ Lietuviešu nedēļas laikraksts Tevišķės Žiburiai, kas iznāk Toronto, nupat atzīmēja savu piekto gada dienu. Redaktors ir Dr. A. Šapoks, kādreizējais Lietuvas izglītības ministrs un Lietuvas vēstures autors.

⓭ Ing. Žalijs no Montreālas šogad izcinīja Kvēbekas meistara nosaukumu Kvēbekas provincē, bet kādreizējais Lietuvas valstsvienības šachists R. Arlauskas Austrālijā izcinījis kādā internacionālā korespondences sacīkstē pirmo vietu.

⓮ Pagājušā gadā satiksmes policija iekšpilsētā vien aizvilkusi 2000 neatļauti novietotas auto mašīnas, bet piestiprināto Parking tags skaits sasniedzis 300.000.

Tādēļ ierosināta soda naudas paaugstināšana pat līdz 20 dolariem, jo pašreizējā likme daudzus nespēj pietiekami iespaidīgi brīdināt.

⓯ No Otavas ziņo, ka sakarā ar pagājušā gada slapjo vasaru dažos apvidos kartupeļos ir pastiprinātā daudzumā sastopams solanins, un notikuši vairāki saindēšanās gadījumi. Parasti šādi kartupeļi ir rūgtīsīvi un zaļā krāsā. Iedzīvotāji lūgti par event. saindēšanās gadījumiem ziņot iestādēm.

⓰ Pretim Meseja zālei, 12 Shuter St., sākot ar septembra mēnesi atklās pastāvīgu būvmateriālu skati. Skate būs atvērta cauru gadu un tanī interesenti varēs bez atlīdzības iepazīties ar visdažādākiem būvmateriāliem. Šinī sakarā trīsstāvīgo ēku pārbūvēs un iekārtos skates. Turpat varedz sarīkot arī dažādus priekšlasījumus.

⓱ Tuvu pie 5000 kanadiešu kopā deviņiem gadiem nav interešējušies par saviem banku noguldījumiem, kas sniedzas no dažiem centiem līdz summām tūkstošos dolaru. Pēc pastāvošiem noteikumiem, ja 10 gadu laikā īpašnieks nav par savu naudu interesējies, to pārskalta Bank of Canada in trust.

DEPORTĀCIJAS LIETUVĀ

Rēķina, ka komūnisti no Lietuvas kopš 1941. gada deportējuši ap 615.000 cilvēku, noslepkavoti 15 priesteri, no bijušiem 1.600 priesteriem Lietuvā palikuši tikai 340. Baznīcu apmeklēšana aplikta ar „luksa" nodokli un ienākumi no šī nodokļa tiek izlietoti ateisma populārizēšanai.

TRIMDAS DZĪVES...

(Pārnesums no 3. lpp.)

latviešu organizācijām. Notecējušā periodā kopš dibināšanas ieņemts biedru naudās 611 dol., ziedojumos 636, kopā $1.280, bet izdots $2.237. Iztrūkums 757 dol.

A. Kalme ziņoja, ka Latvian Bulletin izdošanai vajadzīgi līdzekļi un ierosināja izdot vienu informācijas biļetenu visām trim Baltijas tautām kopīgi. Grāmatas Komūnistu noziegumi pret Latvijas valsti un kultūru darbs tuvojas noslēgumam.

Statūtu komiteja V. Ignāta vadībā izstrādājusi statūtus, kuŗi stājas pagaidu statūtu vietā. Pārvaldes organs ir kongress, galvenā valde un revīzijas komisija. Kongress sanāk ne retāk kā ik pa divi gadi. Kongresa prezidijs darbojas arī starplaikā līdz nākošam kongresam. Katri 50 biedri var sūtīt uz kongresu vienu delegātu. Jaunajos statūtos vairs nav paredzēta padome.

Stājoties pie galvenās valdes vēlēšanām par priekšsēdi ievēlēja J. Vinteru par 1. vicepriekšsēdi V. Lambergu par 2. vicepriekšsēdi un ģenerālsekretāru K. Skaparu. Kā valdes locekļi ievēlēti A. Freija, S. Bērziņa, V. Matenss, A. Lācis, V. Lācis, A. Kalme, Z. Bruzulis un A. Zvēriņš. Revīzijas komisijā ievēlēti K. Balodis, A. Bārs un J. Zelbots (Bostona).

Apsveikumus kongresam bija piesūtījuši bij. dep. Č. Kerstens savā telegrammā viņš saka — Latvijas atbrīvošana ir mūsu pastāvīgais mērķis) bij. dep. O. Armstrongs („Es esmu dziļi pagodināts, strādājot Latvijas atbrīvošanas labā), kongresa loceklis T. Šīns, ALAs valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš un daudzi citi.

Darba sēdei beidzoties turpat notika akts un koncerts ar viesu piedalīšanos. Kolumbijas universitātes prof. C. A. Mannings savā uzrunā teica, ka vēsture ir pierādījusi latviešu piederību rietumu kultūrai un krievu vēstures labojumi tur nekā nevar līdzēt. Prof. Mannings ir Austrumeiropas kultūras vēstures speciālists. 1931. g. viņš apceļoja Latviju un ir Triszvaigžņu ordeņa kavalieris. Nesen viņš laida klajā grāmatu Aizmirstās republikas (The forgotten Republics), kuŗā apskata Baltijas valstu likteni. Kā piemiņu prof. Manningam pasniedza aizvesto sarakstu These names accuse.

Tālāk sapulcējušos uzrunāja Amerikas patriotisko organizāciju koalicijas direktors G. R. Jordāns. Minētā koalicijā apvienotas 101 amerikāņu organizācija ar apm. 5 milj. locekļiem. Akta daļībniekus vēl uzrunāja Igauņu nacionālās komitejas viceprieksšsēdis A. Kersna un Lietuviešu nacionālās apvienības Ņujorkā priekšsēdis plkv. J. Šlepetis. Ņujorkas ev.-lut. draudzes vārdā sveicienus nesa J. Zalcmanis. Noslēgumā E. Gallens uzrunāja dalībniekus kā ALAs valdes viscepriekšsēdis un uzaicināja iegādāties ALAs biedru kartes.

Koncertā piedalījās dziedātāja Vera Griķe-Kārkliņa, vijolniece N. Auziņa, pianists E. Nobs un aktieris J. Neimanis. Pēc koncerta viesi pakavējās pie atspirdzinājuma galdiem.

TRIMDAS PAMALĒ PĒRKONS DUCINA...

Zibeņi un rūsa lielajā politikā

Ceilonas ministru prezidents Dž. Kotelavala Rietumvācijas galvaspilsētā izteicies, ka Sarkanā Ķīna karam būs sagatavota tikai pēc 100 gadiem.

Amerikāņu žurnālists Franks Robertsons ziņo no Hongkongas, ka sarkanā Ķīna ātrā gaitā izaug par Āzijas milzi. Mao Tse Tungs pašreiz izveidojot pilnīgi jaunu un modernu armiju no 200 kaujas divīzijām. Tā nebūs vairs zemnieku armija, bet profesionāla, techniski labi apmācīta un ar moderniem ieročiem apbruņota armija. Tā tiek veidota pēc Padomju Savienības armijas parauga, piešķirot armijai priekšrocības, kādas nebauda civilie iedzīvotāji.

*

Čuenlajs atkārtoti ir teicis, ka sarkanā Ķīna atgūs Formozu, izsviežot amerikāņus no turienes. Vairāki amerikāņu ievadnieki atgādina, ka komūnistu vēsture apliecina, ka komūnistu valdības izpilda to, ko tās galīgi un noteikti ir apņēmušās. Komūnisti savā rīcībā nav saistīti ar tautas domām un noskaņojumu. Tādēļ ir jārēķinās ar ienaidnieka drīzu un pēkšņu uzbrukumu.

*

Ievērojamais amerikāņu stratēģis V. Pulestons savā jaunākajā grāmatā The Influence of Force in Foreign Relations, kas vairāk kā 1000 amerikāņu ģenerāļu un admirāļu vidū uzņemta ar dalītām jūtām, uzrāda 18 lielas stratēģiskas kļūdas, ko amerikāņu militārās autoritātes pielaidušas. Otrajā pasaules karā, par ko simtiem tūkstošiem karavīru samaksājuši ar savām dzīvībām. Kapt. Pulestons prasa jaunu stratēģiju: „ASV jau tagad vajaga izšķirties un būt sagatavotai uzbrukt pirmajai tad, kad būsim pārliecinājušies, ka pretinieks gatavo uzbrukumu ASV. Šādu rīcību nevar uzskatīt par preventīvo karu vai komūnistu praktizēto čūskveidīgo citu tautu nožņaugšanu. Mēs uzbruktu, lai novērstu uzbrukumu mums, ja mūsu ienaidnieks neizbeigs acīmredzamo sagatavošanos karam pret mums vai mūsu sabiedrotiem."

Dieva dzirnas mal lēni, bet labi.

V. L.

SPORTS

Sporta red. G. Gubiņa vadībā

DV — TUVU KANADAS MEISTARĪBAI

DV — SPARTA (33:18) 70:46

Kārtējā spēlē par Kanadas latviešu meistarību DV pieveica Spartu basketbolā ar augšminēto rezultātu — visumā ļoti nervozā spēlē. Jau spēles sākumā DV ar saviem precīziem uzbrukumiem nonāk vadībā. Sparta bija pastiprināta ar diviem jauniem spēlētājiem, lai sagādātu DV komandai lielāku pretestību, bet šoreiz tā izpalika neveiksmju dēļ. Spartas uzbrukumi bija samērā sasteigti un nervozi, viņu stiprā puse bija vienīgi aizsardzība, līdz ar to novēršot augstāku rezultātu. Veiksmīgākie Spartai bija Strautnieks 14 un Lakševics 14. Pavisam neveicās Spartas labākajam Bultem 6!. No DV veiksmīgākie bija A. Miezītis 22, A. Richters 16, A. Litaunieks 7, I. Timbers 7, A. Spricenieks 6, J. Bricis 2, J. Jēkabsons 4, J. Ozoliņš 6.

PASAULES MEISTARSACIKSTĒS LEDUSHOKEJĀ VĀCIJĀ

pēc pirmām spēlēm Kanada — ASV 12:1, Krievija — Somija 10:2, Zviedrija — Vācija 5:4, Čechoslovakija — Šveice 7:0.